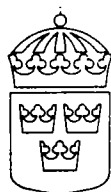

Regeringens proposition 1993/94:1

om organisationen vid fastighetstaxeringen

Prop.
1993/94:1

Regeringen föreslår riksdagen att anta de förslag som tagits upp i bifogade utdrag ur regeringsprotokollet den 17 juni 1993.

På regeringens vägnar

Birgit Friggebo

Bo Lundgren

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås att fastighetstaxeringsförfarandet i allt väsentligt anpassas till förfarandet vid inkomsttaxeringen.

Fastighetstaxeringsnämnderna slopas. Beslut om fastighetstaxering fattas i stället av skattemyndigheten. I flertalet fall skall fastighetstaxeringsärenden avgöras av tjänstemän. Lekmannainflytandet säkerställs bl.a. genom att vissa beslut skall fattas av den inom skattemyndigheten verk samma skattenämnden. Även vid förberedelsearbetet säkerställs lekmannainflytandet genom skapandet av referensgrupper. Referensgrupperna skall bestå av de förtroendevalda ledamöterna i skattenämnden och beredas tillfälle att yttra sig över förberedelsearbetet under arbetets gång.

Skattemyndigheten skall i fastighetstaxeringsärenden fatta grundbeslut, omprövningsbeslut och beslut om taxeringsåtgärder. Omprövning genom eftertaxering får ske även vid fastighetstaxeringen. Beslut om detta fattas av skattemyndigheten. Skattemyndighetens beslut om fastighetstaxering fattas av skattenämnd när det är fråga om omprövning av en tvistig fråga som nämnden inte tidigare prövat. Samma sak gäller om ärendet rör en skälighets- eller bedömningsfråga som har väsentlig ekonomisk betydelse för fastighetsägaren eller avser någon annan fråga som av särskild anledning bör prövas av nämnden. Detta innebär ett förstärkt lekmannainflytande. I övriga ärenden skall tjänstemän fatta beslut. Beslut fattas normalt av skattemyndigheten i det län där fastigheten ligger.

Reglerna för fastighetstaxering vad avser utredningsskyldighet, kommunikationsplikt och muntlig handläggning skall i huvudsak överensstämma med taxeringslagens regler. Förseningsavgift införs i likhet med vad som gäller vid inkomsttaxeringen. Anstånd med att lämna deklaration kan medges om den deklarationsskyldige visar att han är förhindrad att lämna deklaration på grund av särskilda omständigheter.

Fastighetsägare kan inom fem år efter taxeringsårets utgång begära omprövning av skattemyndighetens beslut. En förutsättning är att frågan inte prövas eller har prövats av domstol.

Skattemyndigheten kan inom fem år efter utgången av taxeringsåret på eget initiativ meddela omprövningsbeslut till fastighetsägarens fördel. Beslut till nackdel för fastighetsägaren kan meddelas inom ett år efter utgången av taxeringsåret. Omprövningsbeslut till fastighetsägarens nackdel kan dock därefter och intill utgången av femte året efter taxeringsåret fattas i form av eftertaxeringsbeslut om vissa förutsättningar är uppfyllda. Möjligheten till eftertaxering omfattar i huvudsak samtliga grunder som för närvarande medger det allmänna rätt till besvär i särskild ordning till fastighetsägarens nackdel. Beslut om följdändringar får fattas även efter femårsperioden.

Har fastighetsägaren inte lämnat deklaration i rätt tid får omprövningsbeslut till nackdel meddelas inom ett år efter det att deklarationen kommit in till skattemyndigheten men inte senare än inom fem år efter utgången av taxeringsåret.

Regler om överklagande som överensstämmer med taxeringslagens regler införs. Detta innebär bl.a. att fastighetsägaren kan överklaga omprövningsbeslut och beslut om taxeringsåtgärder till länsrätt. Överklagande får ske inom fem år efter taxeringsårets utgång eller, om det är fråga om beslut som fattats efter den 30 juni det femte året efter taxeringsåret, och fastighetsägaren har fått del av beslutet efter utgången av oktober samma år, inom två månader från det fastighetsägaren fick del av beslutet.

Kommunens generella rätt att överklaga beslut om fastighetstaxering slopas.

Även reglerna för det allmännas processföring anpassas till reglerna i taxeringslagen.

Fastighetstaxeringsprocessen utformas som en sakprocess. Processföremålet skall i stället för att omfatta hela beslutet om fastighetstaxering utgöras av de olika delfrågor som skall avgöras vid taxeringen. Någon kvittningsrätt för det allmänna skall inte finnas.

En väckt talan får i princip inte ändras. En förändring av ett yrkande till att avse ett högre belopp är tillåten om den fråga som är föremål för prövning därigenom inte ändras. I länsrätt får klaganden dessutom, inom den tid som gäller för överklagandet, föra in en ny fråga som har samband med den som skall prövas, om domstolen finner att den nya frågan utan olägenhet kan prövas i målet.

Regler om deldom och mellandom införs i fastighetstaxeringsprocessen.

Skattemyndigheten skall besluta om taxeringsåtgärder vid fastighetstaxering på motsvarande sätt som vid inkomsttaxeringen.

De nya reglerna om fastighetstaxeringsprocessen föreslås träda i kraft 1993/94:1
den 1 december 1993 och tillämpas första gången vid den allmänna och
särskilda fastighetstaxeringen 1994.

Lag om ändring i fastighetstaxeringslagen (1979:1152)

Härigenom föreskrivs i fråga om fastighetstaxeringslagen (1979:1152)¹

dels att 17 kap. 4-14, 16, 18, 20-22 och 24-25 §§, 20 kap. 2, 4 och 21-23 §§, 22 kap. 7 §, 23 kap., 24 kap. 2-7 §§, 25 kap. 1-5 och 7 §§, 27 kap., 28 kap. 2 och 5-12 §§, 29 kap. 2 och 3 §§, 31 kap. samt 32 kap. 2 § skall upphöra att gälla,

dels att nuvarande 17 kap. 15 § skall betecknas 17 kap. 4 §, 17 kap. 17 § skall betecknas 17 kap. 5 §, 17 kap. 19 § skall betecknas 17 kap. 1 §, 17 kap. 23 § skall betecknas 17 kap. 6 §, 20 kap. 5 § skall betecknas 20 kap. 3 a §, 20 kap. 11 § skall betecknas 20 kap. 2 §, 20 kap. 12 § skall betecknas 20 kap. 4 §, 20 kap. 13 § skall betecknas 20 kap. 5 §, 20 kap. 14 § skall betecknas 20 kap. 5 a § och 20 kap. 15 § skall betecknas 20 kap. 6 §,

dels att 17 kap. nya 1 §, 2 och 3 §§ och nya 4-6 §§, 18 kap. 1, 6-10, 12, 14, 15, 22-26, 28-30, 32, 38 och 41 §§, 19 kap. 1-3 och 5-8 §§, 20 kap. 1 §, nya 2 §, 3 §, nya 3 a §, nya 4 §, nya 5 a §, nya 6 §, 7-10 §§, nya 11-15 §§, 16-20 §§, 21 kap. 1-7 §§, 22 kap. 1-3 §§, 24 kap. 1 §, 25 kap. 6 §, 26 kap. 2 och 3 §§, 28 kap. 1, 3 och 4 §§, 29 kap. 1 §, 30 kap. 1 § och 32 kap. 1 § samt rubrikerna närmast före 20 kap. 1 §, 21 kap. 1 §, 22 kap. 1 §, 24 kap. 1 §, 28 kap. 1 §, 29 kap. 1 §, 30 kap. 1 § och 32 kap. 1 § skall ha följande lydelse,

dels att det i lagen skall införas nya bestämmelser 18 kap. 9 a och 42-46 §§ och 26 kap. 4 § samt nya rubriker av följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

17 kap.

1 §

(19 §)

Riksskatteverket leder och ansvarar för skatteförvaltningens verksamhet enligt denna lag.

Skattemyndigheten leder och ansvarar för verksamheten i länet.

Det allmännas talan i ärenden enligt denna lag förs av skattemyndigheten.

Beslutande myndigheter

2 §²

Län indelas i fastighetstaxeringsdistrikt. För hyreshusenheter får särskild distriktsindelning ske.

Taxeringsenhet får utan hinder av vad som sägs i första stycket hänföras till annat fastighetstaxeringsdistrikt om det erfordras med hänsyn till behovet av lokalkänne-

Beslut i taxeringsärende fattas av skattemyndigheten i det län där fastigheten är belägen.

En skattemyndighet får uppdra åt en annan skattemyndighet att fatta beslut i dess ställe i ett visst ärende eller en viss grupp av ärenden. Ett sådant uppdrag får ges endast om

dom i nämnden eller eljest för taxeringsarbete.

Alla taxeringsenheter, som bildas av samma fastighet, hänförs till samma fastighetstaxeringsdistrikt.

den andra myndigheten medger det och om det kan ske utan avsevärd olägenhet för fastighetsägaren.

Att vissa taxeringsärenden avgörs i skattenämnd framgår av 20 kap. 3 §.

Skattenämnden

3 §

Fastighetstaxeringsdistrikt för taxering av småhusenheter omfattar kommun eller del av kommun.

Fastighetstaxeringsdistrikt för taxering av lantbruks-, hyreshus- och industrienheter omfattar kommun, del av kommun eller flera kommuner.

Kommun eller del av kommun får ingå i två eller flera fastighetstaxeringsdistrikt.

Skattenämnd enligt taxeringslagen (1990:324) utgör skattenämnd vid tillämpning av denna lag.

Konsulenter m. m.

4 §

(15 §)³

Skattemyndigheten förordar senast den 15 september andra året före det år, då allmän fastighetstaxering äger rum, erforderligt antal personer med sakkunskap i fråga om fastighetsvärdering (konsulenter för fastighetstaxering) att biträda fastighetstaxeringsnämnd vid den allmänna fastighetstaxeringen.

Konsulent får ej vara ledamot av fastighetstaxeringsnämnd som han biträder.

Kommunstyrelsen får förordna tjänsteman hos kommunen som skattemyndigheten godkänner att granska deklarationer och andra handlingar. Godkännandet får när som helst återkallas.

Mot skattemyndighetens beslut enligt denna paragraf får talan en föras.

Skattemyndigheten får förordna det antal personer med sakkunskap i fråga om fastighetsvärdering (konsulenter för fastighetstaxering) som behövs för att biträda skattemyndigheten vid den allmänna fastighetstaxeringen.

Konsulenter får inte vara ledamot av skattenämnd vid den skattemyndighet som han biträder.

5 §

(17 §)⁴

Konsulent för fastighetstaxering skall enligt skattemyndighetens bestämmande medverka vid förberedelsearbetet inför den allmänna fastighetstaxeringen. Han skall vid taxeringen granska de deklARATIONER och andra handlingar som *nämnden* för sådant ändamål överlämnar till honom.

Konsulenten skall efter erforderlig utredning avge skriftliga utlåtanden till ledning vid taxeringen. Han skall, i den omfattning nämndens ordförande finner påkallat, i nämnden föredra ärenden i vilka han har avgivit utlåtande.

Konsulent för fastighetstaxering skall enligt skattemyndighetens bestämmande medverka vid förberedelsearbetet inför den allmänna fastighetstaxeringen. Han skall vid taxeringen granska de deklARATIONER och andra handlingar som *skattemyndigheten* för sådant ändamål överlämnar till honom *samt vid behov biträda skattemyndigheten vid utredning av taxeringsfrågor som kräver särskild sakkunskap.*

6 §

(23 §)

Kostnad för sakkunnig eller tolk betalas av statsmedel med belopp som bestäms av regeringen eller myndighet som regeringen bestämmer.

Ersättning för konsulent eller tolk betalas av statsmedel med belopp som bestäms av regeringen eller *av myndighet* som regeringen bestämmer.

18 kap.

1 §⁵

Till ledning vid allmän fastighetstaxering skall ägaren utan *anmaning* lämna deklaration (allmän fastighetsdeklaration) för varje fastighet. Deklaration skall dock inte lämnas för staten *tillhörig* försvarsfastighet som enligt 3 kap. 2 § är undantagen från skatteplikt eller för fastighet som vid föregående års taxering inte åsatts högre taxeringsvärde än 1 000 kronor.

Deklaration skall inte heller lämnas för fastighet för allmänna kommunikationsändamål eller för distributionsbyggnad, värmecentral eller reningsanläggning som enligt 3 kap. 2 § är undantagen från skatteplikt eller för byggnad på annans mark då byggnadens värde understiger 50 000 kronor.

Finns på sådan kommunikationsfastighet som nyss har nämnts husbyggnad som används för annat än kommunikationsändamål skall dock deklaration lämnas.

Efter *anmaning* är också den

Till ledning vid allmän fastighetstaxering skall ägaren utan *föreläggande* lämna deklaration (allmän fastighetsdeklaration) för varje fastighet. Deklaration skall dock inte lämnas för försvarsfastighet som *tillhör* staten *och* som enligt 3 kap. 2 § är undantagen från skatteplikt eller för fastighet som vid föregående års taxering inte åsatts högre taxeringsvärde än 1 000 kronor.

Efter *föreläggande* är också den

som inte på grund av första stycket har deklarationsskyldighet, skyldig att *avge* fastighetsdeklaration.

som inte på grund av första stycket har deklarationsskyldighet, skyldig att *lämna* fastighetsdeklaration.

6 §

Fastighetsägare bör utöver uppgifter enligt 4 § lämna de upplysningar som är av betydelse för taxering av fastigheten.

Efter *anmaning* är fastighetsägare skyldig att till ledning vid fastighetens taxering lämna upplysningar också om andra förhållanden än dem, som anges i deklarationsformuläret. Upplysningarna skall lämnas skriftligen om annat inte har sagts i *anmaningen*.

Efter *föreläggande* är en fastighetsägare skyldig att till ledning vid fastighetens taxering lämna upplysningar också om andra förhållanden än dem som anges i deklarationsformuläret. Upplysningarna skall lämnas skriftligen om annat inte har sagts i *föreläggandet*.

7 §

Deklarationsskyldig skall efter *anmaning* förete alla handlingar som behövs för kontroll av egen fastighetsdeklaration såsom skogsbruksplan eller annan uppskattningshandling som avser skog på fastigheten, byggnadsritningar eller köpeavtal.

Den som är deklarationsskyldig skall efter *föreläggande* visa alla handlingar som behövs för kontroll av egen fastighetsdeklaration, såsom skogsbruksplan eller annan uppskattningshandling som avser skog på fastigheten, byggnadsritningar eller köpeavtal.

8 §

Besiktning av fastighet får *företas* vid förfarande enligt 19 kap. 3 § och vid taxering om *fastighets-taxeringsnämndens ordförande eller tjänsteman som biträder nämnden* kommer överens med fastighetsägaren om sådan besiktning.

Besiktning av fastighet får *göras* vid förfarande enligt 19 kap. 3 § och vid taxering, om *skattemyndigheten* kommer överens med fastighetsägaren om sådan besiktning.

9 §⁶

Allmän fastighetsdeklaration, som skall *avges* utan *anmaning*, skall *vara lämnad* senast den 1 december året före det år då allmän fastighetstaxering äger rum.

Allmän fastighetsdeklaration, som skall *lämnas* utan *föreläggande*, skall *lämnas* senast den 1 november året före det år då allmän fastighetstaxering äger rum.

Fastighetsdeklarationen med tillhörande handlingar skall lämnas till skattemyndighet.

Skattemyndighet får efter samråd med kommun bestämma att det inom kommunen skall finnas särskilt insamlingsställe för deklarationer, som skall lämnas till ledning för taxering inom länet.

9 a §

Om någon visar att han på grund av särskilda omständigheter är förhindrad att lämna allmän fastighetsdeklaration inom föreskriven tid, får han efter ansökan beviljas anstånd med att lämna deklarationen. Anstånd får inte utan att det finns synnerliga skäl medges längre än till utgången av februari månad under taxeringsåret.

En sådan ansökan görs hos och prövas av skattemyndigheten i det län där fastigheten är belägen. Har ansökan gjorts hos en annan skattemyndighet, skall denna pröva ansökan om tiden inte medger att ansökan överlämnas till rätt myndighet.

10 §⁷

Överläts fastighet efter det att allmän fastighetsdeklaration har lämnats men före taxeringsårets ingång, är såväl den förutvarande som den nye ägaren skyldiga att inom tio dagar därefter göra anmälan om överlåtelsen till *fastighets-taxeringsnämndens ordförande* eller till skattemyndigheten.

Om en fastighet överläts efter det att allmän fastighetsdeklaration har lämnats men före taxeringsårets ingång, är såväl den förutvarande som den nye ägaren skyldiga att inom tio dagar därefter göra anmälan om överlåtelsen till skattemyndigheten.

Har fastigheten blivit uppdelad i samband med överlåtelsen skall överlåtelsehandlingen företes i huvudskrift eller bestyrkt avskrift.

12 §

Brandförsäkringsanstalt är efter *anmaning* skyldig att till ledning vid allmän fastighetstaxering lämna uppgift om försäkringsvärdet på byggnader, som är hos anstalten försäkrade mot brandskada.

Brandförsäkringsanstalt är efter *föreläggande* skyldig att till ledning vid allmän fastighetstaxering lämna uppgift om försäkringsvärdet på byggnader, som är hos anstalten försäkrade mot brandskada.

14 §

Uppgiftspliktig, *från vilken* allmän fastighetsdeklaration eller annan uppgift *inte har inkommit* inom föreskriven tid, får *anmanas* att lämna sådan deklaration eller uppgift.

Är deklaration eller uppgift ej upprättad i enlighet med denna lag,

En uppgiftspliktig person, som inte har lämnat in allmän fastighetsdeklaration eller annan uppgift inom föreskriven tid, får föreläggas att lämna sådan deklaration eller uppgift.

Om deklarationen eller uppgiften inte är upprättad i enlighet med

får den uppgiftspliktige *anmanas* att avhjälpa bristen.

denna lag, får den uppgiftspliktige *föreläggas* att avhjälpa bristen.

15 §

Allmän fastighetsdeklaration och annan uppgift eller upplysning till ledning vid egen taxering, som skall *avgivas* på grund av *anmaning*, skall lämnas inom den tid, som anges i *anmaningen*. *Skyldighet föreligger dock ej* att på grund av *anmaning* lämna deklaration eller uppgift på tidigare dag än handlingen skulle ha lämnats utan *anmaning*.

Allmän fastighetsdeklaration och annan uppgift eller upplysning till ledning vid egen taxering, som skall *avges* på grund av *föreläggande*, skall lämnas inom den tid, som anges i *föreläggandet*. *Uppgiftslämnaren är dock inte skyldig* att på grund av *föreläggandet* lämna deklaration eller uppgift på tidigare dag än handlingen skulle ha lämnats utan *föreläggande*.

22 §⁸

Anmaning får utfärdas av skattemyndighet eller fastighetstaxeringsnämnd samt tjänsteman eller konsulent för fastighetstaxering som *biträder fastighetstaxeringsnämnden*. Konsulent för fastighetstaxering får dock *ej anmana* någon att lämna allmän fastighetsdeklaration.

Föreläggande får utfärdas av en skattemyndighet eller konsulent för fastighetstaxering. En konsulent för fastighetstaxering får dock *inte förelägga* någon att lämna allmän fastighetsdeklaration.

23 §

Anmaning skall innehålla *föreläggande* för den *anmanade* att lämna fastighetsdeklaration, annan uppgift eller upplysning till den som *utfärdat anmaningen*, inom viss efter omständigheterna lämpad tid, minst fem dagar efter mottagandet. *Vidare skall anmaningen* innehålla uppgift om postadress för den som *utfärdat anmaningen*.

Fastighetsdeklaration eller annan uppgift skall efter föreläggande lämnas till den som *utfärdat föreläggandet*, inom viss efter omständigheterna lämpad tid, minst fem dagar efter mottagandet. *Föreläggandet skall* innehålla uppgift om postadress för den som *utfärdat föreläggandet*.

24 §⁹

I *anmaning*, som utfärdas av skattemyndighet eller fastighetstaxeringsnämnd, får vite *föreläggas* utom i fall som sägs i 7 §.

Ett *föreläggande* som utfärdas av skattemyndighet får *förenas med* vite utom i fall som sägs i 7 §.

25 §

Finner man beträffande *anmaning* eller annan i denna lag avsedd handling att det är *av betydelse* att erhålla bevis för att handlingen

Finner man, beträffande *föreläggande* eller annan i denna lag avsedd handling, att det är *betydelsefullt att få* bevis för att hand-

kommer deklARATIONSSKYLDIG eller annan till handa, skall handlingen delges honom, om det *ej* är känt att han inte kan anträffas.

lingen kommer *den* deklARATIONSSKYLDIGE eller annan till handa, skall handlingen delges honom, om det *inte* är känt att han inte kan anträffas.

26 §

Har i anmaning vite förelagts, skall anmaningen delges den som avses med föreläggandet.

Om ett föreläggande har förenats med vite, skall föreläggandet delges den som avses med detta.

28 §¹⁰

Vid prövning av ansökan om utdömande av vite får även vitets lämplighet bedömas.

Över beslut, varigenom vite förelagts, får talan ej föras.

29 §¹¹

Fastighetstaxeringsnämnden får besiktiga fastighet även i annat fall än som avses i 8 §, om uppgift som behövs för att taxera en fastighet saknas eller det finns grundad anledning anta att uppgift som fastighetsägare lämnat är felaktig eller ofullständig. Besiktning får dock ske endast om tillförlitlig uppgift inte utan avsevärd olägenhet kan erhållas på annat sätt och uppgiften är av väsentlig betydelse för åsättande av en riktig taxering. I fråga om besiktning enligt denna paragraf gäller 30-40 §§.

Skattemyndigheten får besiktiga en fastighet även i annat fall än som avses i 8 §, om uppgift som behövs för att taxera en fastighet saknas eller det finns grundad anledning anta att uppgift som fastighetsägaren lämnat är felaktig eller ofullständig. Besiktning får dock ske endast om tillförlitlig uppgift inte utan avsevärd olägenhet kan fås på annat sätt och uppgiften är av väsentlig betydelse för att åsätta en riktig taxering. I fråga om besiktning enligt denna paragraf gäller 30-40 §§.

30 §¹²

Länsrätten i det län där fastigheten är belägen beslutar om besiktning på framställning av fastighetstaxeringsnämnden.

Mot beslut om besiktning får talan inte föras.

Länsrätten i det län där fastigheten är belägen beslutar om besiktning på framställning av skattemyndigheten.

32 §¹³

Har fastighetstaxeringsnämnd gjort framställning om besiktning och behövs inte längre åtgärden skall nämnden genast anmäla detta till länsrätten.

Om skattemyndigheten har gjort framställning om besiktning och åtgärden inte längre behövs skall myndigheten genast anmäla detta till länsrätten.

38 §¹⁴

Fastighetstaxeringsnämndens ordförande, konsulent eller tjänsteman som biträder nämnden verkställer beslut om besiktning. Om det är påkallat får annan ledamot i nämnden närvara.

Skattemyndigheten eller en konsulent verkställer beslut om besiktning.

Åtgärd som avses i 36 § sista meningen skall verkställas av kronofogdemyndigheten.

41 §^{14a}

Den som till ledning vid allmän fastighetstaxering uppsåtligen eller av grov oaksamhet lämnar handling med oriktig uppgift och därigenom föranleder fara för att taxeringen blir för låg dömes till böter eller fängelse i högst sex månader.

Den som uppsåtligen eller av grov oaksamhet underlåter att lämna allmän fastighetsdeklaration dömes till böter.

I ringa fall dömes ej till ansvar enligt första eller andra stycket.

I ringa fall döms inte till ansvar.

Förseningsavgift

42 §

Om en deklarationsskyldig inte har kommit in med allmän fastighetsdeklaration inom föreskriven tid eller endast har lämnat en allmän fastighetsdeklaration med så bristfälligt innehåll att den uppenbarligen inte är ägnad att ligga till grund för taxering, skall en särskild avgift (f ö r s e n i n g s - a v g i f t) om 500 kronor påföras honom.

Om en deklarationsskyldig som utan föreläggande skall lämna allmän fastighetsdeklaration, inte har kommit in med deklaration senast den 1 maj under taxeringsåret eller om han dessförinnan endast har kommit in med en allmän fastighetsdeklaration med så bristfälligt innehåll att den uppenbarligen inte är ägnad att ligga till grund för taxering, bestäms förseningsavgiften till 2 000 kronor.

Har den deklarationsskyldige inom föreskriven tid lämnat en

deklarationshandling som inte är behörigen undertecknad tas förseningsavgift ut endast om handlingen inte undertecknas inom den tid som föreskrivs i ett föreläggande. I sådant fall beräknas avgiften enligt första stycket.

43 §

Förseningsavgift skall efterges helt om underlåtenheten kan antas ha ett sådant samband med den deklarationsskyldiges ålder, sjukdom, bristande erfarenhet eller liknande förhållande att den framstår som ursäktlig. Detsamma gäller om underlåtenheten framstår som ursäktlig med hänsyn till särskilda omständigheter eller om det framstår som uppenbart oskäligt att ta ut förseningsavgiften.

44 §

Bestämmelserna om eftergift skall beaktas även om något yrkande om detta inte har framställts, i den mån det föranleds av vad som förekommit i ärendet eller målet om förseningsavgift.

45 §

Förseningsavgift får inte påföras sedan den deklarationsskyldige har avlidit.

46 §

Bestämmelserna i denna lag om omprövning och överklagande av beslut om fastighetstaxering gäller i tillämpliga delar för beslut om förseningsavgift.

I fråga om debitering och uppbörd av förseningsavgift enligt denna lag gäller bestämmelserna i uppbördslagen (1953:272). Förseningsavgift skall debiteras för det inkomstår den påförs.

19 kap.

1 §¹⁵

Senast den 31 december andra året före det år då allmän fastighetstaxering äger rum, skall regeringen eller myndighet som regeringen bestämmer besluta föreskrifter för förberedelsearbetet.

Senast nämnda dag lämnar riksskatteverket beträffande småhus och tomtmark, utom såvitt avser småhus och tomtmark för småhus som ingår i lantbruksenhet, förslag till sådana föreskrifter som avses i 7 kap. 7 §.

Senast den 15 maj året före det år då allmän fastighetstaxering äger rum lämnar Riksskatteverket beträffande övriga byggnadstyper och ägoslag förslag till de föreskrifter som avses i 7 kap. 7 §.

Sådana föreskrifter och förslag till föreskrifter skall omedelbart tillställas statens lantmäteriverk och skattemyndigheterna.

2 §¹⁶

Under förberedelsearbetet skall i varje fastighetstaxeringsdistrikt finnas en arbetsgrupp bestående av ledamöterna i fastighetstaxeringsnämnden. Ersättarna skall delta i arbetsgruppens sammanträden i samma omfattning som vid taxeringen.

Senast den 1 oktober andra året före det år då allmän fastighetstaxering äger rum, skall regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer besluta föreskrifter för förberedelsearbetet.

Senast den 15 november samma år lämnar Riksskatteverket beträffande småhus och tomtmark, utom såvitt avser småhus och tomtmark för småhus som ingår i lantbruksenhet, förslag till sådana föreskrifter som avses i 7 kap. 7 § med undantag för föreskrifter om indelning i värdeområden.

Senast den 15 mars året före det år då allmän fastighetstaxering äger rum upprättar skattemyndigheten förslag till indelning i värdeområden för småhus hyreshus, avkastningsvärderad industri och tomtmark.

Senast sistnämnda dag lämnar Riksskatteverket förslag till föreskrifter om indelning i värdeområden för övriga ägoslag samt förslag till övriga föreskrifter enligt 7 kap. 7 § för samtliga byggnadstyper och ägoslag.

Under förberedelsearbetet skall det vid varje skattemyndighet finnas en eller flera referensgrupper bestående av förtroendevalda ledamöter i skattenämnden.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer fastställer det antal ledamöter som skall ingå i en referensgrupp.

3 §¹⁷

Statens lantmäteriverk och arbetsgruppen skall undersöka vilka riktvärdetabeller för småhus som inte ingår i lantbruksenhet, som med

Statens lantmäteriverk och skattemyndigheten skall undersöka vilka riktvärdetabeller för småhus som inte ingår i lantbruksenhet, som

med hänsyn till rådande prisläge bör användas inom olika delar av *fastighetstaxeringsdistriktet*. Förslag härom skall upprättas. Undersökningen skall även omfatta upprättande av förslag till riktvärdekartor för tomtmark som inte ingår i lantbruksenhet inom *distriktet*.

Statens lantmäteriverk och *arbetsgruppen* skall vidare pröva att en tillämpning av förslag till föreskrifter enligt 1 § andra stycket leder till taxeringsvärden som svarar mot taxeringsvärdenivå enligt 5 § kap. 2 §. Motsvarande prövning görs av förslag till riktvärdekartor för tomtmark och riktvärdetabeller för småhus enligt första stycket.

med hänsyn till rådande prisläge bör användas inom olika delar av *länet*. Förslag härom skall upprättas. Undersökningen skall även omfatta upprättande av förslag till riktvärdekartor för tomtmark som inte ingår i lantbruksenhet inom *länet*.

Statens lantmäteriverk och *skattemyndigheten* skall vidare pröva att en tillämpning av förslag till föreskrifter enligt 1 § andra *fjärde styckena* leder till taxeringsvärden som svarar mot taxeringsvärdenivå enligt 5 kap. 2 §. Motsvarande prövning görs av förslag till riktvärdekartor för tomtmark och riktvärdetabeller för småhus enligt första stycket.

5 §¹⁸

Arbetsgruppen skall senast den 30 juni året före det år då allmän fastighetstaxering äger rum till skattemyndigheten överlämna förslag till riktvärdekartor för tomtmark som inte ingår i lantbruksenhet och riktvärdetabeller för småhus som inte ingår i lantbruksenhet. På samma gång skall *arbetsgruppen föreslå* ändringar i de förslag till föreskrifter som avses i 1 § *andra stycket*.

Skattemyndigheten, skall, i samråd med Statens lantmäteriverk senast den 1 juni året före det år då allmän fastighetstaxering därom äger rum upprätta förslag till riktvärdekartor för tomtmark som inte ingår i lantbruksenhet och riktvärdetabeller för småhus som inte ingår i lantbruksenhet. På samma gång skall *det föreslås* ändringar som behövs i de förslag till föreskrifter som avses i 1 § *andra fjärde styckena*.

Referensgrupp skall under arbetets gång beredas möjlighet att lämna synpunkter.

6 §¹⁹

På grundval av *arbetsgruppernas* förslag samt de upplysningar som i övrigt kan vinnas skall skattemyndigheten senast den 15 augusti året före det år då allmän fastighetstaxering äger rum till regeringen eller myndighet som regeringen bestämmer avge yttrande över de enligt 1 § *andra stycket* lämnade förslagen till föreskrifter.

På grundval av *upprättade* förslag samt de upplysningar som i övrigt kan vinnas skall skattemyndigheten senast den 1 juni året före det år då allmän fastighetstaxering äger rum till regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer avge yttrande över de enligt 1 § *andra-fjärde styckena* lämnade förslagen till föreskrifter.

7 §²⁰

Senast den 1 oktober året före det år då allmän fastighetstaxering äger rum skall regeringen eller myndighet som regeringen bestämmer besluta sådana föreskrifter som avses i 7 kap. 7 §.

Senast den 1 september året före det år då allmän fastighetstaxering äger rum skall regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer besluta sådana föreskrifter som avses i 7 kap. 7 §.

8 §²¹

Den som under andra året före taxeringsåret äger småhusenhet, som förvärvats under tredje året före taxeringsåret, är efter *anmaning* av skattemyndighet skyldig att lämna de uppgifter som behövs till ledning inför allmän fastighetstaxering.

Den som under andra eller tredje året före taxeringsåret äger hyreshusenhet eller industrienhet är efter *anmaning* av skattemyndighet skyldig att lämna de uppgifter som behövs till ledning inför allmän fastighetstaxering.

Den som under andra året före taxeringsåret är innehavare av takt-enhet eller annan taxeringsenhet på vilken taktverksamhet pågår eller *eljest* är tillåten, är efter *anmaning* från skattemyndighet skyldig att till ledning inför allmän fastighetstaxering lämna uppgift om de priser som under andra året före taxeringsåret uppburits för brytvärd fyndighet.

Den som under andra året före taxeringsåret äger lantbruksenhet, som helt eller delvis förvärvats under tiden den 1 juli 1987 -- den 31 december 1990, är efter *anmaning* av skattemyndighet skyldig att lämna de uppgifter som behövs till ledning inför allmän fastighetstaxering.

Den som under andra året före taxeringsåret äger *en* småhusenhet, som förvärvats under tredje året före taxeringsåret, är efter *föreläggande* av skattemyndighet skyldig att lämna de uppgifter som behövs till ledning inför allmän fastighetstaxering.

Den som under andra eller tredje året före taxeringsåret äger *en* hyreshusenhet eller industrienhet är efter *föreläggande* av skattemyndighet skyldig att lämna de uppgifter som behövs till ledning inför allmän fastighetstaxering.

Den som under andra året före taxeringsåret är innehavare av takt-enhet eller annan taxeringsenhet på vilken taktverksamhet pågår eller *annars* är tillåten, är efter *föreläggande* från skattemyndighet skyldig att till ledning inför allmän fastighetstaxering lämna uppgift om de priser som under andra året före taxeringsåret uppburits för brytvärd fyndighet.

Den som under andra året före taxeringsåret äger *en* lantbruksenhet, som helt eller delvis förvärvats under tiden den 1 juli 1987 -- den 31 december 1990, är efter *föreläggande* av skattemyndighet skyldig att lämna de uppgifter som behövs till ledning inför allmän fastighetstaxering.

20 kap.²²

Fastighetstaxeringsnämndernas verksamhet m.m.

Taxering m.m.

1 §²³

Fastighetstaxeringsnämndens sammanträder på tid och plats som

Beslut om fastighetstaxering är grundläggande beslut om fastig-

bestäms av ordföranden. Denne kallar ledamöterna och underrättar ersättarna om sammanträdena. Finns det behov av medverkan av konsulent för fastighetstaxering kallar ordföranden denne till sammanträde. Till det första sammanträdet för årets taxering kallas även ersättarna. Skattemyndigheten och statens lantmäteriverk skall i god tid underrättas om tid och plats för sammanträdena.

hetstaxering, omprövningsbeslut och beslut om taxeringsåtgärder efter domstols beslut.

2 §

(11 §)²⁴

Fastighetstaxeringsnämnden skall senast den 15 juni under taxeringsåret meddela beslut om taxering av fastighet som ingår i distriktet.

Skattemyndigheten skall senast den 15 juni under taxeringsåret meddela grundläggande beslut om taxering av fastighet som är belägen i länet.

Har fastighetsägaren, trots att han varit skyldig att lämna fastighetsdeklaration, inte avgett någon sådan, eller kan fastighetens taxeringsvärde inte beräknas tillförlitligt på grund av brister i eller bristfälligt underlag för deklarationen, skall taxeringsvärdet uppskattas till det belopp som framstår som skäligt med hänsyn till vad som framkommit i ärendet (s k ö n s t a x e r i n g).

3 §

Vid sammanträdena förs protokoll enligt de närmare föreskrifter som meddelas av regeringen eller myndighet som regeringen bestämmer.

Taxeringsärende avgörs i skattemynd, om ärendet

1. avser omprövning av en tvistig fråga och nämnden inte tidigare prövat de omständigheter och bevis fastighetsägaren åberopar,

2. avser en skälighets- eller bedömningsfråga av väsentlig ekonomisk betydelse för fastighetsägaren eller

3. av någon annan särskild anledning bör prövas i nämnden.

3 a §

(5 §)

Ägare av fastighet är berättigad att företräda inför fastighetstaxeringsnämnd för att meddela upp-

Skattemyndigheten skall se till att ärendena blir tillräckligt utredda.

Vill fastighetsägaren lämna upp-

lysningar till ledning för taxering av fastigheten.

lysningar muntligt inför skattemyndigheten i ett fastighetstaxeringsärende som angår honom och som skall avgöras i nämnden, skall han få tillfälle till det om inte särskilda skäl talar emot det.

4 §

(12 §)²⁵

I fastighetstaxeringsnämnds beslut skall redovisas dels taxeringsbeslutet enligt punkterna 1-3, dels grunderna för beslutet enligt punkterna 4-7, nämligen

I skattemyndighetens beslut om fastighetstaxering skall redovisas

1. fastighetens indelning i taxeringsenheter,
2. typ av taxeringsenhet och taxeringsenhetens skattepliktsförhållande,
3. skattepliktig enhets taxeringsvärde och däri ingående delvärde samt värde av varje värderingsenhet,
4. storleken av sådan värdefaktor som särskilt anges i 8-15 kap.,
5. storleken av riktvärde,
6. exploateringsfaktor enligt 12 kap. 6 §, utbyggd effekt, taxerings-effekt, utnyttjandetid, regleringsmöjlighet och belägenhet enligt 15 kap. 7 § samt

7. säreget förhållande enligt 7 kap. 5 § eller annat förhållande som har föranlett ändring av riktvärde.

Värdet av en enskild värderingsenhet anges i fulla tusental kronor. Avrundning sker så att överstigande belopp, som inte uppgår till fullt tusental kronor, faller bort. Regeringen eller myndighet som regeringen bestämmer får föreskriva om de ytterligare avrundningsregler som behövs.

I fråga om elproduktionsenheter får grunderna för beslutet redovisas i särskild bilaga till nämndens beslut.

Värdet av en enskild värderingsenhet anges i fulla tusental kronor. Avrundning sker så att överstigande belopp, som inte uppgår till fullt tusental kronor, faller bort. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får föreskriva om de ytterligare avrundningsregler som behövs.

5 a §

(14 §)²⁶

Skattemyndighet skall senast den 30 juni under taxeringsåret underätta ägare av fastighet om

1. innehållet i fastighetstaxeringsnämndens beslut om fastighetstaxering,

2. att ägaren senast den 31 augusti till fastighetstaxeringsnämndens ordförande får avge

Skattemyndigheten skall senast den 30 juni under taxeringsåret underrätta fastighetsägaren om

1. innehållet i skattemyndighetens grundläggande beslut om fastighetstaxering,

2. att ägaren kan begära omprövning av beslutet,

skriftliga erinringar mot beslutet,

3. att ny underrättelse kommer att sändas ut endast om ägaren har avgett erinringar mot beslutet eller fastighetstaxeringsnämnden, utan att erinringar har avgetts, har beslutat åsätta annan taxering än som framgår av 11 § eller annars har frångått sådant beslut,

4. vad som skall iakttas av den som vill överklaga fastighetstaxeringsnämndens beslut om fastighetstaxering,

5. innehållet i skiljaktig mening.

3. vad som skall iakttas av den som vill begära omprövning av eller överklaga beslutet.

6 §

(15 §)²⁷

Ingår i taxeringsenhet flera fastigheter eller delar av fastigheter skall fastighetstaxeringsnämnden efter ansökan ange hur stor del av taxeringsvärdet och i 5 kap. 7 § nämnda delvärden som belöper på fastighet eller fastighetsdel. Ansökan skall göras hos fastighetstaxeringsnämnden och får lämnas av ägare, arrendator, skattemyndighet eller besvärberättigad kommun.

Om det i en taxeringsenhet ingår flera fastigheter eller delar av fastigheter skall skattemyndigheten efter ansökan ange hur stor del av taxeringsvärdet och i 5 kap. 7 § nämnda delvärden som belöper på fastigheten eller fastighetsdelen. Ansökan skall göras hos skattemyndigheten av ägaren eller arrendatorn.

7 §²⁸

Om det inte är påkallat av särskild anledning att ärendet prövas av fullsuttan nämnd, är fastighetstaxeringsnämnd beslutför med ordföranden ensam vid

1. beslut som ej innefattar prövning av ärendet i sak

2. beslut om fördelning av taxeringsvärde enligt 15 §

3. beslut om rättelse av tidigare beslut, som till följd av skrivfel, räknefel eller annat sådant förbiseende innehåller uppenbar oriktighet

4. beslut om taxering utan avvikelse från allmän fastighetsdeklaration eller annan av ägaren till ledning för taxering av fastigheten lämnad uppgift och taxeringen sker med direkt tillämpning av behörig myndighets anvisning för taxeringen

Skattemyndigheten skall ompröva ett beslut om fastighetstaxering om fastighetsägaren begär det eller om det finns skäl för det. Att omprövning skall ske när fastighetsägare överklagat ett beslut om fastighets-taxering framgår av 21 kap. 5 §.

Om något grundläggande beslut om fastighetstaxering inte har fattats får taxering ske genom omprövning.

Skattemyndigheten får avstå från att på eget initiativ ompröva ett beslut, om omprövningen skulle avse endast ett mindre belopp.

5. beslut om taxering med avvikelse från allmän fastighetsdeklaration eller annan av ägaren till ledning för taxering lämnad uppgift, om taxeringsvärdet till följd av beslutet kommer att avvika med högst 20 000 kr. från det värde som skulle ha beslutats om de lämnade uppgifterna hade följts.

Fastighetstaxeringsnämnd är avslutad för med av skattemyndighet förordnad ledamot ensam vid beslut om taxering i fall som avses i första stycket 4.

8 §

Är ordförande i fastighetstaxeringsnämnd jävig, utser nämnden inom sig viss ledamot att föra ordet vid ärendets behandling.

En fråga som avgjorts av allmän förvaltningsdomstol får inte omprövas av skattemyndigheten enligt 7 §.

9 §²⁹

Bestämmelserna i 16 kap. rättegångsbalken om omröstning tillämpas på avgörande av fastighetstaxeringsnämnden. Ordföranden skall dock säga sin mening först.

Skiljaktig mening hos ledamot, föredragande tjänsteman eller konsulent för fastighetstaxering skall avfattas skriftligen och avges inom en vecka efter sammanträdet.

Ordföranden skall underrätta skattemyndighet om skiljaktig mening i den ordning som föreskrivs av regeringen eller myndighet som regeringen bestämmer.

Vill fastighetsägaren begära omprövning av ett beslut, skall han göra detta skriftligt. Begäran skall ha kommit in till skattemyndigheten före utgången av det femte året efter taxeringsåret.

Om fastighetsägaren gör sannolikt att han inte inom två månader före utgången av den tid som anges i första stycket fått kännedom om ett beslut om fastighetstaxering som är till hans nackdel, får han ändå begära omprövning. Begäran skall ha kommit in inom två månader från den dag han fick sådan kännedom.

Har fastighetsägaren inom den tid som anges i första eller andra stycket lämnat in skrivelsen med begäran om omprövning till en annan skattemyndighet än den som fattat beslutet eller till en allmän förvaltningsdomstol, får ärendet ändå prövas. Skrivelsen skall då omedelbart översändas till den skattemyndighet som fattat beslutet med uppgift om den dag då handlingen kom in till myndigheten eller domstolen.

10 §³⁰

Fastighetstaxeringsnämndens första sammanträde skall äga rum senast den 15 december året före taxeringsåret. Vid sammanträdet skall ordföranden lämna noggrann redogörelse för de föreskrifter och anvisningar angående taxeringen som berör distriktet.

Om en begäran om omprövning inte är egenhändigt undertecknad av fastighetsägaren eller hans ombud, får skattemyndigheten utfärda föreläggande om att undertecknande skall ske med påföljd att omprövning annars inte görs.

11 §

Trots bestämmelsen i 8 § får en fråga som har avgjorts av länsrätt eller kammarrätt genom beslut som vunnit laga kraft omprövas, om beslutet avviker från rättstillämpningen i ett regeringsrättsavgörande som har meddelats därefter.

12 §

Omprövar skattemyndigheten självant ett beslut om fastighetstaxering, får omprövningsbeslut som är till fastighetsägarens fördel meddelas före utgången av det femte året efter taxeringsåret.

Ett sådant omprövningsbeslut får meddelas även efter utgången av det femte året efter taxeringsåret, om det föranleds av skattemyndighets beslut om fastighetstaxering eller allmän förvaltningsdomstols beslut i mål om fastighetstaxering avseende ett annat taxeringsår eller en annan taxeringsenhet.

13 §

Ett omprövningsbeslut som är till nackdel för fastighetsägaren får, utom i fall som avses i andra stycket samt 15 och 16 §§, inte meddelas efter utgången av året efter taxeringsåret.

Har fastighetsägaren inte gett in allmän fastighetsdeklaration i rätt tid, får ett omprövningsbeslut som är till hans nackdel meddelas efter utgången av den tid som anges i första stycket. Ett sådant omprövningsbeslut får meddelas inom ett år från den dag deklarationen kom in till skattemyndigheten, dock

senast före utgången av det femte året efter taxeringsåret.

14 §

Skattemyndigheten får meddela ett omprövningsbeslut som är till nackdel för fastighetsägaren efter utgången av den tid som anges i 13 § första stycket under de förutsättningar och på det sätt som anges i 15-20 §§ (e f t e r - t a x e r i n g).

15 §

Eftertaxering får ske om fastighetsägaren

1. i fastighetsdeklaration eller på annat sätt under förfarandet lämnat oriktig uppgift till ledning för taxeringen,

2. lämnat oriktig uppgift i mål om fastighetstaxering eller

3. underlåtit att lämna fastighetsdeklaration, uppgift eller infordrad upplysning trots att han är deklarationsskyldig eller uppgiftspliktig.

Vad nu sagts gäller om den oriktiga uppgiften eller underlåtenheten medfört att ett beslut om fastighetstaxering blivit felaktigt eller inte fattats.

16 §³¹

Fastighetstaxeringsnämnden skall ompröva beslut när fastighetsägaren avger erinringar eller skäl annars föreligger. Fråga om nytt beslut får inte prövas av nämnden efter den 30 september under taxeringsåret.

Eftertaxering får också ske

1. vid rättelse av felräkning, misskrivning eller annat uppenbart förbiseende,

2. när en ändring i ett beslut om fastighetstaxering föranleds av beslut som avses i 12 § andra stycket.

17 §³²

Fastighetstaxeringsnämndens arbete beträffande fastighetstaxeringen skall vara avslutat senast den 30 september under taxeringsåret.

Eftertaxering enligt 15 § samt 16 § 1 får ske endast om den avser belopp av någon betydelse.

Eftertaxering får inte ske om beslutet med hänsyn till omständigheterna skulle framstå som uppenbart oskäligt eller om skattemyn-

digheten tidigare fattat beslut om eftertaxering i samma fråga.

18 §³³

Skattemyndighet skall senast den 31 oktober under taxeringsåret till ägare av fastighet sända underrättelse om fastighetstaxeringsnämndens avgörande enligt 16 §. Vidare skall skattemyndighet senast samma dag sända underrättelse till sökande som begärt fördelning av taxeringsvärdet enligt 15 §.

Underrättelse skall innehålla upplysning om vad som skall iaktas av den som vill överklaga fastighetstaxeringsnämndens beslut om fastighetstaxering samt om innehållet i skiljaktig mening.

Underrättelse skall vidare sändas till ägare som före utgången av juli månad under taxeringsåret inte erhållit underrättelse enligt 14 § och som senast den 25 augusti under taxeringsåret anmält att han önskar underrättelse om innehållet i beslut om fastighetstaxering.

Skattemyndighetens beslut om eftertaxering skall meddelas före utgången av femte året efter taxeringsåret om inte annat följer av 19 eller 20 §.

19 §

Underrättelser enligt 14 och 18 §§ skall sändas till ägare av fastighet i vanligt brev. Försändelsen får i särskilda fall rekommenderas eller delges ägaren.

Beslut om eftertaxering enligt 16 § 2 får meddelas även efter den tid som anges i 18 § men senast sex månader efter det beslut som föranleder ändringen.

Beslut om eftertaxering på grund av oriktig uppgift i omprövningsärende eller mål om fastighetstaxering får meddelas efter den tid som anges i 18 § men senast inom ett år från utgången av den månad då skattemyndighetens eller domstolens beslut i ärendet eller målet vunnit laga kraft.

20 §³⁴

Fastighetstaxeringsnämndens beslut enligt 11 § skall föras in i stomme till fastighetslängd. Besluten skall med de ändringar som gjorts med stöd av 16 § föras in i fastighetslängd. Nämndens beslut om byggnad på annans mark med

Skattemyndigheten skall snarast efter det att en domstol meddelat beslut i ett mål om fastighetstaxering vidta de taxeringsåtgärder som föranleds av domstolens beslut.

värde under 10000 kronor skall dock ej föras in i fastighetslängd eller stomme till sådan längd.

Annan än staten tillhörig försvarsbyggnad, som enligt 3 kap.

2 § är undantagen från skatteplikt, skall inte föras in i fastighetslängd eller stomme till sådan längd.

Närmare föreskrifter om fastighetslängd meddelas av regeringen eller myndighet som regeringen bestämmer.

21 kap.³⁵

Besvär över fastighetstaxeringsnämnds beslut.

Överklagande av skattemyndighets beslut.

1 §³⁶

En fastighetstaxeringsnämnds beslut får överklagas genom besvär hos länsrätten.

Besvär får anföras av ägare av den fastighet beslutet rör samt av vederbörande kommun och skattemyndighet.

En fastighetsägare eller en kommun skall ge in besvärsskrivelsen till skattemyndigheten i det län där fastigheten är belägen. Skattemyndigheten skall överlämna besvärsskrivelsen och övriga handlingar i ärendet till den länsrätt som skall pröva överklagandet.

Besvär av en skattemyndighet skall ges in till länsrätten.

Länsrätten prövar om besvärsskrivelsen har kommit in i rätt tid.

Ett överklagande av en fastighetstaxeringsnämnds beslut förfaller, om beslutet med stöd av 20 kap. 23 § ändrats så som klaganden begärt.

En skattemyndighets beslut om fastighetstaxering får överklagas hos länsrätten av fastighetsägaren och Riksskatteverket.

Fastighetsägaren får överklaga beslut att avvisa en begäran om omprövning av beslut om fastighetstaxering.

2 §³⁷

Har en fastighetsägare eller en kommun inom överklagandetiden gett in besvärsskrivelsen till en annan skattemyndighet än den som anges i 1 § tredje stycket, skall detta inte hindra att målet prövas. Detsamma gäller om skrivelsen getts in till en fastighetstaxerings-

Ett beslut om föreläggande vid vite får inte överklagas.

nämnd eller en länsrätt. Skrivelsen skall i sådana fall omedelbart översändas till den skattemyndighet som enligt 1 § tredje stycket skall ta emot den.

Har en skattemyndighet inom överklagandetiden gett in besvärsskrivelsen till en annan länsrätt än den som skall pröva överklagandet skall inte heller detta hindra att målet prövas. I sådant fall skall skrivelsen omedelbart översändas till den länsrätt som skall pröva överklagandet.

Fastighetsägares överklagande

3 §³⁸

Besvär av ägare av fastighet skall ha inkommit senast den 15 december under taxeringsåret.

Fastighetsägares överklagande skall vara skriftligt och ha kommit in före utgången av det femte året efter taxeringsåret. Om beslutet om fastighetstaxering har meddelats efter den 30 juni femte året efter det taxeringsår som beslutet avser och fastighetsägaren har fått del av beslutet efter utgången av oktober samma år, får överklagandet dock komma in inom två månader från den dag då han fick del av beslutet.

Fastighetsägare får överklaga ett beslut om fastighetstaxering även om det inte gått honom emot.

4 §³⁹

Kommuns besvär skall anföras före utgången av januari året efter taxeringsåret.

Skattemyndigheten skall pröva om överklagandet har kommit in i rätt tid. Har överklagandet kommit in för sent, skall myndigheten avvisa det, om inte annat följer av andra eller tredje stycket.

Överklagandet skall inte avvisas, om förseningen beror på att skattemyndigheten har lämnat fastighetsägaren en felaktig under rättelse om hur man överklagar.

Överklagandet skall inte heller avvisas, om det inom överklagandetiden kommit in till en annan skattemyndighet än den som fattat beslutet eller till en allmän förvalt-

ningsdomstol. Överklagandet skall då omedelbart översändas till den skattemyndighet som fattat beslutet med uppgift om den dag då handlingen kom in till myndigheten eller domstolen.

5 §⁴⁰

Skattemyndighet har rätt att anföra besvär intill utgången av maj året efter taxeringsåret. Myndigheten skall inom samma tid ange yrkanden och grunder för besvärstalan, om inte med hänsyn till utredningens vidlyftighet eller andra synnerliga skäl länsrätten medger anstånd.

Skattemyndigheten skall snarast ompröva det överklagade beslutet. Detta gäller dock inte om överklagandet skall avvisas enligt 4 § eller om en omprövning strider mot 20 kap. 8 §.

Ett överklagande förfaller, om skattemyndigheten ändrar beslutet så som fastighetsägaren begär.

Om myndigheten ändrar beslutet på annat sätt än fastighetsägaren begär, skall överklagandet anses omfatta det nya beslutet. Finns det skäl för det, får myndigheten lämna fastighetsägaren tillfälle att återkalla överklagandet.

6 §⁴¹

Inkommer besvär från ägare av fastighet efter den i 3 § angivna tiden men före utgången av maj året efter taxeringsåret, får länsrätten pröva besvären om skattemyndigheten helt eller delvis biträder besvären i sak.

Om överklagandet inte avvisas enligt 4 § eller förefaller enligt 5 §, skall skattemyndigheten överlämna överklagandet, sitt omprövningsbeslut och övriga handlingar i ärendet till länsrätten. Om det finns särskilda skäl får överklagandet överlämnas till länsrätten utan föregående omprövning.

Riksskatteverkets överklagande

7 §⁴²

Har länsrätten avgjort besvär över viss taxering, får besvär inte anföras hos länsrätten rörande samma taxering.

Riksskatteverkets överklagande skall vara skriftligt och ha kommit in inom den tidsfrist som enligt 20 kap. gäller för beslut om omprövning på initiativ av skattemyndighet, eller efter sådan tid, inom två månader från den dag då det överklagade beslutet meddelades.

Om ett omprövningsbeslut som avser eftertaxering överklagas och en ändring till fastighetsägarens nackdel yrkas, skall överklagandet

ha kommit in inom två månader från den dag beslutet meddelats.

22 kap.⁴³

Besvär över länsrätts och kammarrätts beslut.

Överklagande av länsrätts och kammarrätts beslut *m.m.*

1 §⁴⁴

Besvär över länsrätts beslut i mål om fastighetstaxering får, även om det *ej* följer av 33 § förvaltningsprocesslagen (1971:291) *anföras* om länsrätten har ändrat fastighetens taxering utan att klaganden har yrkat sådan ändring.

Länsrätts beslut i mål om fastighetstaxering får *överklagas* även om det *inte* följer av 33 § förvaltningsprocesslagen (1971:291) om länsrätten har ändrat fastighetens taxering utan att klaganden har yrkat *en* sådan ändring.

2 §⁴⁵

Mot länsrätts beslut i fråga, som avses i 20 kap. 15 §, får talan *inte* föras.

Överklagande får *inte* ske av länsrätts beslut som avser

1. en skattemyndighets beslut att avvisa en begäran om omprövning såsom för sent inkommen,

2. frågor som avses i 20 kap. 6 § eller

3. beslut om besiktning enligt 18 kap. 30 §.

3 §⁴⁶

Vid besvär över länsrätts beslut skall besvärshandlingen *ha kommit in*

om besvären ha anförts av fastighetsägare, inom två månader från det han har fått del av det överklagade beslutet, samt

om besvären har anförts av skattemyndighet eller kommun, inom två månader från den dag, då länsrättens beslut meddelades.

Bestämmelserna i 6 kap. 11-24 §§ *taxeringslagen* (1990:324) gäller i tillämpliga delar för mål enligt denna lag. Vad som i *taxeringslagen* sägs om skattskyldig skall gälla fastighetsägare.

24 kap.⁴⁷

Övriga bestämmelser om besvär

Övriga bestämmelser om *omprövning och överklagande*

1 §⁴⁸

Besvärsrätt, som enligt 21-23 kap. gäller för ägare av fastighet, tillkommer den som vid ingången av taxeringsåret är ägare av fastighet liksom den som därefter, dock senast före ingången av

Rätt att begära omprövning eller att överklaga som enligt 20-22 kap. gäller för ägare av fastighet, tillkommer den som vid ingången av taxeringsåret är ägare av fastighet liksom den som därefter, dock

femte året efter taxeringsåret, har blivit ägare av fastigheten *ävensom* arrendator, *vilken jämlikt* avtal, ingånget efter kommunalskattelagens ikraftträdande, gentemot ägare har att ansvara för skatt för *fastighets garantibelopp*.

senast före ingången av femte året efter taxeringsåret, har blivit ägare av fastigheten. Vad nu sagts gäller *även en* arrendator, *som enligt* avtal, ingånget efter kommunalskattelagens (1928:370) ikraftträdande, gentemot ägare har att ansvara för skatt för *fastigheten*.

En ny ägare har rätt att begära omprövning eller att överklaga endast när ärende avser senaste allmänna fastighetstaxering eller ny taxering avseende taxeringsenheten som därefter skett genom särskild fastighetstaxering.

25 kap.

6 §⁴⁹

Bestämmelserna i 17 kap. 8--13, 15--17 och 19--25 §§ skall i tillämpliga delar gälla även i fråga om särskild fastighetstaxering. *Förordnande av konsulenter som avses i 17 kap. 15 § skall emellertid äga rum senast den 30 november året före det år då särskild fastighetstaxering äger rum.*

Bestämmelserna i 17 kap. 2-6 §§ skall i tillämpliga delar gälla även i fråga om särskild fastighetstaxering.

Skattemyndigheten skall åt särskild fastighetstaxeringsnämnd bereda ärenden och ombesörja göromål av expeditionell art. Skattemyndigheten granskar fastighetsdeklarationer och tillhandahåller i den omfattning som arbetsförhållandena medger föredragande i ärende som myndigheten granskat.

26 kap.

2 §⁵⁰

Efter *anmaning* är den som vid årets ingång var ägare till fastighet skyldig att lämna särskild fastighetsdeklaration.

Deklarationen med tillhörande handlingar skall lämnas till den som har utfärdat *anmaningen* eller till skattemyndigheten inom den tid som anges i *anmaningen*. Sluttiden får inte bestämmas till tidigare dag än tionde dagen efter mottagandet av *anmaningen*. Sluttiden får inte

Efter *föreläggande* är den som vid årets ingång var ägare till *en* fastighet skyldig att lämna särskild fastighetsdeklaration.

Deklarationen med tillhörande handlingar skall lämnas till den som har utfärdat *föreläggandet* eller till skattemyndigheten inom den tid som anges i *föreläggandet*. Sluttiden får inte bestämmas till tidigare dag än tionde dagen efter mottagandet av *föreläggandet*.

heller bestämmas till tidigare dag än den 15 februari under taxeringsåret.

Anmaning utfärdas om det kan antas att det vid årets ingång *föreläggat* sådant förhållande som enligt 16 kap. skall medföra ny taxering. *Anmaning* får också utfärdas om framställning enligt 16 kap. 4 eller 5 § har gjorts utan att särskild fastighetsdeklaration har lämnats. *Anmaning* behöver inte utfärdas, om det är uppenbart att deklaration inte behövs för taxeringen.

Sluttiden får inte heller bestämmas till tidigare dag än den 15 februari under taxeringsåret.

Föreläggande utfärdas om det kan antas att det vid årets ingång *funnits* sådant förhållande som enligt 16 kap. skall medföra ny taxering. *Föreläggande* får också utfärdas om framställning enligt 16 kap. 4 eller 5 § har gjorts utan att särskild fastighetsdeklaration har lämnats. *Föreläggande* behöver inte utfärdas, om det är uppenbart att *någon* deklaration inte behövs för taxeringen.

3 §⁵¹

Bestämmelserna i 18 kap. 2-9, 12-14, 16, 22-40 §§ samt 41 § första och *tredje* styckena skall i *den mån* inte annat är föreskrivet i detta kapitel *äga motsvarande tillämpning* vid särskild fastighetstaxering. I *anmaning* att lämna fastighetsdeklaration skall vidare lämnas uppgift om den grund på vilken *anmaning* sker.

Vite får inte föreläggas i fall som sägs i 2 §. I *förnyad anmaning* att lämna särskild fastighetsdeklaration får däremot vite *föreläggas*.

Bestämmelserna i 18 kap. 2-9, 12-14, 16, 22-40 §§ samt 41 § första och *andra* styckena skall, *om* inte annat är föreskrivet i detta kapitel, *gälla* vid särskild fastighetstaxering. I *föreläggande* att lämna fastighetsdeklaration skall vidare lämnas uppgift om den grund på vilken *föreläggandet* sker.

Föreläggande får inte förenas med vite i fall som sägs i 2 §. *Förnyat föreläggande* att lämna särskild fastighetsdeklaration får däremot *förenas med vite*.

4 §

Om en deklarationsskyldig som förelagts att lämna särskild fastighetsdeklaration inte har kommit in med deklarationen inom föreskriven tid eller endast har lämnat en deklaration med så bristfälligt innehåll att den uppenbarligen inte är ägnad att ligga till grund för taxering, skall en särskild avgift (förseningsavgift) om 500 kronor påföras honom. Har någon deklaration inte lämnats inom föreskriven tid efter förnyat föreläggande bestäms förseningsavgiften till 2 000 kronor.

Har den deklarationsskyldige inom föreskriven tid lämnat en deklarationshandling som inte är be-

hörigen undertecknad, tas förseningsavgift ut endast om handlingen inte undertecknas inom den tid som föreskrivs i ett föreläggande. I sådant fall bestäms avgiften till 500 kronor.

Bestämmelserna i 18 kap. 43-46 §§ gäller för förseningsavgift enligt denna paragraf.

28 kap.⁵²

De särskilda fastighetstaxeringsnämndernas verksamhet m.m. Taxering

1 §⁵³

Bestämmelserna i 20 kap. 1-9 §§ samt 15 § gäller i tillämpliga delar vid särskild fastighetstaxering.

Bestämmelserna i 20 kap. 1-3 a §§ samt 6-20 §§ gäller i tillämpliga delar vid särskild fastighetstaxering.

3 §⁵⁴

Bestämmelserna i 20 kap. 12 och 13 §§ om fastighetstaxeringsnämndens beslut gäller vid särskild fastighetstaxering. I beslutet skall också redovisas de skäl som ligger till grund för verkställd ny taxering eller, om särskild fastighetsdeklaration har lämnats eller om framställning om ny taxering har gjorts, de skäl som ligger till grund för beslut att ny taxering inte skall ske.

Bestämmelserna i 20 kap. 4 och 5 §§ om beslut gäller vid särskild fastighetstaxering. I beslutet skall också redovisas de skäl som ligger till grund för verkställd ny taxering eller, om särskild fastighetsdeklaration har lämnats eller om framställning om ny taxering har gjorts, de skäl som ligger till grund för beslut att ny taxering inte skall ske.

4 §⁵⁵

Skattemyndigheten skall senast den 30 juni under taxeringsåret underrätta den som var ägare till fastighet vid ingången av året om

1. innehållet i den särskilda fastighetstaxeringsnämndens beslut om ny taxering av fastighet,

2. att ägaren senast den 31 augusti till fastighetstaxeringsnämndens ordförande får avge skriftliga erinringar mot beslutet,

3. att ny underrättelse kommer att sändas ut endast om ägaren har avgett erinringar mot beslutet eller fastighetstaxeringsnämnden, utan att erinringar har avgetts, har beslutat åsätta annan taxering än

Skattemyndigheten skall senast den 30 juni under taxeringsåret underrätta den som var ägare till fastighet vid ingången av året om

1. innehållet i skattemyndighetens beslut om ny taxering av fastighet,

2. att ägaren kan begära omprövning av beslutet,

3. vad som skall iakttas av den som vill begära omprövning av eller överklaga skattemyndighetens beslut.

som framgår av 2 § eller annars har frångått sådant beslut,

4. vad som skall iakttas av den som vill överklaga den särskilda fastighetstaxeringsnämndens beslut,

5. innehållet i skiljaktig mening.

Senast den 30 juni under taxeringsåret skall den lokala skattemyndigheten underrätta den som har lämnat särskild fastighetsdeklaration eller som har gjort framställning om ny taxering i det fall skattemyndigheten har beslutat att ny taxering inte skall ske. Underrättelsen skall innehålla de skäl som ligger till grund för beslutet. Vidare skall gälla vad som sägs i första stycket punkterna 2-5.

Underrättelse skall också sändas till den som har blivit ägare till fastighet efter ingången av året om han hos den lokala skattemyndigheten har anmält att han vill ha en sådan underrättelse.

Senast den 30 juni under taxeringsåret skall skattemyndigheten underrätta den som har lämnat särskild fastighetsdeklaration eller som har gjort framställning om ny taxering i det fall skattemyndigheten har beslutat att ny taxering inte skall ske. Vidare skall gälla vad som sägs i första stycket punkterna 2-3.

Underrättelse skall också sändas till den som har blivit ägare till en fastighet efter ingången av året om han hos skattemyndigheten har anmält att han vill ha en sådan underrättelse.

29 kap.⁵⁶

Besvär över särskild fastighetstaxeringsnämnds beslut

Överklagande av skattemyndighetens beslut

1 §⁵⁷

Bestämmelserna i 21 kap. 1, 2 och 7 §§ skall gälla även i fråga om särskild fastighetstaxering.

Bestämmelserna i 21 kap. skall i tillämpliga delar gälla även i fråga om särskild fastighetstaxering.

30 kap.⁵⁸

Besvär över länsrätts och kammarrätts beslut

Överklagande av länsrätts och kammarrätts beslut

1 §⁵⁹

Bestämmelserna i 22 kap. 1 § samt 3-7 §§ skall även gälla i fråga om särskild fastighetstaxering.

Mot länsrätts beslut om sådan fördelning av taxeringsvärde som skett med tillämpning av 28 kap. 1 § och 20 kap. 15 § får talan inte föras.

Bestämmelserna i 22 kap. skall i tillämpliga delar även gälla i fråga om särskild fastighetstaxering.

Övriga bestämmelser om <i>besvär</i>	32 kap. ⁶⁰ Övriga bestämmelser om <i>om- prövning och överklagande</i>
---	--

1 §⁶¹

Besvärsrätt, som enligt 29-31 kap. gäller för ägare av fastighet, tillkommer den som vid ingången av taxeringsåret är ägare av fastighet liksom den som därefter, dock senast före ingången av det taxeringsår då allmän fastighetstaxering sker nästa gång, har blivit ägare av fastigheten *ävensom* arrendator, vilken *jämlikt* avtal, ingånget efter kommunalskattelagens ikraftträdande, gentemot ägare har att ansvara för skatt för *fastighets garantibelopp*.

Rätt att begära omprövning och att överklaga, som enligt 28-30 kap. gäller för ägare av fastighet, tillkommer den som vid ingången av taxeringsåret är ägare av fastighet liksom den som därefter, dock senast före ingången av det taxeringsår då allmän fastighetstaxering sker nästa gång, har blivit ägare av fastigheten. *Vad nu sagts gäller även* arrendator, *som enligt* avtal, ingånget efter kommunalskattelagens (1928:370) ikraftträdande, gentemot ägare har att ansvara för *skatt för fastigheten*.

Denna lag träder i kraft den 1 december 1993 och tillämpas första gången vid allmän och särskild fastighetstaxering år 1994.

¹Senaste lydelse av

- 17 kap. 6 § 1990:379.
- 7 § 1991:1679.
- 8 § 1991:1679.
- 9 § 1990:379.
- 10 § 1991:1679.
- 11 § 1990:379.
- 12 § 1991:1679.
- 13 § 1990:379.
- 14 § 1991:1679.
- 16 § 1990:379.
- 18 § 1990:379.
- 19 § 1990:379.
- 20 § 1990:379.
- 21 § 1990:379.
- 22 § 1990:379.
- 24 § 1990:379.
- 20 kap. 2 § 1991:1679.
- 4 § 1991:1679.
- 21 § 1990:379.
- 22 § 1985:820.
- 23 § 1990:379.
- 22 kap. 7 § 1981:280.
- 23 kap. 1 § 1985:820.
- 2 § 1981:1119.
- 3 § 1981:280.
- 4 § 1981:280.

- 24 kap. 2 § 1990:379.
 3 § 1981:280.
 4 § 1981:280.
 5 § 1981:280.
 6 § 1991:1679.
 7 § 1981:280.
- 25 kap. 1 § 1981:1119.
 2 § 1981:1119.
 4 § 1991:379.
 3 § 1981:1119.
 5 § 1991:1679.
 7 § 1991:1679.
- 27 kap. 1 § 1981:1119.
 2 § 1981:1119.
- 28 kap. 2 § 1989:477.
 5 § 1989:477.
 6 § 1989:477.
 7 § 1990:379.
 8 § 1981:1119.
 9 § 1992:1666.
 10 § 1981:1119.
 11 § 1981:1119.
 12 § 1992:1666.
- 29 kap. 2 § 1990:379.
 3 § 1981:1119.
- 31 kap. 1 § 1990:379.
 2 § 1985:820.
 3 § 1981:1119.
 4 § 1981:1119.
- 32 kap. 2 § 1981:1119.
- ²Senaste lydelse 1985:820.
³Senaste lydelse 1990:379.
⁴Senaste lydelse 1990:379.
⁵Senaste lydelse 1992:1666.
⁶Senaste lydelse 1990:379.
⁷Senaste lydelse 1990:379.
⁸Senaste lydelse 1990:379.
⁹Senaste lydelse 1990:379.
¹⁰Senaste lydelse 1990:379.
¹¹Senaste lydelse 1981:280.
¹²Senaste lydelse 1981:280.
¹³Senaste lydelse 1981:280.
¹⁴Senaste lydelse 1981:280.
^{14a}Senaste lydelse 1981:280.
¹⁵Senaste lydelse 1992:1127.
¹⁶Senaste lydelse 1991:1679.
¹⁷Senaste lydelse 1990:1382.
¹⁸Senaste lydelse 1990:1382.
¹⁹Senaste lydelse 1990:379.
²⁰Senaste lydelse 1986:258.
²¹Senaste lydelse 1990:1382.
²²Senaste lydelse 1981:1119.
²³Senaste lydelse 1991:1679.
²⁴Senaste lydelse 1989:477.
²⁵Senaste lydelse 1992:1666.
²⁶Senaste lydelse 1990:379.
²⁷Senaste lydelse 1990:379.
²⁸Senaste lydelse 1990:379.
²⁹Senaste lydelse 1990:379.
³⁰Senaste lydelse 1986:258.
³¹Senaste lydelse 1985:820.
³²Senaste lydelse 1985:820.
³³Senaste lydelse 1990:379.
³⁴Senaste lydelse 1992:1666.
³⁵Senaste lydelse 1981:1119.
³⁶Senaste lydelse 1990:379.
³⁷Senaste lydelse 1990:379.
³⁸Senaste lydelse 1985:820.

- ³⁹Senaste lydelse 1985:820.
- ⁴⁰Senaste lydelse 1990:379.
- ⁴¹Senaste lydelse 1990:379.
- ⁴²Senaste lydelse 1981:280.
- ⁴³Senaste lydelse 1981:1119.
- ⁴⁴Senaste lydelse 1981:280.
- ⁴⁵Senaste lydelse 1981:280.
- ⁴⁶Senaste lydelse 1990:379.
- ⁴⁷Senaste lydelse 1981:280.
- ⁴⁸Senaste lydelse 1981:280.
- ⁴⁹Senaste lydelse 1990:379.
- ⁵⁰Senaste lydelse 1990:379.
- ⁵¹Senaste lydelse 1981:1119.
- ⁵²Senaste lydelse 1981:1119.
- ⁵³Senaste lydelse 1981:1119.
- ⁵⁴Senaste lydelse 1981:1119.
- ⁵⁵Senaste lydelse 1990:379.
- ⁵⁶Senaste lydelse 1981:1119.
- ⁵⁷Senaste lydelse 1981:1119.
- ⁵⁸Senaste lydelse 1981:1119.
- ⁵⁹Senaste lydelse 1981:1119.
- ⁶⁰Senaste lydelse 1981:1119.
- ⁶¹Senaste lydelse 1981:1119.

Lag om ändring i lagen (1993:941) om ändring i uppbördslagen (1953:272)

Härigenom föreskrivs att 1 § uppbördslagen (1953:272) i bestämmelsens lydelse enligt lagen (1993:941) om ändring i nämnda lag samt ikraftträdandebestämmelserna till lagen (1993:941) om ändring i uppbördslagen (1953:272), skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §

Med skatt avses i denna lag, om inte annat anges:

1. kommunal inkomstskatt,
 2. statlig inkomstskatt,
 3. statlig förmögenhetsskatt,
 4. statlig fastighetsskatt,
 5. skogsvårdsavgift,
 6. egenavgifter enligt lagen (1981:691) om socialavgifter,
 7. avkastningsskatt i fall som avses i 2 § första stycket 1-5 lagen (1990:661) om avkastningsskatt på pensionsmedel,
 8. särskild löneskatt enligt lagen (1991:687) om särskild löneskatt på pensionskostnader,
 9. skattetillägg och förseningsavgift enligt taxeringslagen (1990:324),
 9. skattetillägg och förseningsavgift enligt taxeringslagen (1990:324) samt förseningsavgift enligt fastighetstaxeringslagen (1979:1152)
 10. mervärdeskatt i fall som avses i 21 § lagen (1968:430) om mervärdeskatt,
 11. annuitet på avdikningslån,
 12. avgift enligt lagen (1992:1745) om allmän sjukförsäkringsavgift.
- Att vad som sägs i denna lag om egenavgifter enligt lagen om socialavgifter även tillämpas i fråga om skatt enligt 2 § lagen (1990:659) om särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster följer av 3 § sistnämnda lag.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1994.

Denna lag träder i kraft den 1 december 1993 såvitt avser ändringen i första stycket 9 och den 1 januari 1994 såvitt avser övriga ändringar.

Lag om ändring i uppbördslagen (1953:272)

Härigenom föreskrivs att 3 § 1 mom. och 13 § 3 mom. uppbördslagen (1953:272)¹ skall ha följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

3 §

1 mom.² I den omfattning nedan anges skall skattskyldig betala preliminär skatt med belopp, vilket så nära som möjligt kan antasmotsvara den slutliga skatten minskad med överskjutande ingående mervärdeskatt. Hänsyn skall dock inte tas till i den slutliga skatten ingående skattetillägg och förseningsavgift enligt taxeringslagen (1990:324) eller annuitet på avdikningslån.

I den omfattning nedan anges skall skattskyldig betala preliminär skatt med belopp, vilket så nära som möjligt kan antasmotsvara den slutliga skatten minskad med överskjutande ingående mervärdeskatt. Hänsyn skall dock inte tas till i den slutliga skatten ingående skattetillägg och förseningsavgift enligt taxeringslagen (1990:324) *samt förseningsavgift enligt fastighets-taxeringslagen (1979:1152)* eller annuitet på avdikningslån.

Den preliminära skatten skall betalas genom skatteavdrag (preliminär A-skatt) eller enligt särskild debitering (preliminär F-skatt och särskild A-skatt). Den skattskyldige får därutöver betala preliminär skatt i annan ordning.

Handelsbolag skall, om inte annat sägs i denna lag, betala preliminär A-skatt trots att slutlig skatt inte skall påföras.

13 §

3 mom.³ Vid tillämpning av bestämmelserna i 1 mom. första stycket, 2 mom. andra stycket och 17 § 1 mom. 2 avses med skatt slutlig skatt minskad med dels skattetillägg och förseningsavgift enligt taxeringslagen (1990:324), dels överskjutande ingående mervärdeskatt.

Vid tillämpning av bestämmelserna i 1 mom. första stycket, 2 mom. andra stycket och 17 § 1 mom. 2 avses med skatt slutlig skatt minskad med dels skattetillägg och förseningsavgift enligt taxeringslagen (1990:324) *samt förseningsavgift enligt fastighets-taxeringslagen (1979:1152)*, dels överskjutande ingående mervärdeskatt.

Denna lag träder i kraft den 1 december 1993.

¹Lagen omtryckt 1991:97.

²Senaste lydelse av lagens rubrik 1974:771.

³Senaste lydelse 1992:680.

³Senaste lydelse 1992:680.

Lag om ändring i lagen (1941:416) om arvsskatt och gåvoskatt

Härigenom föreskrivs att 22 § 2 mom. lagen (1941:416) om arvsskatt och gåvoskatt skall ha följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

22 §

2 mom.¹ Har fast egendom efter den tidpunkt, som näst föregående årets taxeringsvärde avsett, nedgått i värde genom eldsvåda, vattenflöde eller annan dylik tilldragelse eller genom borttagande av byggnad eller annan anläggning å egendomen eller av tillbehör därtill eller genom skogsavverkning eller genom nedläggning eller väsentlig förändring av verksamhet i vilken egendomen varit använd, eller av annan liknande anledning, skall skattemyndigheten i det län där egendomen är belägen på

ansökan av skattskyldig, boutredningsman eller testamentsexekutor, efter verkställd utredning, åsätta egendomen särskilt värde till ledning för beräkning av på egendomen belöpande arvsskatt.

Där efter tidpunkt som nyss nämnts fortsatt bebyggelse skett å fast egendom eller dess värde eljest förhöjts till följd av ny-, till- eller ombyggnad eller väsentlig förändring av verksamhet, vari egendomen varit använd, eller annan liknande anledning, äger beskattningsmyndigheten hos skattemyndigheten påkalla att egendomen för ändamål, som i föregående stycke sägs, åsättes särskilt värde.

Fast egendom som inte har särskilt taxeringsvärde skall också värderas av skattemyndigheten till ledning för arvsskattens bestämmande. Det åligger skattskyldig, boutredningsman eller testamentsexekutor att ansöka om detta. Värdering behövs dock inte om det är uppenbart att egendomens värde inte överstiger 50 000 kronor. Skattemyndigheten skall vidare göra värdering om beskattningsmyndigheten begär det.

Vid värdering enligt detta moment skall hänsyn tas till egendomens beskaffenhet vid den tidpunkt som avses i 21 §. Värdet skall uppskattas enligt de grunder som gäller för bestämmande av taxeringsvärde året före det år då denna tidpunkt inföll. Föreskrifterna i 22 § 1 mom. andra och tredje meningarna skall därvid tillämpas. Skattskyldig, boutredningsman eller

testamentsexekutor skall lämna skattemyndigheten de upplysningar som behövs för prövning av ansökningsen. *Skattemyndigheten får i ärendet inhämta yttrande från*

Vid värdering enligt detta moment skall hänsyn tas till egendomens beskaffenhet vid den tidpunkt som avses i 21 §. Värdet skall uppskattas enligt de grunder som gäller för bestämmande av taxeringsvärde året före det år då denna tidpunkt inföll. Föreskrifterna i 22 § 1 mom. andra och tredje meningarna skall därvid tillämpas. Skattskyldig, boutredningsman eller

testamentsexekutor skall lämna skattemyndigheten de upplysningar som behövs för prövning av ansökningsen. Skattemyndigheten får även besluta om besiktning av

ordföranden i fastighetstaxeringsnämnd för det distrikt, inom vilket egendomen är belägen. Skattemyndigheten får även besluta om besiktning av egendomen. Har ärendet tagits upp på ansökan av annan än beskattningsmyndigheten, får dock sådant beslut fattas endast om sökanden åtar sig att betala kostnaderna för besiktningen. Har värderingen begärts av beskattningsmyndigheten skall kostnaderna betalas av allmänna medel.

egendomen. Har ärendet tagits upp på ansökan av annan än beskattningsmyndigheten, får dock sådant beslut fattas endast om sökanden åtar sig att betala kostnaderna för besiktningen. Har värderingen begärts av beskattningsmyndigheten skall kostnaderna betalas av allmänna medel.

Skattemyndighetens beslut enligt detta moment får inte överklagas.

Denna lag träder i kraft den 1 december 1993.

¹Senaste lydelse 1990:430.

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 17 juni 1993

Närvarande: statsrådet Friggebo, ordförande, och statsråden Johansson, af Ugglas, Dinkelspiel, Thurdin, Hellsvik, Wibble, Björck, Davidson, Könberg, Odell, Lundgren, Unckel, P. Westerberg

Föredragande: statsrådet Lundgren

Proposition om organisationen vid fastighetstaxeringen

1 Ärendet och dess beredning

Genom beslut av riksdagen under maj 1990 (prop. 1989/90:74, bet. 1989/90:SkU32, rskr. 1989/90:217 har taxeringsförfarandet och skatteprocessen reformerats. Till grund för propositionen låg dels Skatteförenklingskommitténs (SFK) slutbetänkande Ny taxeringslag — reformerad skatteprocess (SOU 1988:21-22), dels riksdagens principbeslut på grundval av prop. 1986/87:47. Till grund för sistnämnda proposition låg SFK:s betänkande Förenklad taxering (SOU 1985:42).

Reglerna om den s.k. förenklade taxeringen omfattar inte förfarandet vid fastighetstaxering. Detta ingick inte i SFK:s uppdrag. Den ansåg emellertid att det på sikt vore naturligt att avveckla även fastighets-taxeringsnämnderna och inordna fastighetstaxeringsbesluten i skattemyndighetsorganisationen.

Ett förslag om att inordna besluten i skattemyndighetsorganisationen lämnades redan av Fastighetstaxeringskommittén i betänkandet Rullande fastighetstaxering m.m. (SOU 1984:37-38). I prop. 1984/85:222 anförde föredragande departementschefen att SFK:s förslag till omläggning av taxeringsförfarandet i fråga om inkomst- och förmögenhetstaxeringen skulle avvaktas innan ställning kunde tas till hur taxeringsarbetet vid fastighetstaxering skulle ske i framtiden.

Med hänsyn till den nu genomförda reformeringen av taxeringsförfarandet och skatteprocessen vid inkomsttaxeringen är det naturligt att på nytt ta upp frågan om att införa det nya förfarandet inom inkomst-skatteområdet även vid fastighetstaxering. Inom Finansdepartementet har därför arbetats fram en promemoria om organisationen vid fastighets-taxeringen (Ds 1993:10). I promemorian presenteras ett förslag till en sådan omläggning av förfarandet. Utgångspunkten har därvid varit att så långt möjligt anpassa förfarandet vid fastighetstaxering till vad som numera gäller vid inkomsttaxeringen.

Det finns anledning framhålla att även andra åtgärder i syfte att åstadkomma en förenklad hantering avseende deklarationer, beslut och under-rättelser vid fastighetstaxering bör övervägas. Exempelvis skulle en s.k. registerbaserad taxering eventuellt kunna införas för vissa fastighetstyper.

Med detta avses att beslut fattas direkt med ledning av i fastighetstaxeringsregistren tillgängliga uppgifter. Dessa åtgärder kräver emellertid ytterligare utredning. Regeringen har mot bakgrund härav bemyndigat mig att tillkalla en särskild utredare med uppdrag att bl.a. se över dessa frågor (dir. 1993:57).

Förslagen i promemorian föranleder relativt omfattande ändringar i fastighetstaxeringslagen (1979:1152), FTL. Dessa ändringar är i huvudsak gjorda inom ramen för den nuvarande uppbyggnaden av lagen. Det torde dock finnas behov av en mer genomgripande redaktionell översyn av FTL än som gjorts i promemorian. En sådan översyn bör dock anstå tills ställning också tagits till nyssnämnda frågor om bl.a. ytterligare förenklingar av taxeringsförfarandet. I den särskilde utredarens uppdrag ingår därför även att företa en författningsteknisk översyn av lagen.

Promemorian har remissbehandlats. En förteckning över de remissinstanser som har yttrat sig bör fogas som *bilaga 1* till protokollet i detta ärende. En sammanställning över remissyttrandena har upprättats och finns tillgänglig i Finansdepartementet (dnr 854/93).

Jag kommer nu att redovisa mitt förslag till ny organisation vid fastighetstaxeringen. Förslaget bygger på promemorians förslag.

Förslaget föranleder också följdändringar i vissa andra lagar.

Lagrådet

Regeringen beslutade den 13 maj 1993 att inhämta Lagrådets yttrande över ett förslag till lag om ändring i FTL. Det till Lagrådet remitterade lagförslaget bör fogas till protokollet som *bilaga 2*. Lagrådet har i yttrande lämnat förslaget utan erinran.

Lagrådets yttrande bör fogas till protokollet som *bilaga 3*.

Vissa ändringar av närmast redaktionell karaktär har företagits i förhållande till det till Lagrådet remitterade förslaget.

2 Ny organisation för fastighetstaxeringen

2.1 Allmänna utgångspunkter

Mitt förslag: Förfarandet vid fastighetstaxering anpassas i allt väsentligt till vad som gäller vid inkomsttaxeringen.

Promemorians förslag: Överensstämmer med mitt.

Remissinstanserna: Lantbrukarnas Riksförbund, Sveriges Fastighetsägareförbund och Villaägarnas Riksförbund avstyrker den föreslagna förändringen. De anför därvid i första hand att fastighetsskatten bör slopas, varvid fastighetstaxeringsförfarandet inte längre skulle behövas. Övriga remissinstanser tillstyrker eller har inget att erinra mot förslaget.

Skälen för mitt förslag: Målen med den genomförda förändringen av beslutsorganisationen och införandet av ett nytt taxeringsförfarande för

inkomsttaxeringen har enligt förarbetena till taxeringslagen (1990:324), TL, framför allt varit att skapa bättre förutsättningar för en rättvis och likformig beskattning, större rättssäkerhet för de skattskyldiga samt enklare och mer överblickbara regler. En grundförutsättning för att uppnå de uppställda målen ansågs vara en väl fungerande, modern skatteorganisation. En ny modern skatteorganisation ansågs också ge möjlighet till ett enhetligt uppträdande från skatteförvaltningens sida. Vidare ansågs samordnade förfaranderegler ha en central betydelse för möjligheterna att på ett rationellt sätt organisera beslutsfattandet och skapa förutsättningar för en integrering av beskattningsverksamheten. Ett annat mål vid reformeringen av taxeringsprocessen har varit att åstadkomma en förskjutning av taxeringsarbetet till första instans. Domstolarnas resurser skall tas i anspråk enbart för att slita tvister.

Organisationen vid fastighetstaxering är i huvudsak fortfarande densamma som den som tidigare gällde för inkomst- och förmögenhetstaxeringen och de brister som fanns i den sistnämnda föreligger därför fortfarande i stor utsträckning i förfarandet vid fastighetstaxering.

Besluten fattas av fastighetstaxeringsnämnderna, FTN, som verkar inom de distrikt som länet delats in i. Nämndernas beslut vid allmän fastighetstaxering gäller, om inte ny taxering sker vid särskild fastighetstaxering, från ingången av det taxeringsår då allmän fastighetstaxering av taxeringsenheten sker till ingången av det taxeringsår då allmän fastighetstaxering sker nästa gång (den löpande taxeringsperioden). FTN är emellertid inte verksam under hela den löpande taxeringsperioden och har dessutom endast möjlighet att ompröva sitt beslut under en begränsad tid det år taxeringsbeslutet fattas. Skattemyndigheten har vissa begränsade rättelsemöjligheter. I övrigt kan ändring ske endast efter överklagande till domstol, även i otvistiga fall.

Vid den allmänna fastighetstaxeringen 1981 fanns ca 2 500 FTN. Därefter har en successiv minskning skett och vid den allmänna fastighetstaxeringen 1990 har efter införandet av tjänstemannagranskning antalet nämnder reducerats till ca 350. Trots minskningen av antalet nämnder innebär den nuvarande organisationen med FTN nackdelar vad gäller möjligheterna att nå en likformig regeltillämpning.

På samma sätt som för inkomsttaxeringen borde enligt min mening en ny beslutsorganisation och ett nytt fastighetstaxeringsförfarande kunna medföra ett enklare och smidigare taxeringsförfarande med mer enhetlig regeltillämpning. Kvaliteten på taxeringsarbetet skulle därigenom kunna höjas ytterligare. Vidare skulle en förskjutning av taxeringsarbetet till första instans kunna ske och ett omprövningsförfarande enligt TL:s regler införas också för fastighetstaxeringen.

Ett förfarande som överensstämmer med vad som gäller för inkomstbeskattningen skulle vidare bidra till att öka överskådligheten för de skattskyldiga. Likartade förfaranderegler inom olika områden är i sig en fördel från rättssäkerhetssynpunkt. Det skulle dessutom ytterligare öka möjligheterna att på ett rationellt sätt organisera beslutsfattandet och skapa förutsättningar för en integrering av beskattningsverksamheten. En bättre samstämmighet i förfarandena skulle således öka förutsättningarna

för effektivisering och förenkling och därmed också till lägre administrationskostnader för fastighetstaxeringen.

Sammanfattningsvis finns det således enligt min mening starka skäl för att inordna fastighetstaxeringsförfarandet i skattemyndigheternas övriga verksamhet. Denna inställning delas också av flertalet remissinstanser.

Beträffande den kritik som har förts fram av Lantbrukarnas Riksförbund och Sveriges Fastighetsägareförbund vill jag framhålla följande.

Man kan givetvis ha delade meningar om det lämpliga i att ta ut fastighetsskatt enligt dagens modell samt anse att fastighetsskatten bör avskaffas. Enligt min bedömning medger emellertid inte det statsfinansiella läget att fastighetsskatten nu skulle kunna slopas. Dessutom torde beskattningen av bostadsfastigheter komma att bestå i en eller annan form under överskådlig tid. För detta syfte behövs fastighetstaxeringen. Denna har dessutom andra funktioner vid sidan av att utgöra underlag för det löpande skatteuttaget. Det är därför inget realistiskt alternativ att slopa fastighetstaxeringen eller, som Sveriges Fastighetsägareförbund föreslagit, grunda skatteuttaget på gamla taxeringsvärden. I perspektivet av att fastighetsskatten kommer att finnas kvar tills vidare finns det starka skäl att eftersträva att fastighetstaxeringen med bibehållen eller starkt rättssäkerhet blir så effektiv och billig som möjlig. De förslag som jag avser att lägga fram i det följande är ett viktigt steg i syfte att uppnå sistnämnda mål. De förändringar som hittills genomförts på skatteområden har emellertid minskat betydelsen av taxeringsvärden som grund för beskattning vad gäller näringsfastigheter. Så har till exempel skogsvårdsavgifter och förmögenhetsskatten på arbetande kapital slopats. Utöver förslagen i detta ärende är det angeläget att efterhand ta vara på alla möjligheter att förenkla fastighetstaxeringen. Som jag tidigare nämnt kommer därför en särskild utredare att tillkallas med uppdrag att bl.a. se över uppgiftsinsamlingen och deklarationsförfarandet vid fastighetstaxeringen i syfte att åstadkomma förenklingar.

Jag anser således sammanfattningsvis att det inte finns anledning att tillmötesgå den framförda kritiken.

I det följande diskuterar jag den närmare innebörden av en omläggning vad gäller bl.a. förfarandet vid fastighetstaxeringen, lekmannamedverkan och en övergång från belopps- till sakprocess.

För inkomstbeskattningen har reglerna samlats i två lagar, TL som innehåller förfaranderegler och lagen (1990:325) om självdeklaration och kontrolluppgifter, LSK, som innehåller regler om deklarations- och uppgiftsskyldighet. Reglerna för fastighetstaxering bör såsom föreslagits i promemorian samlas i FTL. Det bör också uppmärksammas att handläggningen av fastighetstaxeringsärenden även regleras i förvaltningslagen (1986:223), FL.

Mitt förslag: Fastighetstaxeringsnämnderna slopas. Beslut om fastighetstaxering fattas i stället av skattemyndigheten.

I flertalet fall avgörs fastighetstaxeringsärenden av tjänstemän. Lekmannainflytande säkerställs bl.a. genom att vissa beslut fattas av den inom skattemyndigheten verksamma skattenämnden.

Skattemyndigheternas ansvarsställning vad avser den formella och materiella styrningen samt ledningen av granskning och kontroll förändras inte.

Promemorians förslag: Överensstämmer med mitt.

Remissinstanserna: Majoriteten av remissinstanserna tillstyrker eller har inget att erinra mot förslaget.

Skälen för mitt förslag: Som framgått av vad jag anfört i det föregående bör enligt min mening förfarandet vid fastighetstaxeringen anpassas till vad som gäller vid inkomsttaxeringen. Fastighetstaxeringsnämnderna bör således slopas och besluten om fastighetstaxering bör i stället fattas av skattemyndigheten.

Lekmannainsyn i taxeringsförfarandet är av stor betydelse bl.a. för att upprätthålla allmänhetens förtroende för skattemyndigheternas verksamhet. Det är därför angeläget att denna insyn bevaras även vid ett ändrat förfarande för fastighetstaxering. I TL har lekmannainsynen bibehållits men koncentrerats till de beslut där lekmännens medverkan är av särskild betydelse. Deras medverkan har inriktats på omprövningsbeslut och beslut som innefattar viktigare skälighets- eller bedömningsfrågor. Så bör bli fallet även beträffande fastighetstaxering.

Det kan i sammanhanget påpekas att en stor del av fastighetstaxeringsbesluten redan enligt det nuvarande förfarandet i praktiken inte fattas av FTN. Ordföranden har möjlighet att ensam fatta beslut i vissa okomplicerade ärenden. Det är således endast en mindre del av ärendena som föredras i FTN. Av denna anledning innebär en övergång till tjänstemannabeslut ingen reell skillnad i flertalet fall vad gäller t.ex. lekmannainsyn. Däremot undviks det dubbelarbete som det nuvarande förfarandet medför genom att granskaren först upprättar ett förslag till beslut som sedan ytterligare en gång granskas av ordföranden. Frågan om lekmanamedverkan kommer jag att behandla ytterligare i det följande (nästföljande avsnitt och i avsnitten om förberedelsearbetet, 3.2.2, och om beslutsbehörighet, 4.2).

Redan enligt nuvarande regler (17 kap. 19 § FTL) skall skattemyndigheten leda och ansvara för fastighetstaxeringen inom länet. Utrednings- och kontrollfunktionerna ligger också hos skattemyndigheterna. Fastighetstaxeringen ingår således som en del av skattemyndighetens arbetsuppgifter även om de formella taxeringsbesluten inte fattas av skattemyndigheten. En övergång till ett förenklat taxeringsförfarande bör inte föranleda någon förändring vad gäller skattemyndigheternas ansvar

för den formella och materiella styrningen och inte heller för ledning av granskning och kontroll. Vad gäller granskningen av fastighetsdeklarationer kan påpekas att denna redan nu i huvudsak görs av tjänstemän inom skatteförvaltningen, således av andra personer än de förtroendevalda ledamöterna i FTN.

Frågorna om arbetsformerna inom skattemyndigheterna kommer jag att närmare behandla senare (avsnitt 4).

2.3 Ordförande och övriga ledamöter i skattenämnd

Mitt förslag: TL:s regler om ordförande, vice ordförande och ledamöter i skattenämnd skall gälla även vid fastighetstaxering.

Promemorians förslag: Överensstämmer i stort sett med mitt.

Remissinstanserna: *Kammarrätten i Jönköping* anför att det är värdefullt att ledamöterna i skattenämnden har viss sakkunskap och att detta bör göra det lättare att nå ett materiellt riktigt resultat och öka allmänhetens förtroende för nämnden. *Sveriges Fastighetsägareförbund* anför att det bör finnas möjlighet att förordna ordförande och vice ordförande i skattenämnd bland personer som inte är anställda hos skattemyndighet.

Villaägarnas Riksförbund anser att det uttryckligt skall krävas att de förtroendevalda ledamöter som deltar i arbetet med taxering av småhus skall vara villaägare och ha god boendekännedom.

Övriga remissinstanser tillstyrker förslaget eller har inget att erinra mot detta.

Skälen för mitt förslag: Enligt TL skall det vid varje skattekontor finnas en skattenämnd. I skattenämnden skall finnas en ordförande och ett antal vice ordförande samt förtroendevalda ledamöter. En skattenämnd kan betä av flera avdelningar. En vice ordförande skall inte vara knuten till en viss avdelning. Det ankommer på Riksskatteverket, RSV, att fastställa hur många vice ordförande som skall finnas vid varje skattekontor.

Till ordförande och vice ordförande i skattenämnd skall enligt TL förordnas tjänstemän inom skattemyndigheterna. Som skäl till detta anfördes i förarbetena att nämnden utgör en del av skattemyndigheten och att tjänstemännen har erforderliga sakkunskaper. Vidare får skattemyndighetens chef träda in som ordförande i skattenämnden vid behandling av ärende som av särskild anledning kräver hans medverkan. Tjänsteman inom skatteförvaltningen eller vid allmän förvaltningsdomstol eller nämndeman i allmän förvaltningsdomstol får inte väljas till ledamot i skattenämnd (7 kap. 6 § TL).

De förtroendevaldas medverkan vid inkomsttaxeringen avser att tillförsäkra lekmän såväl insyn i som inflytande på taxeringsarbetet. Antalet förtroendevalda ledamöter i skattenämnd bestäms av RSV och skall hållas på en sådan nivå att tjänstgöringen i nämnden inte blir alltför betungande.

De valda ledamöterna ingår i en "pool" vid skattekontoret för att organisationen skall bli flexibel och kunna anpassas till skiftande behov.

Några nackdelar med att låta dessa regler gälla även vid fastighetstaxering synes enligt min mening inte föreligga. Förslaget har också i allt väsentligt tillstyrkts av remissinstanserna. Promemorians förslag bör därför genomföras.

I förarbetena till FTL har förutsatts att ordföranden i FTN har sakkunskap i fråga om värdering. I och med det integrerade arbetssätt som införts inom skatteförvaltningen torde det knappast uppkomma svårigheter att utse en ordförande med tillräckliga kunskaper även inom fastighetstaxering. Ett alternativ är att utse ett antal vice ordföranden som är specialister i fastighetstaxering och som kan leda skattenämndens sammanträden när fastighetstaxeringsärenden behandlas.

Valbarhets- och behörighetsreglerna för skattenämndens ledamöter är något annorlunda än gällande regler avseende ledamöter i FTN och tidigare gällande regler avseende ledamöter i taxeringsnämnder. I förarbetena motiveras dessa förändringar av skäl som är av allmängiltig natur. Valbarhets- och behörighetsreglerna för FTN har tidigare anpassats till vad som gäller vid inkomsttaxeringen. Så bör ske nu också om fastighetstaxeringsärendena skall överföras på skattenämnderna.

Vid val av förtroendevalda ledamöter i skattenämnd skall eftersträvas att kåren av valda får en allsidig sammansättning med hänsyn till ålder, kön och yrke. Det bör uppmärksammas att det är betydelsefullt för fastighetstaxeringen att det vid valet av ledamöter eftersträvas att de som tjänstgör vid skattemyndigheten har lokalkännedom inom olika delar av länet. Skattemyndigheten kan sedan upprätta tjänstgöringslistor som med hänsyn till de olika fastighetstaxeringsärendena tillgodoser kravet på lokalkännedom. Detta torde inte medföra några större svårigheter eftersom det i praktiken utses ledamöter med anknytning till det lokala skattekontorets verksamhetsområde.

Arbetsbelastningen för skattenämnderna kan som nämnts regleras genom indelning i avdelningar. Indelningen i olika avdelningar torde vid behov även medge att vissa avdelningar enbart ombesörjer fastighetstaxering.

Kammarrätten i Jönköping har anfört att det vore värdefullt att lekmannaledamöterna i skattenämnden har viss sakkunskap. Liknande synpunkter har framförts av Villaägarnas Riksförbund.

På samma sätt som vid inkomsttaxering skall ordföranden, föredraganden och konsulenter inom skattenämnden svara för den särskilda sakkunskapen i fastighetstaxeringsfrågor. Något krav på särskild insikt i fastighetstaxeringsfrågor kan därför enligt min mening inte anses behöva uppställas beträffande lekmannaledamöterna.

De nya reglerna om skattenämnd tas in i 17 kap. 3 §. Samtidigt upphävs 17 kap. 6 - 14, 16, 22 och 25 §§ samt 25 kap. 4 - 5 och 7 §§.

Mitt förslag: Reglerna om konsulenternas medverkan vid fastighetstaxering bibehålls oförändrade.

De särskilda reglerna om sakkunniga slopas.

Promemorians förslag: Överensstämmer med mitt förslag.

Remissinstanserna: Remissinstanserna tillstyrker eller har inget att erinra mot förslaget.

Skälen för mitt förslag: Konsulenter är sakkunniga i fråga om fastighetsvärdering. De biträder FTN och förordnas för särskilt slag av värderingsobjekt. Exempelvis har taxeringsarbetet avseende industrienheter och större skogsarealer ingående i lantbruksenheter utförts av konsulenter. Konsulenterna kan även medverka under förberedelsearbetet.

Förfarandet har vid genomförda fastighetstaxeringar fungerat väl. Även vid kommande taxeringar finns ett behov av att vid fastighetstaxeringen ha tillgång till den sakkunskap konsulenterna representerar. Reglerna bör enligt min mening bibehållas i princip oförändrade och avse både allmän och särskild fastighetstaxering. Konsulenter för fastighetstaxering bör fortsättningsvis biträda skattemyndigheterna.

Vid fastighetstaxering har sakkunniga utsetts i mycket ringa omfattning. Den särskilda sakkunskap som behövs vid värdering av speciellt svårvärderade objekt har tillgodosetts genom konsulenternas medverkan. Särskilda regler avseende förordnande av sakkunniga torde enligt min mening inte behövas. Däremot bör skattemyndigheten även fortsättningsvis ha möjlighet att kalla värderingstekniker, konsulenter och andra för att erhålla upplysningar av dem.

I FTL finns även regler för ersättning åt de personer som deltar i arbetet med fastighetstaxeringen. Reglerna i TL om ersättning till förtroendevalda ledamöter kommer med en integrering av fastighetstaxeringen i det övriga taxeringsarbetet att avse även fastighetstaxering.

I författningsförslaget har reglerna om konsulenter tagits in i 17 kap. 4 - 6 §§. Bestämmelserna om sakkunnig och om vissa ersättningar i 17 kap. 20-22 §§ upphävs. Bestämmelserna i 17 kap. 23 § har flyttats till 17 kap. 6 §.

2.5 Distriktsindelning

Mittförslag: Fastighetstaxeringsdistriktenslopas. Motsvarighetentill distrikt kommer att finnas genom skattenämndens eller de olika avdelningarnas verksamhetsområden.

Promemorians förslag: Överensstämmer med mitt förslag.

Remissinstanserna: *Villaägarnas Riksförbund* anför att det är angeläget att om den nuvarande distriktsindelningen slopas en ny indelning sker på

ett sådant sätt att kravet på god lokalkännedom tillgodoses. Övriga remissinstanser tillstyrker eller har inget att erinra mot förslaget.

Skälet för mitt förslag: Indelningen i fastighetstaxeringsdistrikt har betydelse för möjligheterna att nå en rättvis och likformig fastighetstaxering.

Antalet fastighetstaxeringsdistrikt har vid de senaste allmänna fastighetstaxeringarna uppgått till drygt 300 (332 vid AFT 1988, 345 vid AFT 1990 och 320 vid AFT 1992). Vid särskild fastighetstaxering har antalet distrikt uppgått till ca 300.

Distriktsindelningen syftar till att tillgodose kravet på dels särskild sakkunskap genom indelning efter fastighetskategorier, dels lokalkännedom genom distriktens storlek. Indelningen skall även medföra en lagom mängd arbete för nämnderna genom en begränsad geografisk omfattning.

Erfarenheterna rörande distriktsindelningen från genomförda fastighetstaxeringar från och med 1988 har enligt RSV överlag varit goda. Enligt promemorian har från några skattemyndigheter framförts att vissa distrikt har varit något för stora för att helt kunna tillgodose kravet på lokalkännedom hos nämndledamöterna. I några fall har distrikten varit för små för att medföra en lämplig arbetsbelastning. Nämnden har i dessa fall fått för liten arbetsmängd.

Distrikten har även betydelse för det förberedelsearbete som bedrivs inför en allmän fastighetstaxering. Inom varje distrikt utgör FTN en arbetsgrupp som tillsammans med Lantmäteriverket, LMV, arbetar fram förslag till riktvärdeangivelser och genomför de s.k. provvärderingarna. Införandet av ett förenklat taxeringsförfarande medför att en del av de grundläggande krav som uppställts för distriktsindelningen och FTN måste gälla även för skattenämnden.

Distriktsindelningen skall som nämnts tillgodose kravet på *särskild sakkunskap* hos de förtroendevalda ledamöterna. Något krav på särskild sakkunskap finns inte för ledamöterna i skattenämnd. I det föregående (avsnitt 2.3) har jag föreslagit att, på samma sätt som vid inkomsttaxering, ordföranden, föredragande och konsulenter skall svara för den särskilda sakkunskapen i fastighetstaxeringsfrågor. Skattenämndens verksamhetsområde behöver därför inte tillgodose detta krav.

Kravet på *lokalkännedom* kan enligt min mening tillgodoses genom att de ledamöter som utses har anknytning till det lokala skattekontorets verksamhetsområde. För närvarande finns det en skattenämnd för varje lokalt skattekontor. Antalet lokala skattekontor uppgår till ca 130. Med hänsyn till att skattenämnden kan delas in i avdelningar och att beslut av skattenämnd endast kommer att fattas för en mindre del av fastighetsbeståndet bör enligt min mening de lokala skattekontorens verksamhetsområden kunna uppfylla de krav som ställts på distriktsindelningen. Det lokala skattekontorets geografiska verksamhetsområde kan sägas utgöra en motsvarighet till fastighetstaxeringsdistrikt.

Vidare anser jag att det är av väsentlig betydelse att skattenämndernas *arbetsbelastning* inte blir för stor. Som framgått är antalet FTN i stort sett lika oberoende av vilken typ av fastigheter som är föremål för

fastighetstaxering. I huvudsak har arbetsmängden varit avgörande för den geografiska omfattningen av distrikten. Allmän fastighetstaxering omfattade år 1988 ca 300 000 enheter, år 1990 ca 2 400 000 enheter och år 1992 ca 368 000 enheter. Anledningen till att distrikten i antal i stort överensstämmer mellan de olika åren beror på att AFT 88 och 92 krävde mer arbete per taxeringsenhet i förhållande till AFT 90. Vid särskild fastighetstaxering har av praktiska skäl distriktsindelningen bibehållits i stort sett oförändrad. Det kan således konstateras att antal distrikt vid olika taxeringsår i stort har varit detsamma.

En framtida arbetsbelastning på skattenämnderna är svår att uppskatta, bl.a. därför att uppgifterna om antal omprövningar och överklaganden visar på stor variation mellan de olika allmänna fastighetstaxeringarna. Exempelvis inkom ca 100 000 mål till länsrätt efter AFT 1981 medan perioden 1988-1991 endast medförde ca 32 500 mål. Vidare är det av stor betydelse vilka omprövningsbeslut som kommer att kunna fattas av tjänstemän. Antalet omprövningar av FTN var vid AFT 1990 ca 72 000 och vid AFT 1992 ca 15 400.

Arbetsbelastningen för skattenämnden kommer också att variera över tiden. För att få en lagom fördelad arbetsbelastning vid allmän fastighetstaxering bör skattenämnden vid vissa lokala skattekontor vid taxering av småhusenheter kunna delas upp i avdelningar. Vid taxering av lantbruksenheter bör enligt min mening besluten fattas enbart av vissa skattenämnder inom länet. Vidare bör beslut om fastighetstaxering för vissa speciellt svårvärderade objekt, såsom elproduktionsenheter, eventuellt hänföras till en och samma skattenämnd inom länet eller eventuellt till en gemensam nämnd för hela riket. Samma ordning torde kunna bibehållas vid särskild fastighetstaxering. På detta sätt behålls även vissa fördelar från värderingsteknisk synpunkt.

Ny taxering vid särskild fastighetstaxering under ett år då allmän fastighetstaxering inte genomförs omfattar normalt 5-10 % av beståndet. Den särskilda fastighetstaxeringen torde således endast marginellt påverka skattenämndens arbetsbelastning. Vid de särskilda fastighetstaxeringarna har nämnderna i genomsnitt endast haft ett eller två möten.

Slutsatsen av det jag anför i det föregående är att vid införande av ett förenklat taxeringsförfarande bör indelningen i fastighetstaxeringsdistrikt slopas. Skattemyndigheten bör ges möjlighet att organisera arbetet vid fastighetstaxeringen inom länet på sätt som ovan beskrivits.

Förslaget innebär att reglerna om distriktsindelning i 17 kap. 2 - 5 §§ och 25 kap. 1 - 3 §§ FTL slopas.

2.6 Kommunala taxeringsrevisorer m.m.

Mitt förslag: Reglerna om kommunala taxeringsrevisorer slopas.

Promemorians förslag: Överensstämmer med mitt förslag.

Remissinstanserna: Svenska kommunförbundet anför att det vore

naturligt att stärka den kommunala insynen i stället för att avveckla den.

Prop 1993/94:1

Övriga remissinstanser tillstyrker eller har inget att erinra mot förslaget.

Skälen för mitt förslag: Redan i Fastighetstaxeringskommitténs betänkande Fastighetstaxering 81 (SOU 1979:32) föreslogs att reglerna om kommunala taxeringsrevisorer inte skulle tas med i FTL.

Med hänsyn till att fastighetsbeskattningen, förmögenhetsbeskattningen samt arvs- och gåvobeskattningen enbart är statlig torde något behov av denna regel inte finnas. Den bör därför slopas.

Bestämmelsen finns i 17 kap. 15 § och 25 kap. 6 § FTL.

3 Förberedelsearbetet

3.1 Inledning

Under förberedelsearbetet utarbetas föreskrifter och rekommendationer. Dessa testas genom en s.k. provvärdering. Vid provvärderingen undersöks även vilka värdenivåer som bör rekommenderas inom olika värdeområden. Under förberedelsearbetet läggs grunden till fastighets-taxeringen och stor vikt har således lagts vid förberedelsearbetet. Tidplanen har anpassats så att tidspress inte skall uppkomma. Vidare finns tillgång till värderingsteknisk expertis och allmänheten har garanterats inflytande.

Slopandet av FTN och distriktsindelningen samt vissa erfarenheter från förberedelsearbetet inför 1988, 1990 och 1992 års allmänna fastighets-taxeringar leder till att vissa ändringar bör göras även vad avser arbetsordningen och formerna för förberedelsearbetet.

3.2 Förändringar av förberedelsearbetet

3.2.1 Föreskrifter och rekommendationer

Mitt förslag: Med hänsyn till en ändrad taxeringsperiod ändras vissa formella tidpunkter enligt följande.

- * Tidpunkten för förslag till vissa föreskrifter och rekommendationer flyttas till den 15 mars.

- * Beslut om föreskrifter och rekommendationer tidigast eläggs till den 1 september.

- * Skattemyndigheternas yttranden skall lämnas senast den 30 juni.

- * RSV:s förslag till organisatoriska rekommendationer och rekommendationer om grunderna för värdesättningen och värderingen flyttas till den 15 maj.

Promemorians förslag: Överensstämmer i stort sett med mitt.

Remissinstanserna: *Lantmäteriverket* anför att tidpunkten för förslag till vissa föreskrifter och rekommendationer bör flyttas från den 1 till den 15 mars för att undvika en alltför pressad tidsplan.

Statskontoret ifrågasätter om det är nödvändigt att lagreglera exakta tidpunkter för när arbetet i skatteförvaltningen skall ske samt Lantmäteriverkets medverkan i fastighetstaxeringen. Övriga remissinstanser tillstyrker eller har inget att erinra mot förslaget.

Skälen för mitt förslag: RSV leder och ansvarar för förberedelsearbetet. Av detta följer att RSV beslutar om bl.a. föreskrifter för förberedelsearbetet och förslag till värderingstekniska föreskrifter. Vidare lämnar RSV förslag till anvisningar av värderingsteknisk och organisatorisk natur. För det centrala arbetet med fastighetstaxeringen finns en arbetsgrupp vid RSV:s avdelning för personbeskattning - administrativa frågor.

Under förberedelsearbetet samarbetar RSV med Lantmäteriverket, LMV, Skogsstyrelsen och Jordbruksverket. Vidare sammankallar RSV en referensgrupp bestående av representanter för RSV och olika fastighetsägare samt värderingsteknisk expertis. Denna referensgrupp ges möjlighet att lämna synpunkter löpande under arbetets gång.

Vidare har det vid AFT 88 och 92 bildats expertgrupper för speciella värderingsobjekt. Vid AFT 92 bildades dessutom länsarbetsgrupper. Dessa grupper har varit rådgivande. I expertgrupperna utvärderades värderingsmodellerna med avseende på speciella objekt och i länsarbetsgrupperna har länsspecifika frågor behandlats.

LMV medverkar i en betydande del av det centrala förberedelsearbetet genom att tillsammans med RSV utvärdera värderingsmodeller och arbeta fram förslag till värderingstekniska bestämmelser och riktvärden. I detta arbete har vid AFT 92 även Skogsstyrelsen och till viss del Jordbruksverket medverkat. Dessutom ansvarar LMV för redovisning av den köpeskillingsstatistik som ligger till grund för förberedelsearbetet.

Enligt promemorian har erfarenheterna av förberedelsearbetet inför de allmänna fastighetstaxeringarna åren 1988, 1990 och 1992 på central nivå överlag varit goda.

Vid en anpassning till det förenklade taxeringsförfarandet och med hänsyn till erfarenheter från förberedelsearbetet inför genomförda allmänna fastighetstaxeringar bör dock enligt min mening vissa ändringar göras även vad avser förberedelsearbetet.

Enligt 19 kap. 1 § FTL skall RSV senast den 31 december andra året före taxeringsåret beträffande småhus och tomtmark till småhus, utom såvitt avser småhus och tomtmark till småhus som ingår i en lantbruksenhet, lämna förslag till värderingstekniska föreskrifter. Detta förslag skall således innehålla förslag till regler för indelning i värdeområden.

Förslagen till indelning i värdeområden tas i praktiken fram på regional nivå. Arbetet är för detaljerat och omfångsrikt för att det skall kunna ske på central nivå. Det är dessutom skattemyndigheten som sedan skall fatta beslut om indelning i värdeområden för tomtmark och småhus. Även arbetet med att ta fram förslag till regler för indelning i värdeområden för

tomtmark och småhus bör därför fortsättningsvis ligga på skattemyndigheterna.

Bedräffande övriga byggnadstyper och ägoslag lämnar RSV förslag till värderingstekniska föreskrifter och förslag till anvisningar om riktvärden senast den 15 maj året före det år då allmän fastighetstaxering äger rum.

Av samma skäl som jag tidigare angett avseende indelning i värdeområden för småhus och tomtmark utförs arbetet med att ta fram förslag till indelning i värdeområden för hyreshus och avkastningsvärderad industri på regional nivå. För elproduktionsenheter, produktionskostnadsvärderad industri och lantbruksenheter utförs detta arbete av praktiska skäl däremot på central nivå.

Förslag till indelning i värdeområden för hyreshus och avkastningsvärderad industri bör enligt min mening fortsättningsvis tas fram på regional nivå. På samma sätt som för tomtmark och småhus bör även beslut om indelning i värdeområden sedan fattas av skattemyndigheterna, som har bäst kunskap om de regionala förhållandena.

Förslag till anvisningar om riktvärdeangivelser omfattar dels riktvärden i de tabeller som regeringen fastställer, dels anvisade riktvärden (nivåer) för respektive värdeområde.

Riktvärden i tabellerna utarbetas på central nivå. Till grund för detta arbete ligger bl.a. utvärderingar av värderingsmodellerna och bearbetningar av köpeskillingsstatistik som LMV tar fram. Exempelvis utfördes detta arbete inför allmän fastighetstaxering år 1992 gemensamt av RSV, Skogsstyrelsen och LMV.

Förslag till riktvärden för varje värdeområde utarbetas däremot i praktiken på regional nivå vad avser småhus, tomtmark, hyreshus, avkastningsvärderad industri samt åker och betesmark. För övriga typer av fastigheter sker detta arbete på central nivå.

Denna arbetsfördelning har skett för att erhålla en lämplig fördelning med hänsyn till behovet av lokalkännedom och avstämmningar mellan olika län samt mot bakgrund av vad som med hänsyn till arbetets omfattning är lämpligt att utföra regionalt respektive centralt. Denna arbetsfördelning bör enligt min mening bestå och även framgå av författningstexten. Samordningen över länsgränser kan lämpligen regleras genom direktiv från RSV.

Erfarenhetsmässigt kan provvärderingarna påbörjas under början av året före taxeringsåret. För att i god tid hinna analysera genomförda provvärderingar och efter förslag om ändringar eventuellt genomföra ytterligare erforderliga provvärderingar bör tidpunkten den 15 maj avseende förslag till föreskrifter och rekommendationer flyttas till den 15 mars under taxeringsåret.

Beslut om föreskrifter och rekommendationer skall fattas senast den 1 oktober året före taxeringsåret. Jag kommer senare (avsnitt 4.4) föreslå att deklarationstidpunkten ändras till den 1 november året före taxeringsåret. Detta kräver att deklarationsblanketter och upplysningsbroshyrer skickas ut omkring den 1 oktober. Tidpunkten för att fatta beslut om föreskrifter och rekommendationer måste följdenligt ändras till den 1 september.

Skattemyndigheten skall yttra sig till RSV över bl.a. förslaget till föreskrifter senast den 15 augusti året före taxeringsåret. Som jag senare kommer att föreslå skall skattemyndighetens ansvar för förberedelsearbetet inom länet framgå tydligare. Eftersom provvärderingen kommer att utföras tidigare och skattemyndighetens yttrande över föreskrifter och rekommendationer behövs i god tid före den 1 september då beslut skall fattas, bör skattemyndigheterna kunna avge yttrande senast den 30 juni året före taxeringsåret.

Med hänsyn till att skattemyndigheten skall avge yttrande till RSV senast den 30 juni bör RSV lämna förslag till organisatoriska anvisningar och anvisningar om grunderna för värdesättningen och värderingen senast den 15 maj under taxeringsåret.

Statskontoret har i sitt remissyttrande ifrågasatt om det är nödvändigt att i lag ange exakta tidpunkter för när arbetet inom skatteförvaltningen skall ske. Jag anser för egen del att det finns visst fog för denna synpunkt. Som jag tidigare nämnt (avsnitt 1) har jag för avsikt att förordna en särskild utredare för att se över vissa fastighetstaxeringsfrågor och bl.a. göra en författningsteknisk översyn av FTL. Den av Statskontoret aktualiserade frågan anser jag vara en lämplig fråga för utredningen att ta upp.

3.2.2 Provvärdering m.m.

Mitt förslag: Arbetet med att ta fram förslag till värdeområdesindelning och riktvärden för småhus, tomtmark, hyreshus och avkastningsvärderad industri läggs på skattemyndigheterna.

FTN:s arbetsgrupp slopas. Dess arbetsuppgifter skall utföras av LMV och skattemyndigheterna.

Insyn från allmänheten under förberedelsearbetet tillgodoses genom att en referensgrupp bildas bestående av förtroendevalda ledamöter i skattenämnden.

Promemorians förslag: Överensstämmer med mitt.

Remissinstanserna: Majoriteten av remissinstanserna tillstyrker eller har inget att erinra mot förslaget. *Sveriges Fastighetsägareförbund* och *Villaägarnas Riksförbund* är kritiska till att arbetsgruppen ersätts med en referensgrupp.

Skälen för mitt förslag: Genom de s.k. värderingsteknikerna biträder LMV FTN:s arbetsgrupper i deras arbete med att lämna förslag till föreskrifter och rekommendationer samt att genomföra och utvärdera provvärderingarna.

LMV och arbetsgruppen skall upprätta förslag till riktvärden för småhus och förslag till riktvärdekarta för tomtmark. De skall dessutom genomföra en provvärdering för samtliga byggnadstyper och ägoslag.

Av en utvärdering som LMV gjort avseende förberedelsearbetet inför 1988 och 1992 års AFT framgår att LMV i praktiken utför detta arbete.

Arbetsgruppen har efter föredragning av värderingsteknikern lämnat synpunkter under arbetets gång. På grund av att arbetsgruppen inte haft en uttalat rådgivande funktion har arbetet varit tidskrävande.

Förberedelsearbetet sköts således i dessa delar helt av LMV i samarbete med skattemyndigheterna. Lekmannamedverkan sker indirekt genom arbetsgruppen som bl.a. lämnar synpunkter på valda provvärderingsobjekt och värdenivåer inom olika områden inom länet.

För att göra förberedelsearbetet mer rationellt bör enligt min mening de förtroendevalda ledamöterna fortsättningsvis inte medverka vid det direkt värderingstekniska arbetet med att ta fram förslag till föreskrifter och rekommendationer samt att genomföra provvärderingen. Dessa arbetsuppgifter utförs lämpligen av den värderingstekniska expertis som finns tillgänglig under förberedelsearbetet.

De förtroendevalda ledamöterna bör i stället vartefter arbetet fortskrider beredas möjlighet till insyn och att lämna synpunkter. Detta bör ske genom att det vid varje skattemyndighet tillskapas en referensgrupp bestående av förtroendevalda. En sådan ordning överensstämmer bättre med den funktion lekmännen i praktiken har haft och tillgodoser enligt min mening behovet av lekmannainsyn vid förberedelsearbetet. Enligt LMV medför det betydande kostnadsbesparingar om arbetet kan organiseras på detta sätt.

Mot bakgrund av vad jag nyss anfört bör arbetsgruppens arbetsuppgifter kunna överföras till skattemyndigheterna. Genom referensgruppen kan skattemyndighetens delaktighet i förberedelsearbetet dessutom förbättras. Detta är enligt min mening av stor vikt med hänsyn till att skattemyndigheten beslutar om föreskrifter och rekommendationer samt avger yttrande över RSV:s förslag till föreskrifter och rekommendationer.

RSV ansvarar för det centrala förberedelsearbetet. Detta arbete utförs i huvudsak i samarbete med LMV. Vid förberedelsearbetet inför allmän fastighetstaxering år 1992 av lantbruksenheter deltog även skogsstyrelsen och Skogsvårdsstyrelserna. Exempelvis utgjorde skogsvårdsstyrelserna ett värdefullt stöd vid upprättande av förslag till skogstaxeringsområden. På samma sätt ansvarar skattemyndigheten för det regionala förberedelsearbetet. Detta bör enligt min mening förtydligas i författningstexten. Dessutom bör skattemyndigheten ges möjlighet att organisera och genomföra förberedelsearbetet vad avser upprättande av riktvärdekartor och framtagande av riktvärden samt genomförande av provvärderingen. I huvudsak bör LMV biträda skattemyndigheterna även på regional nivå.

Som jag tidigare nämnt har arbetet på regional nivå i praktiken bestått av att även upprätta förslag till indelning i värdeområden och tabellval för hyreshus och avkastningsvärderad industri. Arbetet har fungerat väl. Någon förändring bör således inte ske och denna arbetsfördelning bör komma till uttryck i FTL.

Förslaget berör 19 kap. 1 - 3 och 5 - 7 §§ FTL.

4.1 Sammanträden, beslutförhet, omröstning m.m.

Mitt förslag: TL:s regler om sammanträden, beslutförhet och omröstning skall oförändrade avse även fastighetstaxeringsärenden.

Promemorians förslag: Överensstämmer med mitt förslag.

Remissinstanserna: Majoriteten av remissinstanserna har inget att erinra mot förslaget.

Skälen för mitt förslag: Fastighetstaxeringsförfattningarna innehåller ganska detaljerade regler om sammanträden, närvarorätt m.m. Dessa regler avser själva taxeringsarbetet. De avser däremot inte det förberedelsearbete som arbetsgruppen utför men skall enligt förarbetena tillämpas analogt.

I TL och taxeringsförordningen (1990:1236), TF, finns däremot inte någon detaljreglering för skattenämndens verksamhet. Något behov av detaljreglering av skattenämndernas verksamhet vid fastighetstaxering föreligger enligt min mening inte heller.

Vid en jämförelse mellan TL och TF samt fastighetstaxeringsförfattningarna framkommer vissa skillnader som det kan finnas anledning att särskilt kommentera.

För närvarande kan ersättarna i FTN delta vid överläggningar men inte i besluten. I skattenämnden får inte fler än ordföranden eller vice ordföranden och fem övriga ledamöter delta i behandlingen av ett ärende. Vidare har det inte tagits in någon reglering om protokollföring i TL eller TF. Protokoll skall emellertid föras i princip på samma sätt som hitintills. Några skäl för att bibehålla särskilda regler om ersättare eller protokollföring vid beslut om fastighetstaxering torde inte föreligga.

Med hänsyn till ordningen för skattenämndens sammanträden bör särskilt uppmärksammas att värderingstekniker bör få företräda inför nämnden och lämna upplysningar. Konsulent bör kunna närvara vid skattenämndens överläggningar eftersom de i princip har samma arbetsuppgifter som föredragande tjänsteman.

Några särskilda tidpunkter för nämndens första sammanträde erfordras inte.

Skattenämnd är beslutför när ordföranden eller vice ordföranden och fyra övriga ledamöter är närvarande. Normalt skall fem ledamöter delta vid beslut. I jämförelse med reglerna för FTN innebär reglerna om beslutförhet i skattenämnd att fler ledamöter skall delta för att nämnden skall vara beslutför. Ett utökat antal ledamöter vid beslut i fastighetstaxeringsärenden medför inga nackdelar.

Som jag nämnt i det föregående (avsnitt 2.5) bör skattenämndernas verksamhetsområde anpassas med hänsyn till kravet på lokalkännedom och en rimlig arbetsbörda vid fastighetstaxering. Med hänsyn till det antal ledamöter som krävs för att skattenämnden skall vara beslutför torde

enligt min mening några speciella regler om beslutförhet för skattenämnder med olika stora verksamhetsområden inte behövas.

FL:s regler tillämpas vid omröstning i skattenämnd. Som skäl för detta angavs i förarbetena till nya TL att det inte fanns anledning att för de ärenden som skattemyndigheten avgör ha annan ordning än för förvaltningen i övrigt. Reglerna synes ändamålsenliga även vid fastighetstaxering.

Bestämmelserna om skattenämnd har tagits in i 17 kap. 3 § FTL.

4.2 Beslutsbehörighet

Mitt förslag: Skattemyndigheten skall beträffande fastighetstaxeringsärenden fatta grundbeslut, omprövningsbeslut och beslut om taxeringsåtgärder.

Omprövning till fastighetsägarens nackdel i form av eftertaxering skall kunna ske även vid fastighetstaxering. Beslut om eftertaxering skall fattas av skattemyndigheten.

Inom en skattemyndighet skall beslut om fastighetstaxering fattas av skattenämnd när det är fråga om omprövning av en tvistig fråga och nämnden inte tidigare prövat de omständigheter och bevis fastighetsägaren åberopar. Samma sak gäller om ärendet rör en skälighets- eller bedömningsfråga som har väsentlig ekonomisk betydelse för fastighetsägaren eller avser någon annan fråga som av särskild anledning bör prövas av nämnden. I övriga ärenden skall tjänsteman fatta beslut.

Beslut skall fattas av skattemyndigheten i det län där fastigheten är belägen. I vissa fall kan beslutsbehörigheten överflyttas till annan skattemyndighet.

Promemorians förslag: Överensstämmer med mitt förslag.

Remissinstanserna: Majoriteten av remissinstanserna tillstyrker eller har inget att erinra mot förslaget.

Svenska kommunförbundet anför att de lokala skattemyndigheterna inte kommer att kunna tillföras en sådan teknisk kompetens som finns i dagens fastighetstaxeringssystem.

Skälen för mitt förslag

Skattemyndighetens beslutsbehörighet

I TL har de taxeringsbeslut som fattas av skattemyndigheten delats upp i grundläggande beslut om årlig taxering, omprövningsbeslut och beslut om taxeringsåtgärder. Beslut om taxeringsåtgärder fattas efter det att domstol ändrat ett tidigare taxeringsbeslut. Dessa begrepp bör införas även vid fastighetstaxeringen vid en övergång till ett förenklat taxeringsförfarande.

På motsvarande sätt som vid inkomsttaxeringen bör enligt min mening skattemyndigheten beträffande fastighetstaxeringsärenden vara behörig att fatta grundbeslut, omprövningsbeslut och beslut om taxeringsåtgärder.

Enligt TL kan skattemyndigheten fatta beslut om omprövning till den skattskyldiges nackdel i form av *eftertaxering*. Dessa beslut fattades tidigare av länsrätt. Eftertaxering kommer normalt i fråga först om den skattskyldige lämnat oriktiga uppgifter eller underlåtit att lämna föreskrivna uppgifter. Det rör sig alltså om material som inte tidigare varit föremål för skattemyndighetens bedömning. Att i sådant fall låta domstol som första instans fatta ett beskattningsbeslut på grundval av de nya uppgifterna strider mot strävandena att renodla taxeringsprocessen och avlasta domstolarna uppgifter av taxeringskaraktär. Att eftertaxeringsbeslut fattas av skattemyndigheterna är enligt förarbetena till TL dessutom en förutsättning för den integrering och samordning av beskattningsverksamheten som skatteförvaltningens nya organisation syftar till.

Omprövning till fastighetsägares nackdel i form av eftertaxering finns inte vid fastighetstaxering. I stor utsträckning motsvaras det emellertid av möjligheterna till besvär i särskild ordning. Med hänsyn till de skäl jag tidigare anfört bör eftertaxering kunna ske även vid fastighetstaxering och beslut om eftertaxering bör kunna fattas av skattemyndigheterna. Jag återkommer till den närmare utformningen av eftertaxeringsreglerna (avsnitt 6.2.3).

Beslutsbehörighetens fördelning inom skattemyndigheten

Vid inkomsttaxering gäller att skattemyndighetens beslut skall fattas med skattenämnd när det är fråga om omprövning av en tvistig fråga och nämnden inte tidigare prövat de omständigheter och bevis som åberopas. Samma sak gäller om ärendet rör en skälighets- eller bedömningsfråga som har väsentlig ekonomisk betydelse för den skattskyldige eller avser någon annan fråga som av särskild anledning bör prövas av nämnden. I övriga ärenden skall tjänsteman fatta beslut.

Som skäl för denna ordning anges i förarbetena till TL att kravet på insyn och inflytande genom förtroendemän bör koncentreras till de ärenden där kravet på myndighetens objektivitet behöver stärkas. Som exempel på ärenden där så inte är fallet nämns de rutinärenden som ordföranden beslutade ensam. Dessa ärenden utgör en huvudsaklig del av antalet taxeringsärenden.

De motiv som anges i förarbetena till TL är relevanta även för fastighetstaxering. Beslutsbehörigheten för skattemyndigheterna bör därför utformas på motsvarande sätt även vid fastighetstaxering.

Skattemyndighetens beslut om fastighetstaxering bör således normalt fattas av tjänsteman medan omprövning rörande tvistiga frågor normalt prövas av skattenämnden. På detta sätt tillgodoses enligt min mening kravet på insyn och inflytande för de förtroendevalda ledamöterna.

Vad gäller omprövningsbeslut kan tjänsteman fatta dessa när den skattskyldiges yrkanden skall bifallas om inte andra omständigheter föranleder att ärendet bör prövas av skattenämnd. Om tjänstemannen inte kommer

att bifalla framförda yrkanden fullt ut och nämnden inte tidigare prövat de omständigheter och bevis som åberopats skall omprövningsbeslutet fattas av skattenämnd. Beslut om s.k. självrättelse och fördelning av taxeringsvärde bör fattas av tjänsteman.

Skälighets- och bedömningsfrågor bör också enligt min mening avgöras av skattenämnden om de har väsentlig ekonomisk betydelse för den skattskyldige.

Enligt förarbetena till TL skall bedömningen av om en fråga är av väsentlig ekonomisk betydelse för en skattskyldig göras utifrån den skattskyldiges egna förhållanden. Departementschefen angav i det sammanhanget att för en normal löntagare måste frågan, för att anses ha väsentlig ekonomisk betydelse i inkomsthänseende, gälla en taxerad inkomst om minst 10 000 kr i dåvarande penningvärde, medan det för större bolag krävs ett mångdubbelt större belopp.

Vad som är väsentlig ekonomisk betydelse kan vid fastighetstaxering inte på samma sätt direkt kopplas till den skattskyldiges förhållanden. Det är här främst fråga om den fastighetsskatt som för vissa fastigheter utgår på grundval av taxeringsvärdet. Men även andra ekonomiska omständigheter kan behöva beaktas. Frågan kommenteras närmare i författningskommentaren till 20 kap. 3 §.

På samma sätt som vid inkomsttaxering anser jag att beslut om fastighetstaxering som följer utfärdade riktlinjer normalt bör kunna fattas av tjänsteman och således inte anses omfatta skälighets- eller bedömningsfrågor. Denna typ av beslut fattas för närvarande normalt av ordföranden och den av skattemyndigheten valde ledamoten ensam.

Ett ärende skall avgöras i skattenämnden om ärendet av särskild anledning bör prövas av nämnden. Som exempel på fall där särskild anledning för prövning i skattenämnden kan föreligga anges i förarbetena till TL ärenden med frågor, som i och för sig inte är så kvalificerade att de av det skälet kräver skattenämndens medverkan, men som har betydelse för ett mycket stort antal andra taxeringsbeslut, s.k. pilotärenden.

Institutet *skönstaxering* finns inte reglerat för fastighetstaxering. Taxering sker i stället på befintliga uppgifter som inkommit i huvudsak från andra myndigheter, såsom t.ex. byggnadsnämnder, men även kan ha erhållits från fastighetsdeklaration som lämnats vid tidigare fastighetstaxering. Skönstaxering bör författningsregleras även för fastighetstaxeringen. Normalt bör dessa beslut fattas av skattenämnden. Jag återkommer till frågan strax (avsnitt 7.5).

Beslut om taxeringsåtgärder efter en domstols avgörande av en sakfråga innebär normalt ett fastställande av taxeringsvärde, delvärden och värden på värderingsenheter med utgångspunkt i domstolens ställningstagande. Det är här fråga om ett beslut av i huvudsak teknisk karaktär som normalt kan fattas av enskild tjänsteman. Jag återkommer till denna fråga (avsnitt 8).

Beslut i fastighetstaxeringsärende bör i det nya förfarandet fattas av skattemyndigheten i det län där fastigheten är belägen. I vissa fall kan det dock föreligga ett behov av samordning mellan olika skattemyndigheter.

Verkställande av fastighetstaxering avseende en fastighet utgör ett särskilt ärende som inte har något direkt samband med annan taxering. Några större samordningsvinster mellan olika skattemyndigheter vid utredning och beslutsfattande kan normalt inte uppnås vid fastighetstaxering. Vidare torde utredningsarbetet enligt min mening bäst utföras av skattemyndigheten i det län där fastigheten är belägen. Denna myndighet har framför allt kännedom om förberedelsearbetet och den praxis som utvecklats inom länet. Detta är av betydelse eftersom de lokala förhållandena är av väsentlig betydelse vid fastighetstaxering.

Vissa samordningsvinster kan visserligen uppnås i de fall en förändrad fastighetstaxering även får betydelse för uttaget av fastighetsskatt eller förmögenhetstaxeringen för fastighetsägaren. I dessa fall och när den skattskyldige överklagat flera fastighetstaxeringar torde det framstå som enklare för den skattskyldige att enbart behöva ha kontakt med en skattemyndighet. Dessa fördelar torde emellertid mer sällan överväga de nackdelar i administrativt och utredningstekniskt hänseende som ett sådant förfarande skulle medföra.

För vissa typer av taxeringsenheter kan det dock av administrativa och värderingstekniska skäl vara lämpligt att kunna samla fastighetstaxeringen till en eller flera skattemyndigheter i landet. Detta gäller exempelvis vid taxering av elproduktionsenheter. Denna typ av taxeringsenheter utgör ett ringa antal och förutsätter dessutom särskild sakkunskap.

En skattemyndighet bör således även vid fastighetstaxering få uppdra åt en annan skattemyndighet att fatta beslut i dess ställe i ett visst ärende eller en viss grupp av ärenden. Sådant uppdrag bör enligt min mening få ges endast om den andra myndigheten medger det och om det kan ske utan avsevärd olägenhet för fastighetsägaren.

Bestämmelserna om beslutshörigheten har tagits in i 20 kap. 1-3 §§ och bestämmelsen om skönetaxering i 20 kap. 2 §. Den geografiska beslutsbehörigheten regleras i 17 kap. 2 §.

4.3 Utredning i fastighetstaxeringsärenden m.m.

Mitt förslag: Reglerna för fastighetstaxering vad avser utredningsskyldighet, kommunikationsplikt och muntlig handläggning skall i huvudsak överensstämma med TL:s regler.

Promemorians förslag: Överensstämmer i stort med mitt.

Remissinstanserna: Majoriteten av remissinstanserna tillstyrker eller har inget att erinra mot förslaget.

Kammarrätten i Sundsvall anför att den ställer sig något tveksam till förslaget i promemorian att vid fastighetstaxering skall gälla enbart FL:s

regel om kommunikation när ett ärende tillförts uppgifter från någon annan än fastighetsägaren. Det framstår enligt kanmarrätten i vart fall som påkallat att regleringen av kommunikationsskyldigheten utformas så att en fastighetsägare alltid bereds tillfälle till yttrande när fråga är om beslut på skattemyndighetens initiativ till nackdel för honom.

Skälen för mitt förslag

Granskning

Det nya förfarandet innebär att utredning kommer att företas på skattemyndighetsnivå. Någon förändring av skattemyndigheternas arbete vid utredning av fastighetstaxeringsärenden torde detta emellertid inte medföra.

Förfarandet vid inkomsttaxeringen utgår från att all deklarationsgranskning sker på tjänstetid av tjänsteman vid skattemyndigheterna. Vid fastighetstaxering finns emellertid i vissa fall behov av särskild specialistkunskap i granskningsarbetet. Av denna anledning bör skattemyndigheterna enligt min mening ha möjlighet att även i framtiden förordna konsulenter (avsnitt 2.4). Konsulenternas utredningsbefogenheter bör bibehållas oförändrade. Beslut om fastighetstaxering bör dock fattas av skattemyndigheten.

Allmän fastighetstaxering av småhus utgör en extrem arbetsbelastning på skattemyndigheterna. Denna situation har tidigare delvis lösts genom omfördelning av resurser men även genom s.k. fritidsgranskning. Vid extrema arbetstoppar bör skattemyndigheterna även framdeles ha möjlighet att förstärka taxeringsorganisationen. Att besluten sedan fattas av tjänsteman vid skattemyndigheten eller av skattenämnd bör inte utgöra något hinder. I övrigt kan granskningsarbetet i stort läggas upp på samma sätt som hittills.

Fördelningen av deklarationsmaterialet inom en skattemyndighet bör kunna bestämmas genom administrativa föreskrifter. Normalt sker granskningen inom de lokala skattekontoren men i vissa fall kan undantag behöva göras på grund av att det behövs speciell sakkompetens vid granskningen. Även andra särskilda anledningar kan föreligga.

Som tidigare nämnts bör distriktsindelningen slopas. Det bör enligt min mening i första hand vara granskningsorganisationens behov som skall styra hur skattenämnden och dess olika avdelningar skall arbeta. Behovet av lokalkännedom hos lekmanaledamöterna vid olika typer av ärenden kan tillgodoses inom ramen för den pool av ledamöter som skall finnas. Vidare torde indelningen i avdelningar även kunna anpassas till granskningsorganisationens krav.

Kommunicering

I TL stadgas om en omfattande kommunikationsplikt. Den skattskyldige skall beredas tillfälle att yttra sig innan hans ärende avgörs, om det inte är onödigt (3 kap. 2 § TL). En kommunikationsskyldighet föreligger även för de fall ett ärende visserligen inte tillförts uppgifter genom någon

annan än den skattskyldige, men skattemyndigheten t.ex. ifrågasätter att avvika från de uppgifter den skattskyldige lämnat i sin självdeklaration (prop. 1989/90:74 s. 284).

Vid fastighetstaxering innefattar en stor del av besluten bedömningar som i viss utsträckning är av skönsmässig karaktär. Exempelvis kan nämnas att justering för säregna förhållanden vanligtvis innefattar en skönsmässig bedömning av vilken värdeinverkan det säregna förhållandet har på marknadsvärdet för fastigheten.

Fastighetsägaren kan i dessa fall ha yrkat ett justeringsbelopp, men vanligtvis åberopas enbart det säregna förhållandet. Den utredning som vidtas i dessa fall syftar till att få ett tillräckligt underlag för den skönsmåssiga bedömningen. Om uppgifter erhållits från någon annan än fastighetsägaren sker givetvis en kommunikering i enlighet med FL:s regler. Om däremot uppgifterna som erhållits från fastighetsägaren är tillräckliga för att kunna göra en bedömning av justeringsbeloppets storlek torde för närvarande normalt inte någon kommunikation ske med fastighetsägaren, även om TN inte justerar med det belopp fastighetsägaren begärt. Ett kommunikationsförfarande skulle i de flesta sådana fall bli administrativt betungande utan att för den skull uppnå någon däremot svarande fördel för fastighetsägaren. Fastighetsägaren kommer nämligen med de omfattande möjligheter till omprövning som jag senare kommer att föreslå (avsnitt 6.2) att inom fem år efter taxeringsåret kunna begära omprövning av beslutet. Därigenom får fastighetsägaren mycket stora möjligheter att bemöta skattemyndighetens ställningstagande genom att begära omprövning av beslutet.

Mot bakgrund härav bör enligt min mening några bestämmelser om kommunikation avvikande från FL:s reglering inte införas.

Muntlig handläggning

Huvudprincipen är att taxeringsförfarandet är skriftligt. För förfarandet i skattemyndigheten gäller i princip FL:s regler. För skattenämnderna finns dock särskilda regler i TL som innebär att den skattskyldige får lämna muntliga upplysningar i ett ärende som behandlas av skattenämnd om inte särskilda skäl talar emot det.

Det anfördes i förarbetena till TL att det i undantagsfall kan anses som helt onödigt med personlig inställelse. Som exempel nämndes att den skattskyldige redan tidigare lämnat muntliga uppgifter inför skattenämnden i ärendet och inget nytt hade tillkommit. Eller det kan vara klart att den skattskyldiges yrkanden kan bifallas.

Skäl att ha regler vid fastighetstaxeringen som avviker från de som gäller vid övrig taxering kan enligt min mening inte anses föreligga. Detta innebär en viss inskränkning i den ovillkorliga rätt att lämna muntliga uppgifter som nu föreligger enligt FTL.

Reglerna har tagits in i 20 kap. 3 a § samt 28 kap. 1 § FTL.

Skattemyndigheten bör få förelägga en uppgiftsskyldig att lämna skriftliga eller muntliga upplysningar och att inkomma med ytterligare handlingar. Ett föreläggande att lämna upplysningar får förenas med vite. Dessa bestämmelser bör således i sak bibehållas oförändrade. Begreppet anmaling bör dock bytas ut mot föreläggande.

Besiktningar bör kunna utföras på samma sätt som gäller för närvarande. Tjänsteman bör således kunna komma överens om besiktning med den skattskyldige. FTN:s befogenhet att göra framställningar hos länsrätten om s.k. tvångsbesiktning bör överflyttas till skattemyndigheten.

Förslaget berör 18 kap. 1, 6 - 10, 12, 14, 15, 22 - 26, 29 - 30, 32 och 38 §§ FTL.

4.4 Arbetsperioden för taxeringsarbetet

Mitt förslag: Tiden för taxeringsarbetet flyttas för att bättre anpassas till skattemyndigheternas övriga arbetsuppgifter. Deklarationstidpunkten tidigareläggs därför från den 1 december till den 1 november året före taxeringsåret.

Promemorians förslag: Överensstämmer med mitt.

Remissinstanserna: Majoriteten av remissinstanserna tillstyrker eller har inget att erinra mot förslaget.

Länsrätten i Värmlands län anför beträffande förslaget att flytta tidpunkten för avlämnande av fastighetsdeklaration att det är olyckligt med denna förskjutning. Deklarationstidpunkten och de förhållanden som skall deklarerats bör av naturliga skäl ligga så nära varandra i tiden som möjligt. Svårigheter kan annars uppkomma för deklaranterna att lämna riktiga uppgifter, särskilt om byggnation pågår. Realiseras ändringsförslaget bör fastighetsägaren enligt Länsrätten tydligt uppmärksammas på en möjlighet eller skyldighet att senare hos skattemyndigheten anmäla de ändrade förhållanden som kan ha inträffat mellan deklarationsavlämnandet och värderingstidpunkten.

Skälen för mitt förslag: Genom införandet av uppdelad allmän fastighetstaxering har en utjämning av skattemyndighetens arbetsbelastning på grund av fastighetstaxeringen skett. Trots det innebär fastighetstaxeringen fortfarande en stor arbetsbelastning vissa år. Exempelvis omfattade den allmänna fastighetstaxeringen av småhusenheter år 1990 ca 2,4 miljoner enheter. De särskilda fastighetstaxeringarna som verkställs varje år medför däremot en i huvudsak jämn arbetsbelastning mellan olika år.

Tiden för fastighetstaxeringsarbetet vid allmän och särskild fastighetstaxering har anpassats dels till krav på en rimlig längd på arbetsperioden för FTN och skattemyndigheterna, dels till övrigt arbete inom skattemyndigheterna.

Vid genomförda allmänna fastighetstaxeringar fr.o.m. år 1988 har det visat sig att tiden för arbetet har varit knapp. Anledningen till detta har primärt inte varit arbetsperiodens längd utan i praktiken att arbetet, på grund av deklarationstidpunkten den 1 december och därpå följande helger, kommit i gång sent och därmed kolliderat med övrigt arbete inom skatteförvaltningen. Ett annat problem är att ett stort antal deklarationer kommer in för sent (avsnitt 5). Härav följer även att tillgängliga ADB-resurser i huvudsak utnyttjas samtidigt för fastighetstaxeringen och skatteförvaltningens övriga verksamhet. Med anledning av detta och förslaget om ett nytt taxeringsförfarande bör enligt min mening arbetsperioden för fastighetstaxeringen anpassas till skatteförvaltningens övriga verksamhet. På detta sätt kan arbetsbelastningen bli jämnare över året och tillgängliga ADB-resurser utnyttjas effektivare.

För att bereda skattemyndigheterna en möjlighet att utföra en väsentlig del av arbetet med fastighetstaxeringen före den 15 februari när inkomst-deklarationerna kommer in bör enligt min mening deklarationstidpunkten för fastighetstaxering tidigareläggas.

Fastighetsdeklarationer avseende allmän fastighetstaxering bör lämnas in senast den 1 november året före taxeringsåret. Deklarationer som lämnas på initiativ av fastighetsägare avseende särskild fastighetstaxering bör komma in senast den 15 februari under taxeringsåret. Efter denna tidpunkt inkommer även deklarationer från de deklareranter som anmanats att avlämna särskild fastighetsdeklaration.

Länsrätten i Värmlands län har anfört att det kan uppkomma svårigheter för deklareranten att lämna riktiga uppgifter om det tidsmässiga avståndet förlängs mellan deklarationstidpunkten och de förhållanden som skall deklarerars. Jag anser dock inte att detta kommer att utgöra något stort problem och att fördelarna med en tidigareläggning väger tyngre.

I detta sammanhang kan också nämnas att deklarationstidpunkten vid allmän fastighetstaxering tidigare var den 18 september. Den flyttades till den 1 december genom lagstiftning år 1986 (prop. 1985/86:160). Som skäl angavs att det var otillfredsställande att den särskilda FTN:s arbete och underrättelse om dess omprövade beslut inträffade efter det att allmän fastighetsdeklaration skulle avlämnas. Med hänsyn till det nya förfarandet med en femårig omprövningsperiod och att allmän fastighets-taxering utgör ett nytt beslut som skall fattas på grundval av förhållandena den 1 januari under taxeringsåret torde detta enligt min mening inte medföra några hinder för ett tidigareläggande av deklarationstidpunkten vid allmän fastighetstaxering.

Med 1 november som senaste deklarationstidpunkt vid allmän fastighetstaxering kan registrering av inkomna deklarationer ske fr.o.m. den 1 november året före taxeringsåret till omkring den 31 januari under taxeringsåret. Huvuddelen av arbetet med beredning, granskning och beslut kan då utföras fr.o.m. den 15 november under taxeringsåret till omkring den 15 mars under taxeringsåret.

Enligt nuvarande bestämmelser skall FTN enligt 20 kap. 11 § och 28 kap. 2 § FTL senast den 15 juni under taxeringsåret meddela beslut om taxering av fastighet, som ingår i distriktet.

Det huvudsakliga arbetet med fastighetstaxeringen kommer att utföras fram till och med slutet av mars. Huvuddelen av fastighetsägarna kommer således att få underrättelse om beslut om fastighetstaxering i början av taxeringsåret. För att inte orsaka missförstånd vid inkomsttaxeringen bör besluten skickas ut efter den 15 februari. I detta sammanhang bör uppmärksammas att det är tveksamt om skatteförvaltningen redan till 1994 års allmänna fastighetstaxering hinna utforma de administrativa rutiner som krävs för att kunna skicka ut underrättelser löpande så pass tidigt under taxeringsperioden. Exempelvis måste det ADB-baserade besluts- och underrättelseförfarandet förändras.

Arbetsperiodens längd bör inte förkortas med hänsyn till arbetsmängden men även med hänsyn till att skatteförvaltningen bör beredas möjlighet att fördela arbetet över tiden och på så sätt utnyttja resurserna på bästa sätt. Tidpunkten den 15 juni är således enligt min mening väl avvägd och bör behållas. Av samma skäl bör även tidpunkten den 30 juni behållas för när underrättelser senast skall vara fastighetsägare till handa.

För närvarande skall FTN enligt 20 kap. 16 § FTL ompröva beslut när fastighetsägare avger erinringar eller skäl annars föreligger. Senast den 31 augusti kan fastighetsägare enligt 20 kap. 14 § och 28 kap. 4 § FTL avge skriftliga erinringar mot beslutet.

Det nya taxeringsförfarandet ger fastighetsägaren möjlighet att få ett beslut omprövat i princip intill utgången av femte året efter taxeringsåret. Någon senaste dag för erinringar behövs således inte. Däremot bör skatteförvaltningen på annat sätt upplysa fastighetsägarna om när deras erinringar senast bör vara skatteförvaltningen till handa för att beslut efter omprövning skall kunna beaktas vid inkomsttaxeringen.

Vid inkomsttaxering får beslut till nackdel för den skattskyldige inte fattas under november månad. Denna begränsning har skett främst för att bereda möjlighet till omprövning av avvikelsebeslut som skulle innebära att den skattskyldige påförs kvarstående skatt innan slutskattedelarna skickas ut i december. Någon motsvarande bestämmelse behövs inte vid fastighetstaxering.

Mitt förslag: Bestämmelserna om vad fastighetstaxeringsbeslutet skall innehålla bibehålls i princip oförändrade.

Besluten får i ökad omfattning dokumenteras genom s.k. beslutsförteckning.

Bestämmelserna om fastighetstaxeringslängderna slopas.

Promemorians förslag: Överensstämmer med mitt.

Remissinstanserna: Majoriteten av remissinstanserna tillstyrker eller har inget att erinra mot förslaget.

Skogsstyrelsen anför att styrelsen ofta använder fastighetslängderna över lantbruksenheter i sitt arbete och att det vore till stor nackdel för skogsvårdsstyrelsens arbete om de inte kan få del av de uppgifter som i dag redovisas i söklängd och kategorilängd. Skogsstyrelsen är emellertid inte främmande för möjligheten att de får ta del av motsvarande material på ADB-medium, som gör det möjligt att föra in uppgifterna i egna register eller skriva ut dem på listor om så skulle behövas.

Skälen för mitt förslag

Beslutens innehåll

Grundläggande beslut om fastighetstaxering och omprövningsbeslut kommer att innefatta, utöver avgörande "i sak", även beräkning och fastställande av taxeringsvärden, delvärden och värden för i taxeringsenheten ingående värderingsenheter. Beslutet skall innehålla de uppgifter som anges i 20 kap. 12 och 13 §§ samt 28 kap. 3 § FTL. Reglerna bör i allt väsentligt behållas oförändrade och tas in i den nya lydelsen av 20 kap. 4 och 5 §§ FTL.

Beslutsdokumentation

Redovisningen av FTN:s beslut sker i huvudsak på fastighetstaxeringsavi eller beslutsförteckning. Fastighetstaxeringsavier tas fram fortlöpande för varje taxeringsenhet och undertecknas efter beslut av ordföranden ensam eller av FTN.

Vid 1990 års allmänna fastighetstaxering redovisades en del av besluten i beslutsförteckning. Beslutsförteckningen togs fram när taxeringsarbetet var klart och undertecknades normalt av ordföranden. Detta förfarande var rationellt och tidsbesparande. Erfarenheterna har överlag varit mycket goda.

Beslutsförteckning kan emellertid formellt endast användas vid beslut utan avvikelse från deklaration.

När taxeringsarbetet är klart och beslut har fattats för samtliga taxeringsenheter inom fastighetstaxeringsdistriktet skickas underrättelser ut vid en och samma tidpunkt till samtliga fastighetsägare. Underrättel-

terna skall vara fastighetsägaren tillhanda senast den 30 juni under taxeringsåret. Prop 1993/94:1

Härefter kan fastighetsägarna komma in med erinringar senast den 31 augusti. Beslut efter omprövning dokumenteras på fastighetstaxeringsavi. När samtliga beslut under omprövningsperioden är fattade skickas underrättelse ut till de fastighetsägare som begärt omprövning. Underrättelser skall skickas ut senast den 31 oktober.

Vid allmän fastighetstaxering förs besluten in i stomme till fastighetslängd och i övrigt förs de slutligen alltid in i fastighetslängden.

Av administrativa skäl och med hänsyn till kostnaderna bör enligt min mening denna omfattande dokumentation kunna förenklas. Erfarenheterna från beslutsförteckningen vid 1990 års allmänna fastighetstaxering där besluten av administrativa skäl redovisades samlade och i en handling är goda. Det finns skäl att i större utsträckning än för närvarande redovisa beslut i beslutsförteckning.

Särskilda motiveringar till beslut redovisas för närvarande i form av koder som datatekniskt styr vilken beslutstext som skrivs ut på fastighetstaxeringsavin och underrättelsen till fastighetsägaren. Till dessa koder finns kodförteckningar som förklarar vilken text en kod motsvarar.

I beslutsförteckningen skulle således kunna redovisas dels själva beslutet enligt 20 kap. 12 § FTL, dels beslutsmotiveringar genom kodhänvisningar. På detta sätt skulle enbart de beslut där beslutsmotiveringarna inte motsvarar någon beslutskod redovisas på fastighetstaxeringsavi. Detta skulle innebära betydande fördelar. Med hänsyn till det nya förfarandet med ett uppdelat underrättelseförfarande bör beslutsförteckningar kunna tas fram successivt för de beslut som är fattade.

Det kan finnas anledning att senare utreda om beslutsredovisningen kan ske på ADB-medium så att fastighetstaxeringsavier och beslutsförteckningar helt kan slopas.

Som nämnts tidigare medger det nya taxeringsförfarandet att underrättelser skickas ut fortlöpande vartefter besluten fattas. Detta förfarande medför att begäran om omprövning av beslut om fastighetstaxering kan komma in innan grundbeslut fattats för samtliga taxeringsenheter inom skattemyndighetens verksamhetsområde.

Det kan normalt förutsättas att beslut om omprövning inte fattas innan skattemyndigheten har fattat grundbeslut om fastighetstaxering för samtliga taxeringsenheter som är föremål för taxering. På samma sätt bör erinringar prövas i kronologisk ordning. Vid omprövningar torde det dock bli relativt vanligt förekommande med undantag från denna turordning.

Beslutsdokumentation måste således tas fram löpande och före utskick av underrättelser. I praktiken kommer underrättelserna inte att skickas ut en och en. Utskick kommer i stället att ske samlat av ett antal beslutade taxeringar. Emellertid kan detta ske successivt i omgångar vid ett flertal tillfällen under taxeringsperioden.

Regleringen av beslutsdokumentationen bör enligt min mening inte ske i FTL utan i förordningen.

Enligt 20 kap. 20 § FTL skall FTN:s beslut efter allmän fastighetstaxering med vissa undantag föras in i stomme till fastighetslängd och efter omprövning förs besluten in i fastighetslängden. Efter särskild fastighetstaxering förs besluten enligt 28 kap. 9 § FTL enbart in i fastighetslängden.

Stomme till fastighetslängd och fastighetslängden framställs med ledning av uppgifterna på fastighetsdeklaration, fastighetstaxeringsavi och i förekommande fall beslutsförteckning. I praktiken är fastighetslängden ett utdrag ur fastighetstaxeringsregistret. Fastighetslängden rättas kontinuerligt efter beslut om rättelse och beslut av domstolar. Detta arbete sker manuellt.

Fastighetslängden fyller en praktisk funktion. Den innehåller FTN:s beslut och kan hållas tillgänglig för allmänheten.

Stomme till fastighetslängd upprättas i huvudsak för att fastighetsägaren skall kunna bilda sig en uppfattning om taxeringsutfallet inför avgivande av eventuell erinring över FTN:s beslut. Fastighetslängden har samma funktion när fastighetsägaren överväger att överklaga beslutet.

Som angivits utgör fastighetslängden i princip ett utdrag ur fastighetstaxeringsregistret. Detta finns numera tillgängligt för allmänheten via terminaler hos skattemyndigheten (den s.k. allmänhetens terminal). Fastighetslängden skickas för närvarande till kommunerna för att läggas ut även på andra platser än på de lokala skattekontoren. Allmänhetens terminal finns tillgänglig enbart på de lokala skattekontoren.

Framställning av fastighetslängder och ajourhållning medför stora kostnader för skatteförvaltningen. Uppskattningsvis uppgår kostnaderna för att framställa fastighetslängderna till omkring 6 miljoner kr per år. Detta motsvarar omkring 36 miljoner kr under den löpande taxeringsperioden. I denna beräknade kostnadsuppskattning ingår papperskostnad, bearbetning via ADB—medium och efterbehandling. Däremot ingår inte de lokala skattekontorens hanteringskostnader, för exempelvis ajourhållning och arkivering av fastighetslängderna. Dessa kostnader torde emellertid inte vara av försumbar storlek.

Med hänsyn till kostnaderna för fastighetslängderna och att de enligt uppgift utnyttjas i mycket ringa omfattning av fastighetsägarna bör enligt min mening skyldigheten att framställa sådana slopas. Det kan här nämnas att motsvarande har skett avseende skattelängderna för inkomsttaxeringen (jfr prop. 1992/93:96).

Överblicken över taxeringsutfallet kan en fastighetsägare i stället få genom tillgången till allmänhetens terminal. De fastighetsägare som inför en begäran om omprövning vill studera och jämföra taxeringar inom det område där hans fastighet är belägen kan således gör detta direkt på terminal hos det lokala skattekontoret.

5.1 Förseningsavgifter införs

Mitt förslag: Förseningsavgift införs i enlighet med vad som gäller vid bl.a. inkomsttaxering.

Promemorians förslag: Överensstämmer med mitt.

Remissinstanserna: Majoriteten av remissinstanserna tillstyrker eller har inget att erinra mot förslaget. *Sveriges Fastighetsägareförbund* och *Villaägarnas Riksförbund* avstyrker förslaget.

Skälen för mitt förslag: Till grund för fastighetstaxeringen ligger främst de deklarationer som fastighetsägarna lämnar. Vidare kan FTN vanligtvis få ytterligare underlagsmaterial som kan tjäna till ledning vid taxeringen eller vid kontroll av deklarerade uppgifter. Ytterligare uppgifter kan således inhämtas efter anmaning och besiktning. Vidare inkommer vissa uppgifter från andra myndigheter, såsom byggnadslov, ägarändringar m.m. Dessutom har nämnden normalt tillgång till tidigare deklarationer och fastighetstaxeringsbeslut.

Det underlagsmaterial som kan fås vid sidan av fastighetsdeklarationen är emellertid i många fall inte tillräckligt utan måste kompletteras med uppgifter som lämnas direkt av fastighetsägaren.

Med hänsyn till att fastighetstaxeringen utförs under stor tidspress är det angeläget att fastighetsägarna kommer in med sina deklarationer i rätt tid, speciellt med hänsyn till att det erfarenhetsmässigt har visat sig att uppgifterna i deklarationerna ganska ofta är ofullständiga.

De regler som för närvarande finns för att motverka felaktigheter i fastighetsdeklaration är de straffrättsliga påföljdsbestämmelserna i 18 kap. 41 § FTL. I detta lagrum finns även bestämmelser för underlåtenhet att lämna fastighetsdeklaration. Däremot finns inte något administrativt sanktionssystem i form av förseningsavgift.

1976 års Fastighetstaxeringskommitté (Fi 1976:05) har i ett delbetänkande Förseningsavgift vid allmän fastighetstaxering lämnat förslag till införande av en förseningsavgift. Betänkandet (Ds B 1980:4) behandlades i prop. 1985/86:160 men har inte legat till grund för någon lagstiftning.

För sent inkomna eller uteblivna deklarationer vid fastighetstaxering medför numera ett omfattande administrativt merarbete för skattemyndigheterna. Det finns därför anledning att på nytt ta upp frågan om införande av administrativa sanktionsmöjligheter vid för sent inlämnad deklaration eller underlåtenhet att lämna deklaration.

Nuvarande straffstadganden har i praktiken, såvitt är bekant, inte tillämpats. Som förklaring till detta har enligt Fastighetstaxeringskommittén anförts att det är svårt att konstatera att det inte har varit okunnighet eller missförstånd från fastighetsägarens sida som har föranlett den oriktiga uppgiften eller den uteblivna deklarationen. Det har

även ansetts svårt att konstatera om den oriktiga uppgiften eller underlåtenheten har föranlett fara för att taxeringsvärdet blir för lågt. Dessa synpunkter torde fortfarande vara aktuella.

Det kan dessutom konstateras att den straffrättsliga bestämmelsen i 18 kap. 41 § FTL är avsedd för allvarliga fall. Det är inte möjligt att påföra sanktioner i judiciell ordning när det är fråga om ett mycket stort antal mindre försummelser. I sådana fall krävs någon form av administrativ sanktion.

I sin anmälan till prop. 1985/86:160 uttalade departementschefen i fråga om Fastighetstaxeringskommitténs förslag om en förseningsavgift bl.a. att antalet för sent inlämnade deklarationer var relativt litet och inte innebar något större problem för skatteförvaltningen. Vidare anförde han att införandet av en förseningsavgift också torde kräva uttryckliga regler om anstånd med att avlämna deklaration. Sammantaget bedömdes fördelarna med en förseningsavgift inte uppväga de nackdelar och det administrativa merarbete som en avgift skulle innebära.

Enligt promemorian har emellertid framkommit att numera en relativt sett stor del av deklarationerna kommer in för sent. Skattemyndigheterna belastas med ett betydande merarbete genom att de får utfärda påminnelser och anmaningar. Tiden för utredning och granskning förkortas genom att deklarationerna i dessa fall inkommer mot slutet av taxeringsperioden. Detta innebär givetvis en ökad risk för oriktiga taxeringar.

Exempelvis kan nämnas att Älvsborgs län vid AFT 92 taxerade ca 24 800 taxeringsenheter. Endast 60 % av deklarationerna hade kommit in den 11 december. I februari gick påminnelse ut till omkring 25 %. Därefter anmanades ungefär 10 %. Slutligen var FTN:a tvungna att taxera ca 2 % utan ledning av deklaration.

I landet som helhet kan enligt promemorian följande uppskattningar göras avseende AFT 1990 och 1992. För år 1992 finns ett något säkrare underlag än för AFT 90. Siffrorna anger genomsnittlig procentuell andel av antal deklarationer.

	För sent inkomna	Påminnelser	Anmaningar	Sköns- taxering
AFT 1990	5-10	4-8	2-6	1
AFT 1992	25-35	10-20	5-10	1-3

Det kan således konstateras att deklarationsskyldigheten för ett stort antal fastigheter inte fullgörs inom den utsatta tiden. Detta medför att skatteförvaltningen får avsätta betydande resurser till att försöka få in deklarationer samtidigt som tidspresen ökar på FTN och därmed risken för feltaxeringar. Dessutom är anmaningsförfarandet till sin konstruktion inte lämpligt att använda i dessa situationer där det är fråga om ett större antal försenade deklarationer. Än mindre är anmaning med vite i administrativt hänsende lämpligt. Det kan här nämnas att påminnelse- och

anmaningsförfarandet pågår successivt under hela taxeringsperioden fram till och med maj under taxeringsåret.

Prop 1993/94:1

För sent inlämnade fastighetsdeklarationer innebär således ett omfattande merarbete för skattemyndigheterna. Vidare är det enligt min mening av stor vikt att arbetet med fastighetstaxeringen kan integreras med skattemyndigheternas övriga arbetsuppgifter på ett sådant sätt att en större del av arbetet slutförts innan arbetet med inkomst- och förmögenhetstaxeringen påbörjas under februari månad, vilket påtagligt försvåras om ett stort antal deklarationer kommer in för sent.

Mot bakgrund av detta föreslår jag att en förseningsavgift införs i likhet med de regler som finns för inkomsttaxering enligt TL. Nuvarande bötesbestämmelser i 18 kap. 41 § andra stycket för deklarationsförsummelse kan då upphävas.

Regleringen av förseningsavgiften föreslås ske i fem nya paragrafer i FTL, 18 kap. 42 - 46 §§ avseende AFT samt en ny paragraf i 26 kap. 4 § avseende särskild fastighetstaxering, SFT.

5.2 Förseningsavgiftens storlek

Mitt förslag: Deklarationsskyldig, som inte lämnar allmän fastighetsdeklaration eller inom föreskriven tid endast lämnat en allmän fastighetsdeklaration med så bristfälligt innehåll att den uppenbarligen inte är ägnad att ligga till grund för taxeringen, påförs förseningsavgift med 500 kr. Har fastighetsägare som utan föreläggande skall lämna allmän fastighetsdeklaration inte kommit in med deklaration senast den 1 maj under taxeringsåret eller dessförinnan kommit in med en allmän fastighetsdeklaration med så bristfälligt innehåll att den uppenbarligen inte är ägnad att ligga till grund för taxering utgår avgift med 2 000 kr.

Den som inte lämnar särskild fastighetsdeklaration efter föreläggande eller efter föreläggande kompletterar densamma i rätt tid, påförs förseningsavgift med ett belopp om 500 kr. Har deklaration inte lämnats trots ytterligare ett föreläggande utgår avgift med 2 000 kr.

Promemorians förslag: Överensstämmer med mitt.

Remissinstanserna: Majoriteten av remissinstanserna tillstyrker eller har inget att erinra mot förslaget.

Skälen för mitt förslag: Fastighetens taxeringsvärde har inte alltid någon betydelse för den skatt en fastighetsägare skall betala. Taxeringsvärdet är således inte lämpat att ligga till grund för förseningsavgiftens storlek. Denna bör enligt min mening i stället utgå med ett fast belopp.

Med hänsyn härtill finns det inte heller någon anledning att särbehandla aktiebolag. Deras fastigheter är inte svårare att taxera utan ledning av deklaration än andra fastigheter. Samma belopp bör således utgå för samtliga fastighetsägare.

Förseningsavgiften bör enligt min mening sättas så högt att den får effekt mot deklarationsförsummelser. Beloppet bör bestämmas med hänsyn till vad som gäller vid inkomsttaxeringen.

Om deklarationsskyldig inte har kommit in med allmän fastighetsdeklaration inom föreskriven tid eller har han endast lämnat en deklaration med så bristfälligt innehåll att den uppenbarligen inte är ägnad att ligga till grund för taxering, skall således en särskild avgift (förseningsavgift) påföras honom. Avgiftens storlek föreslås bli 500 kr. Motsvarande bör gälla vid ett första föreläggande om att lämna särskild fastighetsdeklaration inom en viss tid.

Har fastighetsägare, som utan föreläggande skall lämna fastighetsdeklaration senast den 1 maj under taxeringsåret inte kommit in med deklaration eller har han dessförinnan endast kommit in med en deklaration med så bristfälligt innehåll att den uppenbarligen inte är ägnad att ligga till grund för taxering, bestäms förseningsavgiften till 2 000 kr. Motsvarande gäller när skattemyndigheterna, efter det första förelägandet, ytterligare en gång har förelagt fastighetsägaren att inkomma med särskild fastighetsdeklaration.

I de fall en fastighetsägare inte undertecknat deklarationen bör en avgift om 500 kr tas ut enbart när han underlåter att underteckna efter föreläggande.

5.3 Vem som skall betala förseningsavgiften

Mitt förslag: Förseningsavgiften påförs den som är deklarations-skyldig.

Promemorians förslag: Överensstämmer med mitt förslag.

Remissinstanserna: *Kammarrätten i Jönköping* anför att rutinerna bör utformas så att förseningsavgift inte drabbar den som har godtagbar anledning räkna med att annan delägare fullgör deklarationsplikten och som inte själv fått någon anmodan att deklarerat.

Liknande synpunkter framförs av *länsrätterna i Stockholms och Värmlands län*. Länsrätten i Stockholm anför att med promemorians förslag om att påföra samtliga delägare till en fastighet förseningsavgift med 500 kr för var och en av dem finns det risk för att storleken av avgiften mångfaldigas utan att syftet med avgiften, nämligen att en viss deklaration skall lämnas, skiljer sig från normalfallet. Om förslaget vidhålls anser länsrätten att utrymmet för eftergift av förseningsavgiften bör utsträckas att avse samtliga delägare som med stöd av inkommen handling kan anses ej delta i den löpande förvaltningen av fastigheten. Vidare föreslås vissa redaktionella ändringar i lagtexten.

Länsrätten i Värmlands län anför beträffande fastigheter med flera delägare följande. Deklarationsblanketter för fastighetstaxering lär i flerägarfall sändas ut endast till en delägare. Skulle deklarationsblanketter sändas till samtliga delägare riskerar skattemyndigheten att få in flera

fastighetsdeklarationer med skiftande innehåll, vilket sannolikt skulle medföra ett icke obetydligt merarbete. Länsrätten finner mot bakgrund av det anförda att det framstår som mest ändamålsenligt och praktiskt att förseningsavgift endast skall komma i fråga beträffande den delägare som tillställts deklarationsblanketten eller som av olika skäl bedöms vara den som i deklarationshänseende företräder övriga delägare.

Skälen för mitt förslag: Förseningsavgift bör påföras den som är deklarationsskyldig. Ägs fastigheten av flera personer åvilar deklarationsskyldigheten i dessa fall normalt samtliga delägare. I princip bör samtliga ägare påföras förseningsavgift. Jag anser således att förseningsavgift inte skall kunna påföras endast den som tillställts deklarationsblankett.

Påförande av förseningsavgift bör emellertid underlåtas i det fall skattemyndigheten har godtagit en deklaration som inte har undertecknats av samtliga delägare. Skattemyndigheterna bör i praktiken även fortsättningsvis kunna presumera att den som undertecknat deklarationen har åtagit sig deklarationsskyldigheten gentemot övriga delägare.

Har deklarationen kommit in för sent, måste den kompletteras eller har den över huvud taget inte kommit in kan det i vissa situationer finnas skäl att efterge förseningsavgiften.

Ett sådant exempel är när den faktiska förvaltningen handhas av en delägare. Förseningsavgift bör då kunna efterges för de övriga delägarna. Ett liknande betraktelsesätt borde kunna anläggas även vid utfärdande av föreläggande om att komma in med deklaration eller att komplettera densamma. Vidare bör det presumeras att den som lämnar en uppgift för juridisk persons räkning också skall anses ha haft behörighet att göra detta.

Med hänsyn till att förseningsavgiftens främsta syfte är att utgöra ett påtryckningsmedel bör den utgå med 500 kronor för var och en av delägarna även då samtliga påförs avgiften.

5.4 Eftergift

Mitt förslag: Reglerna om eftergift utformas i överensstämmelse med vad som gäller vid inkomsttaxeringen.

Promemorians förslag: Överensstämmer med mitt förslag.

Remissinstanserna: Remissinstansernas synpunkter har redovisats i föregående avsnitt (5.3).

Skälen för mitt förslag: Vid inkomsttaxering gäller enligt 5 kap. 6 § TL att särskild avgift skall efterges helt, om felaktigheten eller underlåtenheten kan antas ha ett sådant samband med den skattskyldiges ålder, Osjukdom, bristande erfarenhet eller liknande förhållande att den framstår som ursäktlig. Detsamma gäller om felaktigheten eller underlåtenheten framstår som ursäktlig med hänsyn till uppgiftens beskaffenhet eller annan särskild omständighet eller det framstår som uppenbart oskäligt att ta ut den särskilda avgiften.

Regler om eftergift bör enligt min mening utformas i överensstämmelse med vad som gäller vid inkomsttaxering. Vid fastighetstaxering föreligger dock vissa speciella situationer där eftergift bör kunna komma i fråga. Exempelvis föreligger ingen deklarationsplikt för byggnad med värde under 10 000 kronor. Fastighetsägaren får själv göra denna bedömning. I gränsfallen bör enligt min mening inte för stora krav ställas på fastighetsägaren. Vidare bör det i vissa fall kunna medges eftergift när den skattskyldige misstagit sig på de fastighetsrättsliga reglerna. Dessa exempel inryms under de grunder som vid inkomsttaxering gäller enligt 5 kap. 6 § TL.

Med hänsyn till förseningsavgiftens ringa belopp bör enligt min mening någon regel om nedsättning inte införas. Föreligger eftergiftsgrund som skall beaktas bör förseningsavgiften alltid efterges helt. Vidare bör förseningsavgift inte få påföras sedan den deklarationsskyldige har avlidit.

Bestämmelserna om eftergift skall beaktas även om något yrkande om detta inte har framställts, i den mån det föranleds av vad som förekommit i ärendet eller målet om särskild avgift.

Närmare rekommendationer om hur eftergiftsgrunderna skall tillämpas bör utfärdas av RSV.

5.5 Inbetalning och debitering, m.m.

Mitt förslag: Beslut om förseningsavgift fattas av skattemyndigheten. Avgiften tas ut enligt de regler som gäller för skatt.

Promemorians förslag: Överensstämmer med mitt förslag.

Remissinstanserna: Majoriteten av remissinstanserna tillstyrker eller har inget att erinra mot förslaget.

Skälen för mitt förslag: Enligt Fastighetstaxeringskommitténs förslag bör förseningsavgift debiteras och drivas in som skatt enligt uppbördslagen (1953:272). Bestämmelser om detta bör införas.

I övrigt skall den ordning som föreslås gälla för beslut, omprövning och överklagande vid fastighetstaxering även tillämpas vid beslut om förseningsavgift.

5.6 Anstånd

Mitt förslag: Anstånd med att lämna deklaration kan meddelas om den deklarationsskyldige visar att han är förhindrad att lämna deklaration på grund av särskilda omständigheter.

Promemorians förslag: Överensstämmer med mitt förslag.

Remissinstanserna: Majoriteten av remissinstanserna tillstyrker eller har inget att erinra mot förslaget.

Skälen för mitt förslag: Fastighetstaxeringskommittén föreslog att någon anståndsmöjlighet inte skulle finnas vid fastighetstaxeringen. Som motiv för detta framfördes att fastighetsdeklaration av flera skäl inte kunde jämföras med övriga typer av deklarationer. Fastighetsdeklarationer kräver bl.a. inte samma arbetsinsats och det är mer sällan som man anlitar medhjälpare. Dessutom innebär fastighetstaxeringen att man skall lämna uppgifter om sådant som fastighetsägaren till stor del känner till på förhand och som inte kräver någon närmare utredning. Det förelåg därför enligt kommittén inte något behov av sådana generella anstånd som meddelas vid inkomsttaxering.

Jag delar emellertid den bedömning som regeingen gav uttryck för i prop. 1985/86:160 att en förseningsavgift torde kräva uttryckliga regler om anstånd med deklarationens avlämnande. I annat fall torde deklarationsskyldiga till stor del komma att få eftergift av avgiften.

Även vid fastighetstaxering bör således en fastighetsägare ha rätt att få anstånd med avlämnande av deklaration genom att regler efter mönster från TL infördes i FTL. Såsom Fastighetstaxeringskommittén uttalat torde detta emellertid bli mer sällan förekommande än vid inkomsttaxering. Dessutom bör ett anståndsförfarande knappast kräva samma administrativa insats som för närvarande läggs ner på att få in uteblivna fastighetsdeklarationer.

Om någon visar att han är förhindrad på grund av särskilda omständigheter att lämna deklaration inom föreskriven tid, bör han således efter ansökan beviljas anstånd med att lämna deklarationen. Anstånd bör inte utan att den finns synnerliga skäl få medges längre än till utgången av februari månad under taxeringsåret. Närmare rekommendationer om anstånd bör utfärdas av RSV.

Regleringen föreslås ske genom en ny paragraf i FTL, 18 kap. 9 a §.

6 Ändring av fastighetstaxeringsbeslut

6.1 Omprövningsförfarandet

6.1.1 Omprövning på begäran av fastighetsägare

Mitt förslag: Fastighetsägare får inom fem år efter taxeringsårets utgång begära omprövning. En förutsättning är att frågan inte prövats eller har prövats av domstol.

Vid särskild fastighetstaxering kan omprövning inte begäras avseende det automatiska fastställandet av tidigare års taxering, såvitt det avser annan fråga än att ny taxering inte har verkställts.

Promemorians förslag: Överensstämmer med mitt.

Remissinstanserna: Majoriteten av remissinstanserna tillstyrker eller har inget att erinra mot förslaget.

Länsrätten i Stockholms län anför att det förhållande att omprövnings-tiden kommer att anges till fem år medan tiden mellan två fastighetstaxeringar är sex år kan innebära en nackdel för fastighetsägaren i detta sammanhang.

Skälen för mitt förslag: Vid inkomsttaxering får den skattskyldige inom fem år efter taxeringsårets utgång skriftligt begära omprövning av skattemyndighetens beslut i fråga som kan ha betydelse för beskattningen eller annat ekonomiskt mellanhavande med det allmänna. Har ansökan kommit in inom perioden får skattemyndigheten fatta beslut även efter omprövningsperiodens utgång.

Gör den skattskyldige sannolikt att han inte fått kännedom om taxeringsbeslutet, skattsedel eller annan handling med uppgift om skattens storlek inom två månader före femårsperiodens utgång, får en begäran om omprövning komma in inom två månader från den dag han fick sådan kännedom.

Omprövning av frågor avseende samma års taxering kan ske flera gånger. Även samma fråga kan omprövas flera gånger.

En förutsättning för omprövning är att frågan inte får vara föremål för domstols prövning avseende det ifrågavarande taxeringsåret. Är så fallet skall yrkandet om omprövning avvisas. Ett beslut om avvisning kan överklagas.

Omprövningsförfarandet vid inkomsttaxeringen bör enligt min mening i allt väsentligt kunna överföras även till fastighetstaxeringen. FTN:s beslut får, om inte nytaxering sker, verkan från ingången av det taxeringsår då taxeringen sker till ingången av det taxeringsår då allmän fastighetstaxering sker nästa gång. Vid särskild fastighetstaxering fastställs i detta fall nästföregående års taxering oförändrad. Omprövningsbeslut bör därför gälla för samtliga efterföljande år under denna period om inte nytaxering sker något av dessa år.

En förlängning av den femåriga omprövningstiden bör inte kunna åstadkommas genom att fastighetsägaren begär omprövning av den särskilda fastighetstaxeringen om inte ny taxering verkställts eller när omprövningen avser att skattemyndigheten inte tagit upp fastigheten för ny taxering. Ett beslut om ny taxering får dock givetvis omprövas.

Vid fastighetstaxering kan det förekomma att en uppgift i beslutet inte har någon betydelse för taxeringsvärdet men däremot i annat sammanhang. I praktiken har det visat sig att exempelvis åsatt typkod kan ha betydelse för beviljande av lån. Omprövningsmöjligheten bör generellt omfatta situationer när fastighetstaxeringsbeslutet kan ha ekonomisk betydelse.

Möjligheten till omprövning bör, på samma sätt som vid inkomsttaxeringen, gälla fem år efter taxeringsårets utgång. Fastighetsägaren har således möjlighet att begära omprövning under hela den löpande taxeringsperioden, med andra ord från en allmän fastighets-taxering till nästa allmänna fastighetstaxering. Motsvarande bör gälla även vid särskild fastighetstaxering. Även vid denna bör omprövningsfristen således omfatta fem år efter taxeringsårets utgång.

En fastighet kan byta ägare under den period som omprövningsfristen omfattar. Även den nye ägaren bör därför ha möjlighet att begära omprövning under fem år efter utgången av taxeringsåret. Den nye ägaren bör emellertid enligt min mening inte ha omprövningsrätt om det efter detta taxeringsår men före den nye ägarens förvärv har verkställts en allmän fastighetstaxering eller en ny taxering vid särskild fastighets-taxering eftersom den förstnämnda taxeringen då inte har betydelse för honom. Införandet av ett omprövningsförfarande vid fastighetstaxeringen motsvarande det som finns vid inkomsttaxeringen innebär en väsentligt utökad möjlighet för fastighetsägaren att få fastighetstaxeringen omprövad mot vad som gäller i dag. Någon ytterligare utsträckning av omprövningstiden utöver vad som föreslås i promemorian är därför enligt min mening inte motiverad.

Även enligt dagens regler kan såväl den gamla som den nya ägaren i vissa fall överklaga ett fastighetstaxeringsbeslut. Vidare får var och en av olika delägare enligt RÅ 84 1:91 föra sin egen talan i fråga om en samägd fastighet. Det föreligger således inte nödvändig processgemenskap vid fastighetstaxering. De processuella problem som uppkommer när gammal resp. ny ägare eller när skilda delägare har sinsemellan olika yrkanden får lösas efter allmänna processrättsliga principer.

Omprövning vid ny eller ändrad praxis

En fråga som avgjorts av länsrätt eller kammarrätt genom beslut som vunnit laga kraft får vid inkomsttaxering omprövas av skattemyndigheten, om beslutet avviker från rättstillämpningen i ett regeringsrättsavgörande som har meddelats därefter. Den skattskyldige måste begära detta inom femårsperioden.

En fråga som prövats av domstol vinner laga kraft och kan således inte omprövas därefter. I praktiken kan detta nya taxeringsförfarande, liksom det gamla, leda till att en och samma fråga som för en fastighetsägare avgjorts av länsrätt eller kammarrätt för en annan fastighetsägare avgörs av Regeringsrätten och dessutom vid en senare tidpunkt. I detta fall kan de fastighetsägare som tidigare inte fått sin fråga prövad begära omprövning medan länsrättens eller kammarrättens beslut som inte överklagats vunnit laga kraft. Av rättviseskäl bör det även vid fastighets-taxering för dessa fall införas en möjlighet att begära omprövning när avgörandet i länsrätt eller kammarrätt avviker från rättstillämpningen i Regeringsrätten.

Förslaget regleras i 20 kap. 9 och 11 §§ FTL.

Mitt förslag: Skattemyndigheten får inom fem år efter utgången av taxeringsåret på eget initiativ meddela omprövningsbeslut till fastighetsägarens fördel. Beslut till fastighetsägarens nackdel kan meddelas inom ett år efter utgången av taxeringsåret.

Omprövningsbeslut till fastighetsägarens nackdel kan dock även därefter och intill utgången av femte året efter taxeringsåret fattas i form av eftertaxeringsbeslut om vissa förutsättningar är uppfyllda. Beslut om följdändringar får fattas även efter femårsperioden.

Har fastighetsägaren inte lämnat deklaration i rätt tid får omprövningsbeslut till nackdel meddelas inom ett år efter det att deklarationen kommit in till skattemyndigheten, men inte senare än inom fem år efter utgången av taxeringsåret.

Ett omprövningsbeslut innehåller skattemyndighetens ställningstagande i sak. Skattemyndigheten skall i samband med omprövningsbeslutet räkna ut taxeringsvärde, delvärden och värden på värderingsenheter.

Promemorians förslag: Överensstämmer med mitt förslag.

Remissinstanserna: Majoriteten av remissinstanserna har inget att erinra mot förslaget.

Länsrätten i Värmlands län anför att det i fastighetstaxerings-sammanhang brukar framhållas att det inte i varje situation är klart om en ändring skall uppfattas vara till nackdel eller fördel för fastighetsägaren. Vad som för den ene fastighetsägaren kan vara till fördel kan för den andre i en viss situation vara till nackdel. Härtill kommer att delägare i en fastighet kan ha skilda uppfattningar om ett taxeringsvärde är för högt eller för lågt. Innan skattemyndigheten fattar ett beslut om sänkning av ett taxeringsvärde i fall som nu avses bör myndigheter därför genom kommunikering ha förvissat sig om att fastighetsägaren också anser att ändringen är till fördel för honom.

Skälen för mitt förslag: Skattemyndigheten skall vid inkomsttaxering ompröva beslut om det finns skäl för det. För att skattemyndigheten skall initiera en omprövning krävs i allmänhet att nya omständigheter framkommit som gör att det tidigare beslutet framstår som felaktigt. Skattemyndigheten skall vidare göra de följdändringar i ett taxeringsbeslut som föranleds av ett annat taxeringsbeslut som skattemyndighet fattat avseende annat taxeringsår eller annan skattskyldig eller en allmän förvaltningsdomstols dom i mål om taxering avseende annat taxeringsår eller annan skattskyldig.

Skattemyndigheten får avstå från att på eget initiativ ompröva ett beslut, om omprövningen skulle avse ett mindre belopp.

Motsvarande regler bör enligt min mening införas på fastighetstaxeringsområdet.

Beslut om omprövning till den skattskyldiges fördel får vid inkomst-taxering meddelas inom fem år efter utgången av taxeringsåret. Följdändringsbeslut till den skattskyldiges fördel får meddelas även efter utgången av femårsperioden. Beslut om omprövning till den skattskyldiges nackdel får meddelas inom ett år efter utgången av taxeringsåret. Skattemyndigheten kan således på eget initiativ besluta om ändringar till den skattskyldiges fördel under samma period som den skattskyldige själv kan begära omprövning.

Motsvarande tidsfrister bör gälla vid fastighetstaxering.

Vid begäran om omprövning eller överklaganden eftersträvar fastighetsägarna vanligtvis en sänkning av taxeringsvärdet. Normalt torde detta således vara till fastighetsägarens fördel. Detta gäller särskilt vid debitering av fastighetsskatt. Emellertid används fastighetstaxeringarna även för andra ändamål. Det kan därför förekomma att fastighetsägaren motsätter sig en omprövning på skattemyndighetens initiativ efter ettårstidens utgång. I förhållande till inkomst- och förmögenhetstaxering torde detta kunna förekomma i något fler fall vid fastighetstaxering. Det kan således finnas skäl att låta fastighetsägaren yttra sig innan förändringen beslutas.

Att skattemyndigheten kan fatta beslut om inkomsttaxering till nackdel för den skattskyldige intill utgången av året efter taxeringsåret motiveras i förarbetena till TL främst av principen om att taxeringsförfarandet skall förskjutas mot första instans. Denna princip skulle inte kunna upprätthållas utan en ettårig omprövningsperiod. Vidare hänvisades till att besvärstiden för skattemyndigheterna sträckte sig t.o.m. utgången av juni året efter taxeringsåret och att handläggningen i länsrätt normalt tog längre tid än ett år. Enligt departementschefen torde ettårsfristen medföra att den skattskyldige skulle få besked om ändringar av sin taxering snabbare. Dessutom ansåg han att en kortare tid än ett år inte var förenlig med den skattskyldiges femåriga omprövningsperiod och att kvittningsrätten för det allmänna slopats.

En ettårig period för ändring till fastighetsägarens nackdel torde enligt min mening vara ändamålsenlig även vid fastighetstaxering under förutsättning att regler om eftertaxering efter mönster från TL införs i FTL.

För det fall den skattskyldige vid inkomsttaxering inte lämnat deklaration i rätt tid gäller särskilda regler. Skattemyndigheten får i dessa fall, oberoende av om förutsättningar för eftertaxering föreligger, ompröva ett taxeringsbeslut till den skattskyldiges nackdel under ett år efter det att deklarationen kom in till skattemyndigheten, dock inte längre än till utgången av det femte året efter taxeringsåret.

Denna särregel har införts för att undvika att de som inte fullgör sin deklarationsskyldighet i rätt tid behandlas förmånligare än andra och att skattemyndigheternas reella möjligheter att ändra taxeringar till nackdel

inskränks. En regel med denna innebörd behövs enligt min mening även vid fastighetstaxering. Prop 1993/94:1

De nya reglerna har tagits in i 20 kap. 12 och 13 §§ FTL.

6.1.3 Kvittning och eftertaxering

Mitt förslag: Någon kvittningsrätt för det allmänna skall inte finnas. Institutet eftertaxering skall i huvudsak omfatta de grunder som för närvarande medger rätt för det allmänna att överklaga i särskild ordning till den skattskyldiges nackdel.

Promemorians förslag: Överensstämmer med mitt förslag.

Remissinstanserna: Majoriteten av remissinstanserna tillstyrker eller har inget att erinra mot förslaget.

Kammarrätten i Sundsvall anför att vad gäller frågan om eftertaxering vid oriktig uppgift kan konstateras att de uppgifter som efterfrågas i fastighetsdeklarationen många gånger kan vara svårare att ange med noggrannhet än de uppgifter som skall lämnas vid inkomsttaxering. Eftersom taxeringsvärdet bestäms efter en schabloniserad värderingsmodell påverkar många gånger inte en felaktig uppgift taxeringsresultatet. Det torde vidare ofta vara så att den korrekta uppgiften framgår av annat material som är tillgängligt för skattemyndigheten varför någon effekt på taxeringen inte uppkommer. Sammanfattningsvis kan det därför enligt kammarrättens bedömning förutses problem och svårigheter vid avgörande av frågan om oriktig uppgift har lämnats och om uppgiften medfört att fastighetstaxeringen blivit felaktig och att det mot denna bakgrund kan antas att utrymmet för att tillämpa bestämmelsen kommer att bli relativt begränsat.

Länsrätten i Stockholms län anför att 20 kap. 15 och 16 §§ FTL enligt promemorieförslaget avser åtgärd till *nackdel* för fastighetsägaren från andra till och med femte året efter taxeringsåret och ersätter en del av nuvarande grunderna för att anföra besvär i särskild ordning. Länsrätten anser dock att även de fall då fastigheten genom förbiseende inte blivit taxerad eller undantagits från skatteplikt trots att så inte hade bort ske innebär ändringar till fastighetsägarens nackdel och alltså borde utgöra grund för eftertaxering.

Kammarrätten i Jönköping anför att det vore bättre att knyta an vad som avses med "belopp av någon betydelse" till viss procentuell andel av det värde som framkommer vid avläsning i tabell än till en i förarbetena angiven minimigräns.

Länsrätten i Värmlands län anför att bedömningen "belopp av någon betydelse" endast bör ske med utgångspunkt från eftertaxeringens effekter på fastighetstaxeringen och således med bortseende från dess inverkan på inkomst- och förmögenhetstaxering. I annat fall blir det enligt länsrätten nödvändigt med tämligen komplicerade räkneoperationer för att man skall kunna se om förutsättningar för eftertaxering föreligger. Särskilt gäller

detta beträffande fastigheter med flera delägare. Dessutom skulle möjligheterna att eftertaxera vara större i början av en löpande fastighetstaxeringsperiod än mot slutet av perioden, vilket framstår som en märklig konsekvens.

Skälen för mitt förslag

Kvittning

Det utvidgade omprövningsförfarandet vid inkomsttaxeringen hänger nära samman med övergången till sakprocess. Syftet med sakprocessen är att begränsa prövningen till den fråga som överklagats. Vid inkomsttaxeringen har det därför inte införts någon möjlighet för det allmänna att i domstol mot den skattskyldiges yrkande framställa s.k. äkta kvittningsinvändningar. Inte heller på skattemyndighetsnivå får denna typ av kvittning göras. Med äkta kvittningsinvändningar avses sådana invändningar som hänför sig till en annan fråga än den som klaganden begärt omprövning av eller överklagat.

På samma sätt som vid inkomsttaxering bör enligt min mening äkta kvittningsinvändningar inte tillåtas vid fastighetstaxering.

Vad som är en äkta kvittningsinvändning måste avgöras mot bakgrund av den fråga som är föremål för prövning i ärendet. Övergången till en sakprocess vid fastighetstaxering kommer jag att behandla i det följande (avsnitt 7.2.). Kort kan emellertid följande noteras om kvittningsinvändningar i fastighetstaxeringsärenden.

Normalt torde inga svårigheter uppkomma vid bestämmande av vad som utgör saken i ett ärende. Exempelvis kan frågan avse vilken standardpoäng ett småhus skall åsättas eller om fastigheten har tillgång till kommunalt vatten och avlopp.

I vissa fall utgörs beslutsunderlaget av en sammanvägning av de faktiska förhållanden som råder för fastigheten. Det kan förekomma att förhållanden som åberopas av fastighetsägaren till stöd för en sänkning av taxeringsvärdet kan motverkas av andra förhållanden som inte självständigt har ansetts kunna ligga till grund för en höjning.

Fastighetsägaren kan exempelvis yrka en sänkning av taxeringsvärdet på grund av att tomten är osedvanligt kuperad. Till grund för yrkandet åberopas således de topografiska förhållandena. Mot detta borde då kunna åberopas att tomten på andra sätt, exempelvis genom att den är högt belägen, inte bör ha ett lägre värde än det som åsatts.

Till grund för en kvittningsinvändning kan även åberopas t.ex. en felaktig klassificering av en värdefaktor. Har denna felklassificerade värdefaktor inte något samband med den fråga som skall prövas torde detta utgöra exempel på en äkta kvittningsinvändning, som således inte är tillåten.

Vid särskild fastighetstaxering finns speciella kvittningsregler för bedömningen av om skäl för ny taxering föreligger (se exempelvis 16 kap. 3 § tredje stycket och 7 och 8 §§ FTL). Dessa regler syftar till att begränsa antalet nytaxeringar till de fall där det anses erforderligt. Reglerna bör enligt min mening för närvarande bibehållas oförändrade.

Efter ettårsperioden och t.o.m. femte året efter taxeringsåret får inkomsttaxeringsbeslut till den skattskyldiges nackdel meddelas om det föreligger förutsättningar för eftertaxering. Följdändringar genom eftertaxering får ske även efter femårsperioden men senast inom sex månader från det att det beslut som föranledde följdändringen meddelades.

Eftertaxering förutsätter i huvudsak oriktig uppgift eller underlåtenhet från den skattskyldiges sida, men får ske även vid rättelse av felräkning, misskrivning eller annat uppenbart förbiseende och vid följdändring till nackdel för den skattskyldige.

Eftertaxering som avser annat än följdändringar får ske endast om den skulle avse belopp av någon betydelse. Eftertaxering får inte ske om myndigheten tidigare fattat ett eftertaxeringsbeslut avseende samma fråga eller om beslutet med hänsyn till omständigheterna skulle framstå som uppenbart oskäligt.

Eftertaxering vid inkomsttaxering kan sägas motsvara reglerna i gamla TL om eftertaxering, skattemyndighetens extraordinära besvärsmåttill nackdel för den skattskyldige, domstols möjlighet att företa följdändringar till den skattskyldiges nackdel och skattemyndighetens möjlighet att följdändra till nackdel för den skattskyldige.

Vid fastighetstaxering motsvaras dessa regler av den befogenhet skattemyndigheterna har att dels enligt 20 kap. 23 § och 28 kap. 10 § FTL rätta FTN:s beslut om detta blivit oriktigt till följd av uppenbar felräkning eller uppenbart felaktig överföring av belopp eller annan uppgift från deklaration, dels att enligt 23 kap. och 31 kap. FTL anföra besvär i särskild ordning.

Det finns inte någon direkt motsvarighet till följdändringar vid fastighetstaxering. Däremot kan enligt min mening en del av grunderna för att anföra besvär i särskild ordning i princip anses omfatta möjligheterna till eftertaxering. Dessutom bör uppmärksammas att grunderna vid besvär i särskild ordning vid fastighetstaxering torde vara mer omfattande än vad som tidigare gällde vid inkomsttaxering.

Fastighetstaxeringen omfattar ett betydande material och kan således karaktäriseras som massärendehantering. Detta i kombination med den korta arbetsperioden medför att vissa beslut kan bli oriktiga i ett eller annat avseende. Fel kan även uppstå vid t.ex. registreringen av besluten.

De grunder som för närvarande finns för besvär i särskild ordning medför i regel inte några större tillämpningsproblem. Vissa bedömningar måste emellertid göras vid åberopande av de besvärsgrunder som uppräknas i 23 kap. 2 § punkterna 7 och 8 samt 31 kap. 3 § punkterna 7 och 8 FTL.

Enligt 23 kap. 2 § punkt 7 och 31 kap. 3 § punkt 7 FTL får besvär anföras om fastighet på grund av att underlaget för taxeringen av fastigheten har varit felaktigt eller ofullständigt har åsatts väsentligt annorlunda taxering än som bort ske. Enligt 23 kap. 2 § punkt 8 och 31 kap. 3 § punkt 8 FTL får besvär anföras om eljest sådana omständigheter föreligger, som bort föranleda väsentligt annorlunda taxering och

särskilda skäl föreligger för prövning av besvären. I praxis har man varit restriktiv med att tillerkänna någon besvärsmått enligt sistnämnda punkt. De fall som förekommit avser främst fastighetsägarens rätt att anförda besvär.

De möjligheter som enligt gällande lagstiftning finns att korrigera felaktiga beslut bör enligt min mening vad gäller korrigering till fastighetsägarens nackdel, i huvudsak överföras till eftertaxeringsinstitutet. Detta är även en förutsättning för att kunna begränsa kvittningsrätten på det sätt som tidigare föreslagits. Vidare innefattar den föreslagna möjligheten till eftertaxering även den rätt skattemyndigheten för närvarande har att rätta beslut om fastighetstaxering, s.k. självvärderingar. Beträffande de synpunkter Kammarrätten i Jönköping framfört kan jag i och för sig instämma i att vissa svårigheter torde kunna uppkomma när det gäller att avgöra om oriktig uppgift lämnats och om uppgifterna medfört att fastighetstaxeringen blivit felaktig. Dessa svårigheter är dock enligt min bedömning knappast av den arten att de utgör hinder mot att införa den nu föreslagna ordningen.

En förutsättning för eftertaxering, utom vid följdändringar och rättelser bör, liksom vid inkomsttaxering, vara att de avser ett belopp av någon betydelse.

Vid bedömningen av om eftertaxering avser ett belopp av någon betydelse bör förändringen av taxeringsvärdet ställas i relation till de ekonomiska konsekvenser det får i andra sammanhang. Den ambitionsnivå som valts för inkomst- och förmögenhetstaxeringen bör analogt kunna användas även för fastighetstaxeringen enligt min mening. Jag återkommer i författningskommentaren till denna fråga samt de synpunkter som framförts av Kammarrätten i Jönköping och länsrätterna i Stockholms och Värmlands län.

Bestämmelserna om eftertaxering har tagits in i 20 kap. 14-19 §§ FTL.

6.2 Överklaganderegler

6.2.1 Överklagande av fastighetsägare

Mitt förslag: Reglerna om överklagande vid fastighetstaxering anpassas i huvudsak till motsvarande regler i TL. Detta innebär bl.a. att fastighetsägare kan överklaga beslut om fastighetstaxering till länsrätt. Överklagande får ske inom fem år efter taxeringsårets utgång eller, om det är fråga om ett beslut som fattats efter den 30 juni det femte året efter taxeringsåret och fastighetsägaren har fått del av beslutet efter utgången av oktober samma år, inom två månader från det fastighetsägaren fick del av beslutet.

Överklagande skall ges in till beslutsmyndigheten.

Skattemyndigheten skall ompröva överklagade beslutet.

Promemorians förslag: Överensstämmer med mitt.

Remissinstanserna: Majoriteten av remissinstanserna tillstyrker eller har inget att erinra mot förslagen.

Länsrätten i Stockholms län anför att 21 kap. 5 § FTL bör kompletteras med ett andra stycke motsvarande andra stycket i 6 kap. 1 § TL för att uppnå överensstämmelse med motiven i pomemorian.

Skälen för mitt förslag: Reglerna om överklagande vid fastighetstaxering bör enligt min mening i huvudsak anpassas till motsvarande regler i TL enligt följande.

En skattemyndighets fastighetstaxeringsbeslut får överklagas hos länsrätten. Ägare till den fastighet beslutet rör får överklaga. Fastighetsägare får också överklaga beslut om att avvisa en begäran om omprövning av fastighetstaxeringsbeslutet. Vidare får beslut om att fastställa föregående års taxering och alltså inte ta upp en fastighet till ny taxering vid särskild fastighetstaxering överklagas.

Med ägare avses den som är ägare till en fastighet vid ingången av det taxeringsår för vilket skattemyndigheten beslutat om fastighetstaxering. Byter en fastighet ägare efter denna tidpunkt bör enligt min mening såväl den tidigare ägaren som den som före ingången av femte året efter taxeringsåret blivit ägare få överklaga. Detta stämmer överens med gällande regler och även med de nya fataliteter som föreslås för omprövning och överklagande. Frågan regleras i förslaget till 24 kap. 1 § FTL.

I detta sammanhang kan nämnas att enligt gällande regler tillkommer den besvärsmätt som gäller för ägare till fastighet även arrendator, vilken jämlikt avtal, ingånget efter kommunalskattelagens ikraftträdande, gentemot ägare har att ansvara för skatt för fastighets garantibelopp. Anledningen till att även arrendatorerna tillerkänts besvärsmätt torde vara att deras inkomstbeskattning kunde påverkas av taxeringsvärdets storlek. Garantibeloppet motsvaras numera närmast av fastighetsskatten. Fastighetsskatt torde i vissa fall direkt belasta arrendatorn. Det kan därför finnas anledning att behålla en regel om överklaganderätt för arrendator. (förslaget till 24 kap. 1 §).

Nuvarande besvärregler vid särskild fastighetstaxering omfattar även frågan om förutsättningar för ny taxering är uppfyllda. Det bör särskilt anges att ett beslut om att fastställa föregående års taxering oförändrad skall kunna överklagas. Däremot omfattar denna rätt att överklaga inte felaktigheter i det föregående årets beslut. Om ny taxering inte verkställs kan således talan inte få föras enbart om rättelse av tidigare gjord feltaxering. I detta fall måste således det ursprungliga beslutet, som fastställs genom den särskilda fastighetstaxeringen, överklagas.

Enligt FL:s bestämmelser kan ett beslut överklagas av den det angår om det gått honom emot. Enligt gällande bestämmelser får fastighetstaxeringsbeslut överklagas av en viss krets av besvärberättigade och då även om det inte gått dem emot. Detta förfarande överensstämmer således redan med de regler som införts i TL.

På samma sätt som enligt TL bör i det nya förfarandet överklagande enligt FTL vara skriftligt och ha kommit in före utgången av det femte året efter taxeringsåret. Beslut om fastighetstaxering kan komma att fattas

i slutet av eller efter femårsperiodens utgång. Om taxeringsbeslutet meddelats efter den 30 juni femte året efter taxeringsåret och fastighetsägaren har fått del av beslutet efter utgången av oktober samma år, får överklagandet dock komma in inom två månader från den dag fastighetsägaren fick del av beslutet.

Överklagandet skall ges in till den skattemyndighet som fattat det överklagade beslutet. Skattemyndigheten skall pröva om överklagandet har kommit in i rätt tid. Detta förfarande överensstämmer även med gällande regler i FL.

Har överklagandet inkommit för sent skall skattemyndigheten med vissa undantag avvisa det. Överklagandet skall inte avvisas, om förseningen beror på att skattemyndigheten har lämnat fastighetsägaren en felaktig underrättelse om hur man överklagar. Överklagandet skall inte heller avvisas, om det inom överklagandetiden kommit in till en annan skattemyndighet än den som fattat beslutet eller till en allmän förvaltningsdomstol. Överklagandet skall då omedelbart översändas till den skattemyndighet som fattat beslutet med uppgift om den dag då handlingen kom in till myndigheten eller domstolen.

Det är enbart för sent inkomna överklaganden som kan avvisas av skattemyndigheten. Bristande sakprövningsföresättningar, res judicata eller litis pendens utgör inte grund för avvisning. Som jag nämnt kan ett avvisningsbeslut överklagas av fastighetsägaren.

Om ärendet inte avvisas såsom för sent inkommet skall skattemyndigheten snarast ompröva beslutet. Om inte hinder mot omprövning föreligger.

Om skattemyndigheten ändrar sitt beslut i enlighet med fastighetsägares begäran förfaller överklagandet. I andra fall - i vissa situationer dock först efter det att fastighetsägaren getts tillfälle att återkalla överklagandet - skall skattemyndigheten överlämna överklagandet, omprövningsbeslutet och övriga handlingar i ärendet till länsrätten för vidare handläggning. Om det föreligger särskilda skäl får skattemyndigheten överlämna handlingarna till länsrätten utan föregående omprövning.

När skattemyndigheten omprövar ett beslut kan detta medföra att beslutet ändras på ett annat sätt än fastighetsägaren begärt. I dessa fall skall överklagandet anses omfatta även det nya beslutet. Finns det skäl att anta att fastighetsägaren inte vill gå vidare till länsrätt bör enligt min mening skattemyndigheten bereda fastighetsägaren möjlighet att återkalla överklagandet.

Skattemyndigheterna skall i det nya förfarandet se till att ärendena både formellt och materiellt är tillräckligt utredda innan de överlämnas till länsrätterna. Är detta inte möjligt genom att fastighetsägaren exempelvis inte inkommer med kompletterande upplysningar skall skattemyndigheten ändå överlämna ärendet till länsrätten.

Reglerna om överklagande har tagits in i 21 kap. 1 - 6 §§, 29 kap. 1 § och 2 §§ samt 32 kap. 1 § FTL.

Mitt förslag: RSV får överklaga taxeringsbeslut inom den tid som gäller för skattemyndigheten att på eget initiativ fatta taxeringsbeslut. RSV har dock en minsta tid för överklagandet på två månader från det beslutet meddelades.

Kommunens generella rätt att överklaga beslut om fastighetstaxering slopas.

Promemorians förslag: Överensstämmer med mitt.

Remissinstanserna: Majoriteten av remissinstanserna har inget att erinra mot förslaget.

Svenska kommunförbundet anför att om man vidmakthåller den generella kommunala besvärsrätten säkerställer man också möjligheten att anföra även samhällsekonomiska synpunkter som kanske annars bortfaller i en enskild process.

Skälen för mitt förslag: Reglerna i TL om överklagande av det allmänna har utformats mot bakgrund av att det nya taxeringsförfarandet i princip har medfört att arbetet i första instans renodlats till en arbetsuppgift för skattemyndigheterna. Skattemyndigheterna ansvarar således för att taxeringarna blir likformiga och rättvisa.

Syftet med det nya taxeringsförfarandet är att utredning och beslut i ärenden till övervägande del skall ligga i första instans. Följaktligen bör endast ett fåtal av skattemyndigheternas beslut överklagas av RSV. Normalt bör detta enligt förarbetena till TL ske främst i prejudikatsfrågor.

Enligt TL får RSV överklaga skattemyndighets beslut inom den tid som gäller för skattemyndigheten att på eget initiativ fatta taxeringsbeslut. RSV har dock en minsta tid för överklagande på två månader från det att beslutet meddelades. Överklagas ett omprövningsbeslut som avser eftertaxering och yrkas ändring till fastighetsägarens nackdel skall överklagandet ha kommit in inom två månader från den dag beslutet meddelades. Överklagandet ges in till beslutsmyndigheten.

Det kan noteras att RSV har en möjlighet att föra upp frågor i länsrätt som inte prövats av skattemyndigheten. Detta innebär en avvikelse från principen att utredning och beslut skall ligga så långt ner i instansordningen som möjligt. Denna möjlighet bör därför enligt förarbetena utnyttjas sparsamt.

RSV utfärdar direktiv i administrativ ordning för de kriterier som skall ligga till grund för urval av beslut som skall överklagas.

Det allmännas rätt att överklaga bör vid fastighetstaxering anpassas till vad som gäller enligt TL.

Enligt gällande regler har i FTL kommunerna en generell rätt att överklaga beslut rörande fastigheter inom kommunen. Den huvudsakliga anledningen till kommunernas överklaganderätt torde ha varit den beskattningsrätt som tidigare förelåg avseende fastigheterna inom res-

pektive kommun. Eftersom denna inte längre kvarstår anser jag till skillnad från vad som gäller vid inkomsttaxering, att kommunerna inte skall ha någon besvärsmätt över fastighetstaxeringsbeslut. Kommunerna har överklaganderätt såsom ägare till en fastighet. Denna överklaganderätt torde även omfatta de tomrätter som kommunerna upplåter.

Förslaget regleras i 21 kap. 1 och 7 §§ FTL.

6.2.3 Överklagande av länsrätts och kammarrätts beslut

Mitt förslag: Reglerna i FTL om överklagande av länsrätts och kammarrätts beslut skall överensstämja med motsvarande regler i TL.

Promemorians förslag: Överensstämmer med mitt.

Remissinstanserna: Majoriteten av remissinstanserna har inget att erinra mot förslaget.

Skälen för mitt förslag: Reglerna i TL om den skattskyldiges överklagande av länsrätts eller kammarrätts beslut överensstämmer i princip med nuvarande regler i FTL. Däremot medför det nya taxeringsförfarandet vissa förändringar vad avser det allmännas processföring. Följande bör således gälla vid överklagande av länsrätts och kammarrätts beslut.

Har fastighetsägaren hos länsrätt överklagat skattemyndighetens fastighetstaxeringsbeslut, får myndigheten överklaga länsrätts beslut, om det innebär att fastighetsägaren har fått helt eller delvis bifall till sin talan.

RSV får överklaga ett beslut av länsrätt eller kammarrätt även om verket inte tidigare har fört det allmännas talan i målet.

Om fastighetsägaren överklagar länsrätts eller kammarrätts beslut, skall överklagandet ha kommit in inom två månader från den dag då han fick del av beslutet.

Om länsrätts beslut överklagas av skattemyndigheten eller RSV skall överklagandet ha kommit in inom två månader från den dag beslutet meddelades. Detsamma gäller om RSV överklagar kammarrätts beslut.

Reglerna i TL om anslutningsbesvär skall också gälla vid fastighetstaxering.

Reglerna finns i 22 kap. och 32 kap. FTL.

6.2.4 Det allmännas processföring

Mitt förslag: FTL:s regler rörande det allmännas processföring anpassas till reglerna i TL.

Promemorians förslag: Överensstämmer med mitt.

Remissinstanserna: Majoriteten av remissinstanserna har inget att erinra mot förslaget.

Skälen för mitt förslag: Enligt TL förs det allmännas talan i länsrätt och kammarrätt av skattemyndigheten om den skattskyldige har överklagat myndighetens beslut. Om den skattskyldige har fått helt eller delvis rätt genom länsrättens beslut får skattemyndigheten överklaga beslutet. En skattemyndighet får uppdra åt en annan skattemyndighet att i allmän förvaltningsdomstol föra det allmännas talan i ett visst ärende eller en viss grupp av ärenden. Ett sådant uppdrag får ges endast om den andra myndigheten medger det.

Vidare får RSV överklaga skattemyndighetens beslut och länsrätts och kammarrätts domar i mål om taxering. Talan får även föras till förmån för den skattskyldige inom den för verket gällande tiden för överklagande. RSV får överta uppgiften att i allmän förvaltningsdomstol föra det allmännas talan i ett visst ärende eller en viss grupp av ärenden. Verket får dessutom uppdra åt en tjänsteman vid en skattemyndighet att föra verkets talan. RSV för det allmännas talan i Regeringsrätten.

Det allmännas processföring i inkomsttaxeringsmål har utformats mot bakgrund av dels det nya förfarandet vid förenklad taxering med myndighetsbeslut och förlängda omprövningsperioder, dels strävandena mot en enhetligare beskattningsorganisation för att åstadkomma en likformig tillämpning av beskattningsreglerna i hela landet.

Förutsättningarna för en ökad enhetlighet och samstämmighet förbättras genom att utrednings-, besluts- och processfunktionerna kan hållas samman. I förarbetena betonades de starka krav på objektivitet som skattemyndigheterna över huvud taget har att iaktta.

Det allmännas processuella verksamhet kan delas upp i "defensiv" och "offensiv" verksamhet. Den defensiva rollen innebär att processföraren lämnar svar till domstol när den skattskyldige överklagat. Den offensiva rollen innebär att processföraren själv aktualiserar ett överklagande och yrkar ändring i någons taxering.

Den defensiva rollen har inte förändrats i någon större utsträckning genom det nya taxeringsförfarandet. Det är således fråga om att företräda den myndighet som fattat det överklagade beslutet. Skattemyndighetens ansvar för den defensiva processverksamheten skall tillgodose intresset av enhetlighet. För att ytterligare stärka enhetligheten har RSV med hänsyn till verkets övergripande ansvar för beskattningsverksamheten fått en rätt att överta partsfunktionen i allmän förvaltningsdomstol.

Den offensiva processverksamheten avser främst fall där oenighet har förelegat vid beslutsfattandet i skattemyndighet och fall där tveksamhet föreligger om rättsläget och behov finns av prejudikat. Antalet ärenden som prövas på skatteförvaltningens initiativ har därför minskat kraftigt. Av administrativa skäl och i syfte att inte försvaga processkompetensen på länsnivå kan RSV företrädas av någon tjänsteman på länet. För att förstärka RSV:s möjligheter att medverka i rättsutvecklingen får endast RSV föra det allmännas talan i Regeringsrätten.

Enligt gällande regler leder och ansvarar RSV för skatteförvaltningens verksamhet avseende fastighetstaxering. Skattemyndigheten leder och an-

svarar för verksamheten i länet. Det allmännas talan i ärenden enligt FTL förs av skattemyndigheten.

Skäl att i FTL ha från TL avvikande regler på detta område synes enligt min mening inte föreligga.

Förslaget berör 21 kap. 1 §, 22 kap. 3 §, 29 kap. 1 § och 30 kap. 1 § FTL.

7 Fastighetstaxeringsprocessen

7.1 Systematiken vid fastighetstaxering

Vid fastighetstaxering skall enligt 1 kap. 2 § FTL iakttas att taxeringarna blir överensstämmande med föreskrifterna om fastighetstaxering samt likformiga och rättvisa.

Det taxeringsvärde som beslutas skall motsvara 75 % av taxeringsenhetens marknadsvärde. Det finns således ett klart definierat slutmål.

Vid fastighetstaxering skall enligt 1 kap. 1 § FTL, beslut fattas om varje fastighets skattepliktsförhållanden och indelning i taxeringsenheter. Vidare skall enligt samma lagrum typ av taxeringsenhet och taxeringsvärde bestämmas för varje taxeringsenhet.

Fastighetstaxeringsförfattningarna är uppbyggda efter en särskild systematik. För att ett beslut om fastighetstaxering skall kunna fattas måste en bestämd arbetsgång följas. Schematiskt beskrivet skall de huvudsakliga besluten och åtgärderna vid fastighetstaxeringen i fråga om viss egendom företas i följande ordning.

1. Fastställa om egendomen är fastighet eller ej

Enligt 1 kap. 1 § FTL skall beslut om fastighetstaxering avse fastigheter. Vad som omfattas av det skatterättsliga fastighetsbegreppet i den mening det tillämpas vid fastighetstaxeringen bestäms närmare i 1 kap. 4 § FTL. Av förarbetena framgår att med fastighet avses vad som inom civilrätten hänförs till fastighet. Dessutom skall vid fastighetstaxering även byggnad som är lös egendom bli föremål för taxering liksom i vissa fall byggnads- och industritillbehör till sådan byggnad.

De konsekvenser ett ställningstagande till om viss egendom skall anses ingå i det skatterättsliga fastighetsbegreppet får för övriga delar av fastighetstaxeringsbeslutet kan vara av olika omfattning.

I enkla fall kan det vara frågan om att inte åsätta standardpoäng på grund av att vissa inventarier inte anses utgöra byggnadstillbehör. I komplicerade fall kan det leda till att t.ex. en annan värderingsmodell skall tillämpas. Beroende på om viss egendom bedöms utgöra t.ex. mark eller markanläggning kan olika värderingsförfaranden bli tillämpliga.

2. Fastställa ägarförhållanden

Med ägare avses normalt den som har lagfart vid taxeringsårets ingång om inte annat förhållande styrkts. Ägarförhållandena har betydelse bl.a.

för indelningen i taxeringsenheter. Det kan även påverka t.ex. bedömningen av justering för säregna förhållanden.

Prop 1993/94:1

3. Indelning i byggnadstyper och ägoslag

Indelningen i byggnadstyper och ägoslag regleras i 2 kap. FTL. Byggnader skall enligt 2 kap. 2 § FTL indelas i någon av de byggnadstyper som finns uppräknade i lagrummet. Reglerna syftar till att hänföra byggnader till olika byggnadstyper som var och en lämpligen behandlas på samma sätt och alltså värderas efter samma grunder. Detsamma gäller enligt 2 kap. 4 § FTL för indelningen av mark i ägoslag. Indelningen styr alltså indelningen i taxeringsenheter och valet av värderingsmodell.

Indelningen i byggnadstyper och ägoslag är således av grundläggande betydelse för övriga delar av taxeringsbeslutet. Den avgör dessutom vilka uppgifter som i huvudsak skall ligga till grund för värderingen. Helt olika uppgifter ligger normalt till grund för värderingen enligt olika värderingsmodeller. Vid en ändrad indelning av t.ex. byggnadstyp måste således nya uppgifter inhämtas från fastighetsägaren.

4. Fastställa skatteplikt

Bestämmelser om vilken egendom som är skattepliktig finns i 3 kap. FTL. För skattefri egendom bestäms inte något taxeringsvärde. Skattepliktig och skattefri egendom kan inte ingå i samma taxeringsenhet. Ett avgörande av skattepliktsförhållandena har således betydelse för indelningen i taxeringsenheter och därmed även för övriga i det följande redovisade delar av beslutet om fastighetstaxering.

5. Indelning i taxeringsenheter

Indelningen i taxeringsenheter regleras huvudsakligen i 4 kap. FTL. Taxeringsenhet är vad som skall taxeras för sig. I princip skall ett taxeringsvärde bestämmas till det belopp som motsvarar 75 % av taxeringsenhetens marknadsvärde. Marknadsvärde skall bestämmas med hänsyn till det genomsnittliga prisläget andra året före det år då allmän fastighetstaxering av taxeringsenheten sker (nivååret).

Indelningen i taxeringsenheter har således betydelse för vilket nivåår som skall ligga till grund för taxeringen. Även i övrigt har det betydelse för själva värderingen såsom för t.ex. indelningen i värderingsenheter, bestämning och klassificering av värdefaktorer och bestämning av justering för säregna förhållanden.

6. Indelning i värderingsenheter

Grundläggande bestämmelser om indelning i värderingsenheter finns i 6 kap. FTL. Indelningen har betydelse för värderingen och påverkar t.ex. bestämning och klassificering av värdefaktorer.

Enligt 7 kap. 3 § FTL sker själva värderingen av byggnadstyper och ägoslag som avses i 8-15 kap. FTL med utgångspunkt i värdefaktorer. Med värdefaktorer avses egenskaper som är bundna till fastigheten och som påverkar dess marknadsvärde. Det finns tre slag av värdefaktorer, nämligen

- värdefaktorer som ej skall beaktas vid taxeringen, t.ex. privaträttsliga förpliktelser,
- värdefaktorer som beaktas vid riktvärdets bestämmande och
- värdefaktorer för vilka genomsnittliga förhållanden förutsätts föreligga inom värdeområdet och som därför inte beaktas särskilt vid riktvärdets bestämmande.

Bestämning och klassificering av värdefaktorer ligger till grund för beräkningen av värden (riktvärden) för värderingsenheter samt beräkning av delvärden och taxeringsvärde. Den påverkar även frågan om justering för säregna förhållanden.

Det kan nämnas att beräkningen av riktvärden sker för varje värderingsenhet för kombinationer av värdefaktorer och på grundval av bl.a. rekommenderade riktvärdeangivelser.

8. Bestämning av justering för säregna förhållanden

Om i fråga om en taxeringsenhet den under punkt 7 sistnämnda typen av värdefaktorer inte motsvarar vad som är genomsnittligt inom värdeområdet kan enligt 7 kap. 5 § FTL justering för säregna förhållanden komma i fråga vid värderingen. Vid en justering måste det säregna förhållandets värdeinverkan bedömas. Justering görs på värdet av värderingsenhet och påverkar därmed även delvärden och taxeringsvärdet.

9. Beräkning av delvärden och taxeringsvärde

Beräkningen av delvärden och taxeringsvärde sker enligt bestämmelserna i 5 kap. I princip innebär detta att de olika värdena för värderingsenheterna summeras till olika delvärden och sedan slutligen till ett totalt taxeringsvärde för taxeringsenheten.

10. Övriga frågor

Under denna punkt skall några speciella frågor tas upp som kan påverka de huvudsakliga besluten och åtgärder som skall företas enligt den ordning som anges under punkterna 1-9.

Domstolar och andra myndigheter är bundna av de regler som utfärdas i föreskriftsform. Från föreskrifter får avvikelse ske endast efter lagprövning. I fråga om rekommendationer föreligger inte sådan bunden-

het. Rekommendationer för fastighetstaxeringen tjänar som vägledning och följs som regel om de inte visas vara behäftade med något fel.

Det kan således undantagsvis förekomma att en föreskrift eller rekommendation inte skall tillämpas. Konsekvenserna för fastighetstaxeringen beror på vilka åtgärder under punkterna 1-9 som påverkas.

En annan fråga som kan vara av intresse för systematiken vid fastighetstaxeringen är möjligheterna till extrapolering. Med detta avses att de tabeller som tillämpas vid värderingen medger att man kan frånga de värden som de utvisar.

Exempelvis avser tabellerna för småhus endast byggnader med en storlek upp till 350 kvm. Sista kolumnen i tabellen utgör en s.k. öppen klass vilket innebär att även ett högre värde kan åsättas byggnader över 350 kvm. Det finns även tabeller som medger att man åsätter ett lägre värde än det tabellen medför. Till grund för en extrapolering ligger värderingstekniska bedömningar. Olika resultat av denna bedömning påverkar värdet av en värderingsenhet samt delvärdena och taxeringsvärdet.

Av min tidigare redogörelse framgår sammanfattningsvis att en mängd sakfrågor måste avgöras vid fastighetstaxering. Dessa hänger samman enligt en viss systematik. Detta medför att ett ändrat ställningstagande i en fråga kan leda till att andra frågor måste avgöras mot bakgrund av ändrade förutsättningar. I vissa fall måste då även nya uppgifter inhämtas.

7.2 Processformen

Mitt förslag: Fastighetstaxeringsprocessen utformas som en sakprocess.

Promemorians förslag: Överensstämmer med mitt förslag.

Remissinstanserna: Majoriteten av remissinstanserna tillstyrker eller har inget att erinra mot förslaget.

Länsrätten i Värmlands län anför att det inte är lätt att helt överblicka vilka konsekvenser införandet av en sakprocess får på det fastighetstaxeringsrättsliga området. En något utförligare genomgång och exemplifiering skulle enligt länsrätten vara av värde.

Sveriges Fastigetsägareförbund anför att det vore naturligt att låta processen vara en kombinerad belopps- och sakprocess.

Villaägarnas Riksförbund anför att det vid en övergång från belopps-till sakprocess finns risk för att systemet blir krångligare och att om en omläggning skall genomföras bör noggranna regler utformas. Förbundet anser slutligen att införandet av en sakprocess utgör en avvikelse från bestämmelserna om att taxeringsvärdet skall motsvara 75 % av marknadsvärdet vid en viss tidpunkt.

Skälen för mitt förslag: Skatteprocessen har utformats som en sakprocess i mål avseende skatter och avgifter som omfattas av TL, lagen

Det karaktäristiska för sakprocessen är följande:

- En enskild sakfråga utgör processföremål.
- Yrkanden och grunder som klaganden angett inom överklagandeten utgör processens ram.
- Fritt byte av grund är inte tillåten. Däremot kan nya omständigheter åberopas om frågan som är föremål för prövning därigenom inte ändras. Dessutom kan ett nytt yrkande framställas om det stödjer sig på väsentligt samma grund.
- Äkta kvittningsinvändningar är inte tillåtna.

Fastighetstaxeringsprocessen har karaktären av beloppsprocess. I princip bestäms processens ram genom de beloppsmässiga yrkanden som framställs om förändrat taxeringsvärde. Beloppsramen utgör egentligen den enda begränsningen för vilka nya grunder eller invändningar som kan framställas. Helt nya frågor kan således komma upp under processen.

Det som kännetecknar beloppsprocessen är följande:

- Processföremålet är en beloppsmässigt bestämd och inte någon enskild sakfråga.
- De beloppsmässigt fixerade yrkandena utgör ramen för processen.
- Klaganden kan fritt byta grund inom beloppsramen.
- Kvittningsinvändningar är tillåtna inom beloppsramen.
- Begreppet res judicata finns inte i vedertagen bemärkelse.

I förarbetena till TL framhöll departementschefen som en fördel med beloppsprocessen att den medför en informell processordning. Å andra sida ansåg han att motpartens obegränsade rätt att göra kvittningsinvändningar kunde kritiserats eftersom instansordningsprincipen sätts ur spel och parterna inte vet vad de riskerar i processen eller vilka frågor som kommer under bedömande.

Införandet av en sakprocess har medfört att någon ändring av talan i princip inte får ske om en helt ny fråga därvid aktualiseras. Inte heller får motparten göra kvittningsinvändningar som hänför sig till en annan fråga än den som klaganden för talan om.

I förarbetena till TL uttalades att ett väsentligt utvidgat omprövningsförfarande i förening med en sakprocess skulle förbättra den skattskyldiges möjligheter att få rättelse. Rättssäkerheten skulle således kunna förstärkas och dessutom skulle ärenden som inte är tvistiga rensas bort hos skattemyndigheterna. Domstolarna skulle därmed praktiskt taget enbart ägna sig åt att avgöra tvister.

De motiv som redovisas i förarbetena är enligt min mening också relevanta vid införandet av en sakprocess i mål om fastighetstaxering. Det är dessutom ett intresse i sig att på hela skatteområdet ha en gemensam processform. Införs sakprocess även i fastighetstaxeringsprocessen omfattas alla viktiga måltyper på skatteområdet av sakprocessen.

Övergång till sakprocess är vidare även vid fastighetstaxering en förutsättning för ett utvidgat omprövningsförfarande. Beloppsprocessens möjligheter till byte av grund så att talan kan avse en fråga som inte varit föremål för omprövning förtar syftet med det utvidgade omprövningsförfarandet. En förskjutning mot första instans blir svårare att åstadkomma. Det blir även svårare att få en lika lång effektiv omprövningsperiod för samtliga fastighetsägare. Prövningen i länsrätten kommer att begränsa övervägandetiden genom att hela taxeringen är föremål. Den extraordinära besvärstiden kan inte slopas.

För fastighetstaxeringsprocessen skulle en sakprocess i de flesta fall inte medföra några större skillnader i förhållande till gällande processform. Den tvistiga frågan kommer även i sakprocessen att normalt omfattas av yrkanden och grunder av vilka det framgår vad som skall prövas.

Fastighetsägaren torde inte ha några större svårigheter att ange saken i målet. Om tveksamhet råder torde skattemyndigheten klargöra detta redan vid omprövningen. I praktiken omfattar fastighetstaxeringsmål avgränsade frågor som vid en ändring medför vissa enligt reglerna om fastighetstaxering bestämda konsekvenser för övriga delar av beslutet om fastighetstaxering. Mer sällan sker en omprövning av fastighetstaxeringsbeslutet i alla dess delar.

Sakprocessen i kombination med beslut om taxeringsåtgärder medför att domstolarna inte i någon större omfattning behöver ägna sig åt beräkning och fastställande av taxeringsvärden. Genom detta förfarande minskas även riskerna för manuella felräkningar m.m. Hos skattemyndigheterna sker tabellslagning, beräkning av taxeringsvärden och redovisning av besluten helt maskinellt.

Någon risk för att sakprocessen skulle minska möjligheterna till materiell rättvisa kan inte heller anses föreligga. De möjligheter att uppnå ett materiellt rättvist resultat som finns i beloppsprocessen genom möjligheter till taleändring och kvittningsrätt kan i en sakprocess i stället tillgodoses genom omprövningsförfarandet. Fastighetsägaren kan således få nya frågor prövade av skattemyndigheten genom omprövning utan hinder av att andra frågor är eller har varit föremål för prövning i domstol. Även skattemyndigheten har denna möjlighet. Dessutom föreligger en möjlighet till eftertaxering, t.ex. vid fel som grundar sig på oriktiga meddelanden.

Slutsatsen är således att en övergång till sakprocess bör ske även beträffande fastighetstaxering.

Lagregleringen med anledningen av förslaget föreslås ske genom att i 22 kap. 3 § FTL tas in en hänvisning till TL:s regler.

Mitt förslag: Processföremålet skall i stället för att omfatta hela beslutet om fastighetstaxering utgöras av de olika delfrågor som skall avgöras vid taxeringen.

Någon särskild reglering av sakbegreppet införs inte.

Promemorians förslag: Överensstämmer med mitt förslag.

Remissinstanserna: Majoriteten av remissinstanserna tillstyrker eller har inget att erinra mot förslaget.

Skälen för mitt förslag: I inkomstskatteprocessen har ingen definition av sakbegreppet införts. Processföremålet får i varje enskilt fall individualiseras av det överklagade beslutet samt klagandens yrkanden och de omständigheter som anges till stöd för yrkandet.

Enligt förarbetena till TL borde någon precisering av sakprocessen inte ske i form av någon särreglering. Preciseringsen av processföremålet får i stället ske genom praxis. Denna bör utvecklas under influens av tidigare praxis inom skatteprocessen och de allmänna processrättsliga principer som ligger till grund för rättegångsbalkens bestämmelser. Vad som avses med processföremålet framgår här indirekt av bestämmelserna i 13 kap. 3 § rättegångsbalken om vad som utgör tillåten taleändring.

I sakprocessen utgörs processföremålet av en enskild fråga. Vad som utgör processföremålet har betydelse för vad som avses med taleändring och vilka kvittningsinvändningar som är tillåtna. Det har även betydelse för domens rättskraft.

I remissvaren på Skatteförenklingskommitténs betänkande efterlystes närmare riktlinjer för rättstillämpningen. I proposition om ny taxeringslag pekade regeringen på vissa grundsatser som borde vara vägledande (prop. 1989/90:74 s.370 ff.).

Även vid fastighetstaxering bör saken närmare preciseras genom praxis mot bakgrund av de allmänna processrättsliga principer som ligger till grund för rättegångsbalkens bestämmelser. Bestämmandet av vad som utgör saken får alltså ske i varje enskilt fall genom sedvanlig juridisk teknik. Tidigare praxis finns inte i någon större omfattning för fastighetstaxeringen. En viss ledning torde denna ändå kunna ge.

Det utmärkande för dagens process beträffande fastighetstaxeringen är ju att det som i huvudsak utreds och underkastas en rättslig prövning är de frågor som klaganden har aktualiserat genom sin talan. Saken kommer således att individualiseras främst genom de yrkanden som klaganden framställer men också genom de omständigheter som anges till stöd för yrkandet.

De konsekvensändringar som följer av beslutet i sakfrågan framgår vanligtvis direkt av bestämmelserna om fastighetstaxering.

Mitt förslag: En väckt talan får i princip inte ändras. En förändring av ett yrkande till att avse ett högre belopp är tillåten om den fråga som är föremål för prövning därigenom inte ändras. I länsrätt får klaganden dessutom, inom den tid som gäller för överklagandet, föra in en ny fråga som har samband med den som skall prövas, om domstolen finner att den nya frågan utan olägenhet kan prövas i målet.

Promemorians förslag: Överensstämmer med mitt.

Remissinstanserna: Majoriteten av remissinstanserna har inget att erinra mot förslaget.

Skälen för mitt förslag: I inkomstskatteprocessen får en väckt talan i princip inte ändras. Klaganden får dock justera sitt yrkande till att avse ett högre belopp om den fråga som prövas därigenom inte ändras. I länsrätt får klaganden dessutom, inom den tid som gäller för överklagandet, föra in en ny fråga som har samband med den som skall prövas, om domstolen finner att den nya frågan utan olägenhet kan prövas i målet.

Bestämmelserna i TL om taleändring har utformats mot bakgrund av bestämmelserna i rättegångsbalken. Av processekonomiska skäl har man emellertid gått ett steg längre i och med att en ny fråga får föras in i ett mål i länsrätt om den har samband med den fråga som redan ligger för prövning. Bestämmelserna är ändamålsenliga också vid fastighetstaxering.

Även vid fastighetstaxering bör således en talan i princip inte få ändras. Som ändring av talan anses inte när klaganden inskränker sin talan eller, utan att frågan som är föremål för prövning ändras, åberopar en ny omständighet till stöd för sin talan. För att nya omständigheter skall kunna prövas i Regeringsrätten krävs dessutom att särskilda skäl föreligger (37 § förvaltningsprocesslagen (1971:291), FPL).

Vidare bör klaganden få framställa ett nytt yrkande om inte en ny fråga därigenom förs in i målet. En utvidgning av talan till att avse ett nytt yrkande som stödjer sig på väsentligen samma grund kan vid fastighetstaxering exempelvis avse en beloppsmässig utvidgning av ett yrkande om justering för säregna förhållanden. Detta överensstämmer även med bestämmelsen i 29 § FPL som ger domstolen möjlighet att gå utöver yrkandet i målet om det kan ske utan men för något motstående enskilt intresse.

Beloppsmässiga utvidgningar får tas upp till prövning i samtliga instanser. Eftersom yrkandet avser den fråga som är föremål för domstolens prövning kommer det att omfattas av domstolsavgörandets rättskraft. Det ändrade yrkandet kan under pågående process inte tas upp till omprövning av skattemyndighet på grund av litis pendens.

En ny fråga bör dessutom, inom den tid som gäller för överklagande, kunna föras in i ett mål i länsrätt om den har samband med den fråga

som redan föreligger för prövning. Med hänsyn till instansordningsprincipen bör detta enbart få ske i länsrätt.

Vid fastighetstaxering medför detta enligt min mening att exempelvis ett yrkande om justering för säregna förhållanden avseende markradon kan utvidgas till att även omfatta justering för att trädgårdsanläggning saknas. Yrkandena avser i detta fall justering av värdet för en värderingsenhet tomtmark.

Regeln är motiverad av processekonomiska skäl och länsrätten bör således kunna avvisa den nya frågan om det skulle vara förenat med någon olägenhet att handlägga frågorna gemensamt. Ett exempel på en sådan olägenhet kan vara om den nya frågan medför att ytterligare utredning behövs.

En avvisad begäran om att få utvidga yrkandet bör normalt föranleda att skattemyndigheten omprövar frågan. Rätten får dessutom överlämna den nya frågan till skattemyndigheten för omprövning. Detta torde bli aktuellt framför allt om tidsfristen för begäran om omprövning har gått ut när avvisningsbeslutet meddelas.

7.5 Rättskraft

Mitt förslag: Rättskraften hos ett avgörande av en förvaltningsdomstol omfattar i enlighet med vad som gäller i den allmänna processen enbart den rättsföljd som varit i fråga i målet.

Promemorians förslag: Överensstämmer med mitt.

Remissinstanserna: Majoriteten av remissinstanserna har inget att erinra mot förslaget.

Skälen för mitt förslag: När ett beslut om fastighetstaxering har vunnit laga kraft innebär detta för närvarande normalt att det inte kan överklagas. Hela taxeringen har vunnit rättskraft. Detta kan medföra rättsföruster för fastighetsägarna i vissa fall. Som en ventil finns emellertid möjligheterna till besvär i särskild ordning.

Principerna om rättskraft vid fastighetstaxering behöver inte ändras vid införandet av en sakprocess. De får däremot en annan omfattning. Det är normalt enbart en avgränsad fråga, inte hela taxeringen, som prövas. Det är alltså denna som omfattas av domens rättskraft och som inte kan prövas på nytt när domen har vunnit laga kraft. Fastighetsägaren kan således få andra frågor prövade inom den femåriga omprövningsperioden.

För civilprocessen finns bestämmelser om rättskraft i 17 kap. 11 § första stycket rättegångsbalken. Någon motsvarighet till bestämmelserna finns inte i FPL. Några särskilda regler om rättskraft torde inte behöva införas. Däremot bör det särskilt anges att skattemyndigheterna inte får ompröva en fråga som har avgjorts av förvaltningsdomstol.

I förarbetena till TL har departementschefen ställt upp vissa riktmärken som i stort svarar mot vad som finns för civilprocessens del. Dessa är

enligt min mening även av grundläggande betydelse för fastighetstaxeringen och innebär följande.

Vad som omfattas av en doms rättskraft kan i princip avgöras mot bakgrund av reglerna om taleändring. En doms rättskraft omfattar den sakfråga som prövats. En frågas individualitet bestäms genom yrkandet och de omständigheter som åberopas till stöd för yrkandet. I ett nytt ärende kan således endast prövas nya yrkanden eller omständigheter som hade utgjort otillåten taleändring vid den tidigare prövningen.

I detta sammanhang har i förarbetena till TL särskilt betonats vikten av att domstolarna driver en kraftfull materiell processledning och ser till att det i målet klargör vad saken egentligen gäller. Domstolen bör särskilt uppmärksamma om det för klagandens yrkande finns någon annan relevant grund än den som angetts till stöd för yrkandet.

Genom domens rättskraft prekluderas alla grunder (omständigheter) som skulle ha kunnat åberopas av fastighetsägaren till stöd för hans talan. Fastighetsägaren kan således inte föra en ny talan med samma yrkande under åberopande av andra grunder. Även omständigheter som inte åberopats vid en tidigare prövning av sakfrågan mister alltså sin rättsliga betydelse.

Med omständigheter avses normalt de faktiska omständigheter (sakförhållanden) som åberopats till stöd för talan och som därigenom legat till grund för att bestämma processföremålet. De rättsliga faktorerna omfattas normalt inte av domens prekluderande verkan. Vid bestämmande av processföremålet är det ju vanligtvis utan betydelse vilket lagrum som åberopas.

Det råder vanligtvis ett nära samband mellan olika delfrågor vid fastighetstaxering. Domens prekluderande verkan bör endast omfatta den rättsföljd målet gällt. Den bör inte sträcka sig längre än vad som kunnat förutses i rättegången. En ny talan skall således kunna väckas över en annan fråga än den som varit föremål för prövning även om det råder ett nära samband mellan frågorna.

Har en domstol t.ex. tagit ställning till frågan om en värdefaktors storlek skall en talan om indelning i byggnadstyper således inte avvisas. Vid prövningen av indelning i byggnadstyper kommer alltså prövningen att avse de förutsättningar på vilka den tidigare domen vilar.

Särskilt om sköntaxering m.m.

I det föregående (avsnitt 4.2.2) har jag föreslagit att en formell möjlighet till sköntaxering införs även vid fastighetstaxering. Sköntaxering bör kunna beslutas antingen i avsaknad av deklaration eller på grund av brister i deklaration eller i underlaget till denna.

Vid avsaknad av deklaration har skattemyndigheten normalt tillgång till tidigare års beslut om fastighetstaxering. Skattemyndigheten får dessutom uppgifter från andra myndigheter om t.ex. bygglov, fastighetsbildningar m.m. En sköntaxering vid särskild fastighetstaxering omfattar således normalt de förändringar av fastigheten som inte helt framgår av detta underlag. Vid allmän fastighetstaxering kan beslutet även omfatta de nya

uppgifter som eventuellt krävs om en ny värderingsmodell har införts. Frågan om processföremålet torde inte bereda några särskilda problem i dessa fall. Detsamma gäller vid taxering i enlighet med inkommen icke undertecknad deklaration.

I vissa fall har skattemyndigheten däremot inte tillgång till detaljerade uppgifter om egendomen. Detta kan vara fallet vid t.ex. nybyggnation. Det torde emellertid vara ovanligt att skattemyndigheten helt saknar uppgifter om en fastighet. Vissa uppgifter om byggnaden såsom storlek m.m. kan t.ex. framgå av planbestämmelser och bygglov. Även uppgifter om marken torde i många fall kunna inhämtas på annat sätt än från fastighetsägaren.

När uppgifter saknas bör skattemyndigheten enbart anses ha tagit ställning till om det framstår som skäligt med hänsyn till omständigheterna att uppskatta delvärden och taxeringsvärdet till vissa belopp. Till grund för detta beslut har skattemyndigheten även bedömt övriga frågor om t.ex. skatteplikt, indelning i taxeringsenheter och värden för värderingsenheter.

Processföremålet bör enligt min mening i detta fall utgöras av samtliga delfrågor i beslutet om fastighetstaxering. Vid ett överklagande kan hela taxeringen överprövas. Detta bör gälla även om den klagande enbart för talan mot en särskild delfråga. Skattemyndigheten kan således även ta upp andra frågor till prövning. Dessa invändningar är således alltid tillåtna oberoende av att de normalt skulle ansetts utgöra äkta kvittningsinvändningar som annars inte är tillåtna i sakprocessen. Hela taxeringen vinner således rättskraft och alla omständigheter som kunnat åberopas av parterna prekluderas.

Normalt har emellertid skattemyndigheten en del kända uppgifter. I dessa fall görs skönsmässiga bedömningar enbart avseende vissa delfrågor. Vad som utgör processföremål i dessa fall får avgöras med ledning av den systematik som finns vid fastighetstaxeringen och vilka frågor som uppskattats eller bedömts efter skön.

Exempelvis kan en skattemyndighet efter skön klassificera samtliga värdefaktorer som skall bestämmas för en värderingsenhet. Om ett överklagande avser endast en av dessa faktorer bör domstolen inte vara förhindrad att ta upp även övriga faktorer till prövning. Detta bör således inte anses utgöra ändring av talan och samtliga omständigheter som kunnat åberopas bör prekluderas. Däremot bör en fråga om indelning i byggnadstyper i detta fall anses utgöra en annan sak.

I detta sammanhang bör uppmärksammas att skattemyndigheten inte skall anses förhindrad att genom eftertaxering ompröva ett skönsmässigt beslut om nya omständigheter framkommit. Detta gäller under förutsättning att omständigheterna framkommit efter det att uppskattningen gjorts och att de inte kunnat beaktas vid beslutet.

Mitt förslag: Regler om deldom och mellandom införs i fastighetstaxeringsprocessen.

Promemorians förslag: Överensstämmer med mitt.

Remissinstanserna: Majoriteten av remissinstanserna har inget att erinra mot förslaget.

Skälen för mitt förslag: I inkomstskatteprocessen har regler om deldom och mellandom införts med förebild från rättegångsbalken. Även i fastighetstaxeringsprocessen torde det enligt min mening finnas ett behov av deldoms- och mellandomsinstitutet. Genom att en sakprocess införs är detta möjligt.

Med anledning av detta bör, om det finns flera frågor i samma mål, särskilt beslut få meddelas i någon av dem trots att handläggningen i övrigt inte har avslutats. En sådan deldom bör kunna överklagas på samma sätt som övriga domar.

Deldom kan vara motiverat t.ex. när vissa av de överklagade frågorna i ett beslut om fastighetstaxering har betydelse i andra sammanhang. Ett markvärde kan exempelvis ha betydelse för debiteringen av vägavgifter. Genom deldom finns således en möjlighet att avgöra en fråga som avser markvärdet utan att avvakta en komplicerad utredning av övriga frågor.

Vidare bör en domstol, om det är lämpligt med hänsyn till utredningen, få fatta särskilt beslut avseende en eller flera omständigheter som var för sig har betydelse för utgången i målet eller avseende hur en viss uppkommen fråga, som främst angår rättstillämpningen, skall bedömas vid avgörandet av saken.

Exempelvis bör enligt min mening en fråga om indelning i byggnadstyper lämpligen kunna avgöras genom en mellandom. Om indelningen i byggnadstyp avseende en byggnad bör ändras från hyreshus till småhus har detta en avgörande betydelse för hur övriga frågor skall utredas och bedömas. Genom en mellandom kan den följande utredningen i målet normalt avsevärt förenklas. Parterna måste annars utreda och argumentera för båda alternativen.

När mellandom meddelas bör rätten med hänsyn till omständigheterna få bestämma om talan mot beslutet skall föras särskilt eller endast i samband med talan mot rättens slutliga avgörande i målet. Om rätten bestämmer att talan skall föras särskilt, bör den få förordna att målet i övrigt skall vila till dess det särskilda beslutet vinner laga kraft. I förarbetena till TL angav departementschefen att denna ordning skulle utgöra ett värdefullt instrument när det gäller att snabbt lotsa målet till ett slutligt avgörande. Detsamma torde enligt min mening gälla vid fastighetstaxering.

På samma sätt som i inkomstskatteprocessen bör såväl mellandom som deldom kunna meddelas av domstolen ex officio eller på begäran av part. Domstolen bör emellertid få avgöra om det är lämpligt. Avvisas en

Lagregleringen av förslaget finns i 22 kap. 3 § FTL.

8 Beslut om taxeringsåtgärder

Mitt förslag: Skattemyndigheten skall besluta om taxeringsåtgärder vid fastighetstaxering på motsvarande sätt som vid inkomsttaxeringen.

Promemorians förslag: Överensstämmer med mitt.

Remissinstanserna: Majoriteten av remissinstanserna har inget att erinra mot förslaget. *Länsrätten i Värmland län* anser det angeläget att det belyses hur domstolarna förväntas redovisa sina ställningstaganden. Skall exempelvis länsrätten vid en kodförändring som har betydelse för taxeringsvärdet i domen ange vilken nedsättning av markvärdet eller byggnadsvärdet detta medför? Om länsrätten i det angivna exemplet inte skall uttala sig om beloppsmässig inverkan av ändrad kodsättning får fastighetsägaren besked om överklagandets beloppsmässiga utfall först efter det att skattemyndigheten fattat beslut om taxeringsåtgärder. Tiden för överklagande till högre instans är visserligen två månader. Det är emellertid angeläget att besluten om taxeringsåtgärder inte dröjer så länge att tvåmånadersfristen framstår som alltför knapp. Länsrätten anser mot bakgrund härav att det bör övervägas att införa en längsta tidsfrist för beslut om taxeringsåtgärder.

Skälen för mitt förslag: Med beslut om taxeringsåtgärder avses sådana åtgärder som av lag och RSV:s respektive skattemyndigheternas föreskrifter följer av ett visst ställningstagande i sak.

Genom att fastighetstaxeringsprocessen för närvarande utgör en beloppsprocess omfattar domstolens avgörande samtliga punkter som räknas upp i 20 kap. 12 och 13 §§ FTL. Domstolen avgör således den tvistiga frågan och räknar ut värden på värderingsenheter, delvärden och taxeringsvärde. Domen får därför rättskraft med avseende på hela fastighetstaxeringen.

Ett av syftena med ett förenklat taxeringsförfarande och införandet av en sakprocess är att domstolarna inte skall behöva gå igenom beslutet om fastighetstaxering i alla dess delar och beräkna värden för värderingsenheter, delvärden och taxeringsvärdet. Taxeringsarbetet skall förskjutas mot första instans. Dessutom skall processformen kunna förenas med den femåriga omprövningsperioden.

Vid inkomsttaxering anger förvaltningsdomstolen i sin dom vilken fråga som prövats och om ställningstagandet innebär någon ändring. Skattemyndigheten skall sedan vidta de taxeringsåtgärder som behövs och räkna ut bl.a. taxerad och beskattningsbar förvärvsinkomst.

I förarbetena till TL diskuteras både för- och nackdelar med denna ordning. Denna argumentering är enligt min mening av intresse även för fastighetstaxeringen.

Till fördelarna hör att såväl domstolarnas som skattemyndigheternas kompetens utnyttjas rationellt. Domstolarna behöver således inte avdela sina kvalificerade och knappa resurser för den mera tekniskt betonade uppgiften att vidta taxeringsåtgärder. Skattemyndigheternas personal har större vana än domstolspersonalen vad gäller taxeringsarbete. Skattemyndigheten har också närmast till det aktuella sifferunderlaget, eftersom den dels känner till vilka omprövningar som vidtagits, dels alltid får domar för att vidta beräkningar av värden på värderingsenheter, delvärden och taxeringsvärde.

Om arbetet med taxeringsåtgärder läggs på skattemyndigheten krävs följaktligen inte något omfattande informationsutbyte för att garantera domstolen ett aktuellt sifferunderlag. Eventuella felaktigheter i ett beslut om taxeringsåtgärder kan rättas till smidigt genom de möjligheter till omprövning som föreslås genom det nya taxeringsförfarandet.

Till nackdelarna hör att fastighetsägaren inte direkt får reda på den slutliga fastighetstaxeringen. Domen kommer enbart att klargöra domstolens ställningstagande i sakfrågan och normalt inte den slutliga fastighetstaxeringen i dess helhet.

I detta sammanhang kan nämnas att domstolarna för närvarande, om de inte får hjälp av skattemyndigheterna, får räkna fram taxeringsvärdet manuellt efter tabellslagning. Detta är både tidsödande och svårt med hänsyn till att en mängd delberäkningar måste göras där man måste ta hänsyn till en del speciella regler om avrundning och liknande. Skattemyndigheterna kan däremot snabbt ta fram den slutliga fastighetstaxeringen maskinellt. Domstolarna torde kunna avgöra ett mål snabbare om de inte måste fastställa hela fastighetstaxeringen.

Enligt förarbetena till TL skall beslut om taxeringsåtgärder innefatta de åtgärder som direkt följer av domstolens ställningstagande i sakfrågan och av lag och RSV:s föreskrifter.

Även vid fastighetstaxering följer normalt de åtgärder som skall vidtas genom ett beslut om taxeringsåtgärder direkt av lag och föreskrifter. Beslut om taxeringsåtgärder till följd av en domstols avgörande i sak av en fråga bör därför enligt min mening i flertalet fall inte vålla några problem. Skattemyndigheten bör kunna räkna fram taxeringsvärde, delvärden och värden för värderingsenheterna. Vilka åtgärder som skall vidtas framgår som regel direkt av bestämmelserna om fastighetstaxering även om fastighetsägaren i vissa fall kan behöva komplettera ärendet med ytterligare uppgifter. Med hänsyn till systematiken vid fastighetstaxering och att besluten skall förskjutas mot första instans bör beslut om taxeringsåtgärder dock även enligt min mening omfatta de bedömningar som *direkt* följer av domstolens avgörande och bestämmelserna om fastighetstaxering.

Det kan av bestämmelserna om fastighetstaxering framgå att det till följd av en domstols dom bör vidtas nya bedömningar av andra frågor som inte varit föremål för domstolens prövning. En domstols avgörande

i sak av en fråga kan vid fastighetstaxering medföra att hela taxeringen eller delar av taxeringen måste göras om. Prop 1993/94:1

I beslutet om taxeringsåtgärder är skattemyndigheten bunden av domstolens beslut i sakfrågan. I övrigt ligger i sakens natur att beslutet om taxeringsåtgärder kan innefatta tämligen omfattande överväganden t. ex. när domstolens beslut innebär att en ändrad indelning av byggnadstyp för en viss byggnad skall medföra att en annan värderingsmodell skall tillämpas. I dessa fall måste normalt helt nya uppgifter läggas till grund för taxeringen.

9 Ikraftträdande m.m.

Mitt förslag: De nya reglerna om fastighetstaxeringsförfarandet skall träda i kraft den 1 december 1993 och därefter tillämpas första gången vid allmän och särskild fastighetstaxering 1994.

Promemorians förslag: Överensstämmer med mitt.

Remissinstanserna: Majoriteten av remissinstanserna har inget att erinra mot förslaget.

Skälen för mitt förslag: Inför den allmänna fastighetstaxeringen år 1994 skall distriktsindelning bestämmas och ordförande väljas senast den 15 september 1992. Val av övriga ledamöter sker före utgången av december 1992. Vidare ska RSV besluta om föreskrifter för förberedelsearbetet senast den 31 december 1992. Förberedelsearbetet påbörjas i princip redan under hösten 1992. Eventuella nya regler bör träda i kraft efter det att förberedelsearbetet i stort genomförts. Fastighetsdeklarationerna för den allmänna fastighetstaxeringen år 1994 skall lämnas in senast den 1 december 1993. Hanteringen av dessa deklarationer bör emellertid ske enligt den nya ordningen. Vidare bör beaktas att RSV måste ges möjlighet att inom en rimlig tid arbeta fram erforderliga direktiv och genomföra vissa utbildningsinsatser inför ett förenklat förfarande vid fastighetstaxering. Föreliggande tidsplan för förberedelse och utveckling inom RSV av ett nytt ADB-stöd för fastighetstaxeringen medför dessutom att tidpunkten för att avlämna fastighetsdeklaration inte kan tidigare läggas förrän vid 1996 års AFT.

En lämplig tidpunkt för ikraftträdande bör enligt min mening mot bakgrund av det anförda vara den 1 december 1993 och de nya reglerna bör därefter tillämpas fr.o.m. fastighetstaxeringen år 1994.

10 Ekonomiska och administrativa konsekvenser

I promemorian anges att införandet av ett förenklat taxeringsförfarande sammantaget inte kräver något ytterligare resurstillskott till skatteförvaltningen. Jag delar denna bedömning. Vidare bedöms förslagen

medföra besparingar vad gäller arvoden m.m., längdföring och kostnaderna för LMV:s medverkan på åtminstone drygt 50 milj. kr under perioden 1993/94-1996/97. Detta utgör ca 6 % av kostnaderna för förberedelsearbetet och taxeringen under den nämnda tidsperioden. Förslagen medför således enligt min bedömning en inte oväsentlig besparing. Anpassningen av fastighetstaxeringsförfarandet till förfarandet vid inkomsttaxeringen bör dessutom väsentligt öka förutsättningarna att i framtiden effektivisera och förenkla förfarandet ytterligare och därigenom möjliggöra ytterligare besparingar.

11 Upprättade lagförslag

I enlighet med vad jag nu har anfört har inom Finansdepartementet upprättats förslag till

1. lag om ändring i fastighetstaxeringslagen (1979:1152).
2. lag om ändring i lagen (1993:941) om ändring i uppbördslagen
3. lag om ändring i uppbördslagen (1953:272)
4. lag om ändring i lagen (1941:416) om arvsskatt och gåvoskatt

Förslagen till ändringar i uppbördslagen, och lagen om arvsskatt och gåvoskatt har inte granskats av Lagrådet. Förslagen utgör endast följdändringar och är enligt min mening av sådan beskaffenhet att Lagrådets yttrande skulle sakna betydelse.

Fastighetstaxeringslagen (1979:1152)

17 kap.

Reglerna i 2 - 14, 16, 18 och 22 §§ i lagens nuvarande lydelse om fastighetstaxeringsdistrikt, FTN, ledamöter i TN m.m. behövs inte i det nya förfarandet och har därför upphävts. Detsamma gäller reglerna om sakkunnig m.m. i 20 och 21 §§. Även ersättningsbestämmelserna i 24 och 25 §§ har tagits bort.

1 §

Bestämmelserna motsvarar 17 kap. 19 § första och andra styckena i lagens nuvarande lydelse.

2 §

I paragrafen regleras beslutsbehörighetens fördelning mellan skattemyndigheter.

Enligt *första stycket* skall beslut i taxeringsärendet fattas av skattemyndigheten i det län där fastigheten är belägen.

Innebörden av bestämmelserna i *andra stycket* är att beslutsbehörigheten kan flyttas mellan två skattemyndigheter. För att en sådan överflyttning skall få göras krävs att den skattemyndighet som är behörig enligt bestämmelserna i första stycket uppdrar åt en annan skattemyndighet att fatta beslut. Uppdraget förutsätter att den andra skattemyndigheten samtycker och att överflyttningen kan ske utan avsevärd olägenhet för fastighetsägaren.

3 §

Här hänvisas till bestämmelserna i TL angående skattenämnd och val till skattenämnd.

4 §

I paragrafen regleras skattemyndighetens möjligheter att liksom tidigare förordna konsulenter för fastighetstaxeringen för att biträda skattemyndigheten vid den allmänna fastighetstaxeringen. Bestämmelsen motsvaras i viss del av bestämmelserna i 17 kap. 15 § i lagens nuvarande lydelse. Bestämmelserna om kommunala taxeringsrevisorer har tagits bort.

5 §

Regeln motsvarar 17 kap. 17 § i lagens nuvarande lydelse.

Regeln motsvarar bestämmelserna i 17 kap. 22 och 23 §§ i lagens nuvarande lydelse.

18 kap.

Vad avser ändringarna i 1, 6 - 8, 10, 12, 14, 15, 22 - 23, 25 - 26, 29, 32 och 38 §§ är dessa föjdändringar och ändringar av redaktionell art.

9 §

I paragrafen regleras liksom tidigare vid vilken tidpunkt allmän fastighetsdeklaration som skall avges utan föreläggande senast skall lämnas. Tidpunkten har flyttats från den 1 december året före det år då allmän fastighetstaxering äger rum till den 1 november samma år.

9 a §

Den som visar att han på grund av särskilda omständigheter är förhindrad att lämna allmän fastighetsdeklaration i rätt tid kan efter ansökan beviljas anstånd med att lämna deklarationen.

Utan synnerliga skäl får anstånd inte medges längre än till utgången av februari månad under taxeringsåret.

Möjligheterna att få anstånd avses vara desamma som de som enligt 2 kap. 32 § lagen (1990:325) om självdeklaration och kontrolluppgifter krävs för att få anstånd med att lämna självdeklaration.

Ansökan om anstånd görs hos skattemyndigheten i det län fastigheten är belägen.

24 §

I och med att det införs en möjlighet att påföra förseningsavgift vid den allmänna fastighetstaxeringen bör ett föreläggande inte förenas med vite om underlåtenhet att fullgöra föreläggandet kan medföra att förseningsavgift påförs.

28 §

Bestämmelsen i paragrafens andra stycke har flyttats till 21 kap. 2 §.

30 §

Bestämmelsen i paragrafens andra stycke har flyttats till 22 kap. 2 §.

41 §

Bestämmelsen i paragrafens andra stycke om böter för den som uppsåtligt eller av grov oaktamhet underlåter att lämna allmän fastighetsdeklaration behövs inte i och med att det införs en möjlighet att påföra förseningsavgift även vid fastighetstaxeringen. Bestämmelsen har därför upphävts.

I likhet med vad som gäller vid inkomsttaxeringen införs genom bestämmelsen i paragrafen en möjlighet att påföra förseningsavgift. Förseningsavgift kan påföras med 500 kr om deklarationsskyldig inte inkommit med allmän fastighetsdeklaration inom föreskriven tid eller om han endast lämnat en så bristfällig deklaration att den uppenbarligen inte är ägnad att ligga till grund för taxering.

I *andra stycket* stadgas att om deklaration inte kommit in senast den 1 maj under taxeringsåret eller har kommit in dessförinnan men är så bristfällig att den uppenbarligen inte kan ligga till grund för någon taxering bestäms förseningsavgiften till 2 000 kr.

Om den deklarationsskyldige inom föreskriven tid lämnat en deklaration som inte är behörigen undertecknad tas förseningsavgift ut endast om handlingen inte undertecknas inom den tid som föreskrivs i ett föreläggande. Förseningsavgift tas då ut med 500 kr.

43 §

I paragrafen regleras de fall då förseningsavgiften skall efterges. Eftergiftsgrunderna är desamma som vid inkomsttaxeringen, nämligen att underlåtenheten på grund av den deklarationsskyldiges ålder, sjukdom, bristande erfarenhet eller liknande förhållande framstår som ursäktlig. Bristande erfarenhet torde dock här, jämfört med inkomsttaxeringen, vara en betydligt mer sällan förekommande eftergiftsgrund,

Detsamma gäller om underlåtenheten framstår som ursäktlig med hänsyn till annan särskild omständighet eller om det framstår som uppenbart oskäligt att ta ut förseningsavgiften. Vid fastighetstaxeringen bör, enligt vad ett par remissinstanser påpekat, även i de fall då det finns fler ägare till en fastighet och samtliga påförts förseningsavgift, grund för eftergift vara att en delägare kan göra troligt att en annan delägare är den som regelmässigt brukar deklarera fastigheten.

Som Kammarrätten i Sundsvall i sitt remissyttrande påpekat kan uttrycken "felaktighet" och "uppgiftens beskaffenhet" utmönstras ur lagtexten i promemoriaförslaget eftersom bestämmelsen i FTL till skillnad från vad som gäller vid inkomsttaxeringen endast avser förseningsavgift och inte skattetillägg.

44 §

Bestämmelserna om eftergift av förseningsavgift skall beaktas ex officio av skattemyndighet eller domstol.

45 §

Förseningsavgift får inte påföras sedan fastighetsägaren har avlidit.

För förseningsavgift som enligt denna lag påförs fastighetsägare gäller i fråga om debitering och uppbörd reglerna UBL. För att detta skall kunna ske krävs ändringar i UBL. Dessa ändringar har dock inte tagits med i detta förslag.

19 kap.

1 §

Paragrafen motsvarar i huvudsak första och andra styckena av samma paragraf i dess nuvarande lydelse. Tidpunkterna för beslut om föreskrifter har dock flyttats. Tidpunkten för regeringen eller myndighet som regeringen bestämmer att besluta om föreskrifter för förberedelsearbetet har flyttats från den 31 december till den 1 oktober andra året före det år då allmän fastighetstaxering äger rum. Senast den 15 november samma år skall RSV beträffande småhus och tomtmark, utom såvitt avser småhus och tomtmark för småhus som ingår i lantbruksenhet, lämna förslag till sådana föreskrifter som avses i 7 kap. 7 § med undantag för föreskrifter om indelning i värdeområden.

Skattemyndigheten skall senast den 15 mars året före det år då allmän fastighetstaxering äger rum lämna förslag till föreskrifter om indelning i värdeområden för småhus, hyreshus, avkastningsvärderad industri och tomtmark. Detta arbete är för detaljerat och omfångsrikt för att det skall kunna ske på central nivå.

RSV skall senast samma datum lämna förslag till föreskrifter om indelning i värdeområden för övriga ägoslag samt förslag till övriga föreskrifter enligt 7 kap. 7 § för samtliga byggnadstyper och ägoslag.

Paragrafens sista stycke innehöll en administrativ bestämmelse som inte behövs i lag. Stycket har därför upphävts.

2 §

I paragrafen finns bestämmelser om att det vid varje skattemyndighet skall finnas referensgrupper som skall bestå av ledamöter i skattemyndigheten. Referensgruppen skall finnas vid förberedelsearbetet och skall tillgodose behovet av lekmannainsyn vid detta.

3 §

Ändringarna i paragrafen har karaktär av följdändringar.

5 §

Skattemyndigheten i samråd med LMV svarar för upprättandet av förslag till riktvärdekartor för tomtmark som inte ingår i lantbruksenhet. Detta skall ske senast den 1 juni året före det år då allmän fastighetstaxering äger rum. Skattemyndigheten och LMV skall samtidigt föreslå de förändringar som behövs i de förslag till föreskrifter som avses i 1 § andra - fjärde styckena.

I *andra stycket* fastslås att referensgruppen under arbetets gång skall beredas möjlighet att lämna synpunkter. Genom att referensgruppen bereds tillfälle att yttra sig bevaras lekmannainsynen vid förberedelse-arbetet.

6 §

Ändringarna i paragrafen har karaktär av följdändringar.

7 §

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer skall senast den 1 september året före det år då allmän fastighetstaxering äger rum besluta sådana föreskrifter som avses i 7 kap. 7 §.

8 §

Ändringarna i paragrafen är av endast redaktionell art.

20 kap.

1 §

I bestämmelsen anges att det finns tre typer av taxeringsbeslut, nämligen grundläggande beslut om taxering, omprövningsbeslut och beslut om taxeringsåtgärder efter domstols dom.

2 §

I *första stycket* anges att grundläggande beslut om taxering av en fastighet som är belägen inom länet skall meddelas senast den 15 juni under taxeringsåret. Bestämmelsen motsvarar 20 kap. 11 § i lagens nuvarande lydelse.

I *andra stycket* regleras möjligheten till skönstaxering motsvarande den som finns vid inkomsttaxeringen. Om någon deklaration inte kommer in eller inkommen deklaration är så bristfällig att den inte kan läggas till grund för beräkning av taxeringsvärdet skall detta beräknas med ledning av de uppgifter som finns att tillgå i ärendet.

3 §

I förevarande paragraf behandlas beslutsbehörighetens fördelning inom skattemyndigheten mellan tjänstemän och skattenämnd. Det är den enskilda tjänstemannen som prövar om de i lagen angivna förutsättningarna för att ett ärende skall avgöras i nämnden föreligger. Ett grundläggande beslut om taxering kan fattas av tjänstemannen själv om det inte innefattar en skälighets- eller bedömningsfråga av väsentlig ekonomisk betydelse för fastighetsägaren eller beslutet av någon annan särskild anledning bör fattas i nämnd. Vid bedömningen av vad som skall avses med väsentlig ekonomisk betydelse kan hänvisas till vad som sägs i förarbetena till motsvarande bestämmelse i TL (2 kap. 4 §) där man talar

om en taxerad inkomst om 10 000 kr i dåvarande penningvärde. Vid fastighetstaxeringen torde detta motsvara en fastighetsskatt och eventuell förmögenhetsskatt om sammanlagt ca 5000 kr. Härvid måste även beaktas att ett beslut om fastighetstaxering normalt ligger till grund för uttag av skatt under sex års tid.

Ett ärende som avser omprövning av en tvistig fråga och där nämnden inte tidigare prövat de omständigheter och bevis som fastighetsägaren åberopar, skall avgöras i nämnden (punkt 1). Finner tjänstemannen att de yrkanden fastighetsägaren framställer i en begäran om omprövning kan godtas behöver nämnden således normalt inte kopplas in om inte punkt 3 är tillämplig. Bestämmelsen möjliggör också för tjänstemannen att fatta beslut när frågan i och för sig är tvistig eller rör skälighets- eller bedömningsfråga men nämnden redan tagit ställning till de omständigheter och bevis den skattskyldige åberopar. Den tidigare prövningen måste ha skett på samma underlag. Har omständigheter eller bevis tillkommit som nämnden inte tagit ställning till skall även ett andra beslut som innebär att den skattskyldige inte får fullt bifall fattas i nämnd.

Med nämnd avses här givetvis den vid skattemyndigheten redan befintliga skattenämnden och inte någon särskild, för fastighetstaxeringen tillskapad nämnd.

3 a §

Det åligger enligt *första stycket* i paragrafen skattemyndigheten att se till att ärendet blir tillräckligt utrett. Denna uppgift ankommer enligt 17 kap. 16 § i lagens nuvarande lydelse på FTN:s ordförande.

Den skattskyldige skall enligt *andra stycket* få tillfälle att lämna muntliga upplysningar inför skattenämnden om inte särskilda skäl talar emot det.

Bestämmelsen avser endast möjligheten att lämna upplysningar muntligt inför skattenämnden i ärende som skall avgöras i nämnden. Möjligheterna till muntligt förfarande i ärende hos skattemyndigheten som inte avgörs i skattenämnd regleras av 14 § FL.

Beslut om att vägra muntligt uppgiftslämnande i ärende som skall avgöras av nämnden fattas av nämnden. Av allmänna regler följer att beslut att vägra muntligt uppgiftslämnande får överklagas endast i samband med avgörandet i sak.

Vad som kommer fram vid en personlig inställelse måste dokumenteras. Dokumentationsskyldigheten framgår av 15 § FL. Bestämmelsen motsvarar 20 kap. 5 § i lagens nuvarande lydelse.

4 §

Regeln motsvarar 20 kap. 12 § i lagens nuvarande lydelse.

5 §

Regeln i 20 kap. 13 § i lagens nuvarande lydelse har oförändrad flyttats till detta lagrum.

Skattemyndigheten skall senast den 30 juni under taxeringsåret underrätta fastighetsägaren om innehållet i skattemyndighetens beslut om fastighetstaxering och om möjligheten att begära omprövning av detta. Fastighetsägaren skall också underrättas om vad som skall iakttagas av den som vill begära omprövning av eller överklaga myndighetens beslut och innehållet i eventuell skiljaktig mening.

6 §

Regeln motsvarar 20 kap. 15 § i lagens nuvarande lydelse.

7 §

Skattemyndigheten är skyldig att på begäran av fastighetsägaren ompröva ett taxeringsbeslut om förutsättningar för en prövning i sak föreligger. Någon beloppsgräns eller motsvarande har inte införts. Inte heller finns någon möjlighet för skattemyndigheten att avvisa en begäran med hänvisning till att frågan tidigare varit föremål för omprövning. Den skattemyndighet som fattat det grundläggande beslutet är i princip behörig att fatta omprövningsbeslutet. Av bestämmelserna i 17 kap. 2 § följer dock att beslutsbehörigheten kan överföras mellan skattemyndigheterna.

Ett taxeringsbeslut består av en mängd delfrågor och varje sådan delfråga kan bli föremål för omprövning. Omprövning kan ske av varje fråga som kan ha betydelse för beskattningen eller annat ekonomiskt mellanhavande. Omprövning kan ske så fort skattemyndigheten fattat ett grundläggande beslut. Om något grundläggande beslut om taxering inte fattats får taxering ske genom omprövning.

Av sista stycket framgår att skattemyndigheten får underlåta att på eget initiativ ompröva ett beslut om omprövningen skulle avse endast ett mindre belopp. Det finns inte någon motsvarande möjlighet för skattemyndigheten att underlåta omprövning i de fall fastighetsägaren har begärt att en omprövning skall företas.

8 §

Rättegångsbalkens regler om rättskraft tillämpas i huvudsak analogvis även på förvaltningsområdet. Eftersom skattemyndigheterna nu får befogenhet och skyldighet att ompröva sina egna beslut om fastighetstaxering görs i paragrafen en erinran om att domstols dom vinner s.k. negativ rättskraft och att omprövning således inte kan ske av en fråga som domstol avgjort. Omprövning skall inte heller ske sedan en fråga efter överklagande har överlämnats till domstol för prövning (litis pendens). Detta är huvudregeln i förvaltningsprocessen och behöver inte sägas särskilt.

Rättskraften gäller endast den rättsföljd det varit frågan om i målet. Bestämmelsen hindrar omprövning av t.ex. en fråga om huruvida en fastighet skall ha lägre taxeringsvärde på grund av höga radonvärden om detta prövats av domstol. Däremot är skattemyndigheten oförhindrad att

ompröva frågor som visserligen har samband med den av domstolen prövade men som ändå inte avser samma sak. Domstolens dom kan naturligtvis ändå ha avgörande betydelse för utgången i omprövningsärendet.

Nyttillkommande omständigheter (facta superveniens) kan medföra att omprövning får ske. Omständigheten skall inte ha kunnat åberopas i målet utan måste vara ny och inte bara ha blivit känd för parterna efter domen.

I 11 § har införts en särskild regel för att möjliggöra omprövning på begäran av fastighetsägare av en fråga som tidigare har prövats av domstol genom lagakraftvunnet beslut, om beslutet avviker från rättstillämpningen i ett regeringsrättsavgörande som meddelats därefter.

9 §

Paragrafen reglerar omprövning på begäran av fastighetsägaren.

Fastighetsägarens begäran skall framställas skriftligt. Angående undertecknande se 10 §.

Begäran skall för att tas upp till prövning i princip ha kommit in till skattemyndigheten inom fem år efter utgången av taxeringsåret. I annat fall skall begäran avvisas. Ett avvisningsbeslut kan överklagas. Länsrättens beslut i anledning av överklagande av skattemyndighetens beslut att avvisa en begäran om omprövning såsom för sent inkommen får inte överklagas (22 kap. 2 §, jfr 30 § FL).

Skattemyndighetens omprövningsbeslut kan fattas efter utgången av femårsperioden. Det finns ingen tidsgräns inom vilken beslut i anledning av den skattskyldiges begäran om omprövning skall fattas. Att omprövningsbeslut skall behandlas så snabbt som möjligt ligger i sakens natur även om detta inte kommit till direkt uttryck i lagtexten.

Andra stycket innehåller en ventil för de fall då fastighetsägaren inte inom två månader före femårsperiodens utgång fått kännedom om ett taxeringsbeslut till hans nackdel. Fastighetsägaren har då möjlighet att komma in med en begäran om omprövning inom två månader från den dag han fick kännedom om beslutet. Med fastighetsägare bör här avses den eller de som var ägare till fastigheten när beslutet fattades.

Enligt *tredje stycket* skall det förhållandet att fastighetsägaren har gett in en begäran om omprövning inom omprövningsfristen till fel skattemyndighet eller till en förvaltningsdomstol inte hindra att omprövning görs även om begäran överlämnats till beslutsmyndigheten först efter omprövningsperiodens utgång.

10 §

Bestämmelsen gör det möjligt för skattemyndigheten att förelägga fastighetsägaren eller hans ombud att underteckna en begäran om omprövning vid påföljd att omprövning annars inte görs.

Av allmänna principer följer att nya omständigheter inte omfattas av ett avgörandes rättskraft. Inträffar nya omständigheter efter ett domstolsavgörande prekluderas inte dessa.

Ny rättspraxis torde inte anses utgöra sådana nya omständigheter som inte omfattas av rättskraften. Är en fråga avgjord genom ett lagakraftvunnet beslut kan därför inte någon ytterligare prövning ske även om avgörandet strider mot senare tillkomna prejudikat. Bestämmelsen avser att möjliggöra att ett lagakraftvunnet domstolsbeslut kan omprövas, om fastighetsägarens begäran kommer in inom femårsperioden och beslutet avviker från rättstillämpningen i ett regeringsrättsavgörande som meddelats därefter.

12 §

Bestämmelserna i 12 - 20 §§ behandlar skattemyndighetens möjlighet och skyldighet att på eget initiativ ompröva taxeringsbeslut.

I 12 § regleras omprövning till fastighetsägarens fördel t.o.m. det femte året efter taxeringsåret.

Följdändringsbeslut till fördel kan enligt andra stycket fattas även efter femårsperioden. Någon ytterligare tidsgräns föreskrivs inte. Det är naturligtvis angeläget att beslut om följdändring till fastighetsägarens fördel fattas så snart som möjligt. Det föreligger inte något krav att beslutet som föranleder förändringen skall ha vunnit laga kraft. Ändras det beslut som föranlett följdändringen får ett nytt följdändringsbeslut fattas.

Följdändring enligt andra stycket måste vara en omedelbar konsekvens av taxeringsbeslutet eller domstolsbeslutet.

13 §

Paragrafen avser omprövningsbeslut som fattas på skattemyndighetens initiativ och reglerar inom vilken tid omprövningsbeslut till fastighetsägarens nackdel får meddelas utan att förutsättningar för eftertaxering föreligger.

Beslut får enligt huvudregeln i första stycket inte meddelas efter utgången av året efter taxeringsåret.

Om fastighetsägaren inte gett in allmän fastighetsdeklaration i rätt tid ges särskilda regler i andra stycket. Ett beslut till nackdel får då alltid meddelas inom ett år från den dag då deklarationen kom in till skattemyndigheten men senast inom fem år från utgången av taxeringsåret.

Med deklaration avses en i behörig ordning upprättad deklaration. Deklarationen skall således vara upprättad på fastställt formulär och undertecknad av fastighetsägaren eller legal ställföreträdare för denne.

14 §

Omprövningsbeslut till nackdel för fastighetsägaren i andra fall än som sägs i 13 § är definitionsmässigt eftertaxeringsbeslut.

Eftertaxeringsgrunderna i paragrafen motsvarar eftertaxeringsgrunderna i 4 kap. 16 § TL.

16 §

Eftertaxering får också ske vid rättelse av felräkning, misskrivning eller annat uppenbart förbiseende eller när en ändring i ett taxeringsbeslut föranletts av beslut som avses i 12 § andra stycket. Beslutet om eftertaxering skall i dessa fall ha karaktär av följdändring till ett beslut enligt 12 § andra stycket.

Beträffande vad Kammarrätten i Sundsvall och Länsrätten i Stockholms län anfört i sina remissyttranden i denna fråga anser jag att om en fastighet genom uppenbart förbiseende inte blivit taxerad eller undantagits från skatteplikt trots att så inte hade bort ske utgör detta grund för eftertaxering enligt 16 § punkt 1 i förslaget. För den händelse sådana felaktigheter inte beror på ett uppenbart förbiseende och inte heller på oriktig uppgift eller underlåtenhet från fastighetsägaren bör de inte utgöra grund för eftertaxering.

17 §

Enligt första stycket får eftertaxering som avser annat än följdändring ske endast om den avser belopp av någon betydelse. Vid denna bedömning kan man inte enbart se till höjningen av taxeringsvärdet i sig utan till den ökning av fastighets- och eventuellt förmögenhetsskatt en höjning av taxeringsvärdet leder till. Som riktmärke vid inkomsttaxeringen vid bedömandet av huruvida ett belopp skall anses vara av någon betydelse anges att beloppet normalt bör röra sig om ca 5 000 kr taxerad inkomst. Detta får anses motsvara skatt med åtminstone 2 000 kr i dagens penningvärde.

Vid eftertaxering avseende olika frågor bör det sammanlagda beloppet utgöra grund för bedömningen. Härvid måste även beaktas att ett beslut om fastighetstaxering normalt ligger till grund för uttag av skatt under sex års tid. Eftertaxering bör därför kunna ske även om beloppen varje enskilt år inte uppgår till sådana belopp att eftertaxering för ett enstaka år skulle ha varit möjlig.

Det åligger skattemyndigheten att ex officio undanröja ett eftertaxeringsbeslut om förutsättningar för eftertaxering inte längre är för handen. Om t.ex. skattemyndigheten fattar ett eftertaxeringsbeslut som avser olika poster och länsrätten efter överklagande av fastighetsägaren meddelar en dom som innebär att en post inte skall eftertaxeras skall skattemyndigheten undanröja hela eftertaxeringen om beloppskravet inte längre är uppfyllt för de ej överklagade posterna.

Skattemyndigheten är normalt oförhindrad att fatta flera beslut i samma fråga. Beträffande beslut om eftertaxering gäller dock ett undantag. Skattemyndigheten får inte efter att eftertaxering har skett fatta ännu ett beslut om eftertaxering avseende samma fråga. Däremot är skattemyn-

18 §

Av bestämmelsen framgår att ett beslut om eftertaxering normalt skall meddelas före utgången av det femte året efter taxeringsåret. Avvikelser från femårsfristen regleras i 19 - 20 §§.

19 §

Enligt första stycket får beslut om följdändring till nackdel för den skattskyldige fattas även efter femårsperioden. I sådana fall skall följdändringsbeslutet fattas inom sex månader från det att det beslut som föranleder följdändringen meddelades.

Beslut om eftertaxering på grund av oriktig uppgift i omprövningsärendet eller mål om taxering får meddelas även efter femårsperioden men senast inom ett år från utgången av den månad då skattemyndighetens eller domstolens beslut i ärendet eller målet vunnit laga kraft.

I TL finns en regel som inskränker möjligheten till eftertaxering om den skattskyldige avlidit. Någon motsvarande bestämmelse bör inte finnas vid fastighetstaxering eftersom taxeringen är knuten till fastigheten och inte till den eller dem som äger fastigheten.

20 §

Ett beslut om taxeringsåtgärder kommer i fråga endast i de fall domstol ändrat ett taxeringsbeslut. Domstolen skall inte räkna ut det nya taxeringsvärde m.m. som kan bli följden av att det överklagade beslutet ändras utan endast besluta i den fråga som är föremål för prövning. Skattemyndigheten skall därefter besluta om de taxeringsåtgärder som blir följden av ställningstagandet i sak. Beslutet om taxeringsåtgärder är ett taxeringsbeslut och kan överklagas som ett sådant

21 kap.

1 §

I paragrafen sägs att skattemyndighetens taxeringsbeslut får överklagas hos länsrätten. Detta gäller det grundläggande beslutet, omprövningsbeslut och beslut om taxeringsåtgärder. Vidare anges att en fastighetsägare får överklaga ett beslut att avvisa en begäran om omprövning av taxeringsbeslut.

Ett överklagande av ett beslut om fastighetstaxering skall inte avse det taxeringsvärde som beslutet mynnat ut i utan skattemyndighetens ställningstagande i någon eller några av de delfrågor som har betydelse för bestämmande av taxeringsvärdet, beskattningen eller något annat ekonomiskt mellanhavande, såsom att bidrag eller stöd på grund av beslutet skulle utgå med för lågt belopp.

Beslut att förelägga vid vite får inte överklagas.

3 §

Fastighetsägarens överklagande skall ha kommit in till den skattemyndighet som fattat beslutet inom fem år efter taxeringsåret. För överklaganden som avser beslut som har meddelats efter den 30 juni femte året efter taxeringsåret och som fastighetsägaren har fått del av efter utgången av oktober månad samma år ges en särskild bestämmelse i första stycket andra meningen. Beslut som meddelas så sent skall därför delges fastighetsägaren.

Enligt *andra stycket* gäller att fastighetsägaren får överklaga ett beslut även om det inte har gått honom emot.

4 §

Paragrafen motsvarar i stort vad som gäller enligt 24 § FL. En skillnad är att överklaganden som getts in i rätt tid men till annan skattemyndighet än den som fattat beslutet eller till annan förvaltningsdomstol än den som har att pröva överklagandet inte skall avvisas även om det nått beslutsmyndigheten efter denna tid. Att överklagandet skall ges in till beslutsmyndigheten framgår av 23 § FL.

5 §

Enligt *första stycket* skall skattemyndigheten, sedan den funnit att överklagandet inte skall avvisas som för sent inkommet eller därför att frågan redan har överlämnats för domstolsprövning eller prövats av domstol, snarast ompröva sitt beslut. I fråga om vem inom skattemyndigheten som skall ompröva beslutet gäller bestämmelserna i 20 kap. 3 §. Att omprövning skall ske snarast får inte medföra att skattemyndigheten underlåter att företa den utredning som behövs för att få ett gott beslutsunderlag.

Andra stycket och *tredje stycket* första meningen motsvarar 28 § FL.

I *tredje stycket* ges dessutom en bestämmelse som avser att motverka att länsrätten belastas med uppgiften att pröva rena "restposter" och otvistiga frågor. Den gäller fall där det finns anledning att anta att fastighetsägarens yrkanden kan i allt väsentligt ha bifallits, eller en utförlig beslutsmotivering kan ha rett ut en tidigare oklarhet. I sådana fall bör skattemyndigheten när beslutet sänds ut till fastighetsägaren bereda honom tillfälle att återkalla överklagandet. En blankett som förenklar för fastighetsägaren bör bifogas. Om överklagandet återkallas, skall skattemyndigheten skriva av ärendet.

I paragrafen anges att skattemyndigheten, efter sin omprövning, skall överlämna överklagandet till länsrätten tillsammans med handlingarna i målet om inte överklagandet avvisas eller avskrivs.

Enligt andra meningen i paragrafen får ett överklagande som har kommit in i rätt tid i vissa fall överlämnas till länsrätten utan omprövning. De situationer som avses är t.ex. när skattemyndigheten inte har lyckats komplettera överklagandet (fullmakt eller underskrift saknas eller inget yrkande kan utläsas) så att omprövning kan ske.

7 §

Bestämmelsen i första stycket innebär att ett överklagande från RSV skall ha kommit in inom den tid som skattemyndigheten har på sig att ändra beslutet eller efter den tiden men senast två månader efter det att beslutet meddelades. Överklagandet skall ges in till beslutsmyndigheten som med tillämpning av 24 § FL prövar om överklagandet har kommit in i rätt tid. Någon omprövningsskyldighet motsvarande den som gäller vid fastighetsägares överklagande enligt 5 § föreskrivs inte. Däremot kan uppenbara felaktigheter rättas med stöd av 27 § FL.

Om det är fråga om ett omprövningsbeslut som rör eftertaxering och yrkas ändring till fastighetsägarens nackdel, framgår av paragrafens andra stycke att tiden för överklagande är två månader från det att beslutet meddelades. I sammanhanget bör noteras att om undersökning företagits som skulle kunna leda till ett beslut om eftertaxering och skattemyndigheten därefter beslutar att inte eftertaxera, föreligger skyldighet enligt 21 § FL att underrätta fastighetsägaren om detta beslut.

22 kap.

1 §

Ändringarna i paragrafen är endast av redaktionell art.

2 §

Enligt paragrafen får länsrättens beslut avseende en skattemyndighets beslut att avvisa en för sent inkommen begäran om omprövning, beslut i fråga som avses i 20 kap. 6 § samt beslut om besiktning enligt 18 kap. 30 § inte överklagas.

3 §

Här hänvisas till reglerna i 6 kap. 11 - 24 §§ TL. Dessa paragrafer reglerar överklagande av länsrättens och kammarrättens beslut vid inkomsttaxeringen samt handläggningen vid domstol i dessa ärenden. Reglerna blir tillämpliga även vid fastighetstaxeringen och vad som i taxeringslagen sägs om skattskyldig skall här gälla fastighetsägare.

1 §

Ändringarna i första stycket är av redaktionell art resp. följdändringar. I andra stycket stadgas att ny ägares omprövnings- och överklaganderätt endast avser senaste allmänna fastighetstaxering eller ny taxering av taxeringsenheten som därefter skett genom särskild fastighetstaxering.

25 kap.

6 §

Ändringarna är följdändringar och ändringar av redaktionell art.

26 kap.

2 §

Ändringarna är av redaktionell art resp. följdändringar.

3 §

I och med att det införs en möjlighet att påföra förseningsavgift vid den särskilda fastighetstaxeringen bör här liksom vid den allmänna fastighetstaxeringen ett föreläggande inte förenas med vite om underlåtenhet att fullgöra föreläggandet kan medföra att förseningsavgift påförs.

4 §

Genom bestämmelserna i paragrafen införs en möjlighet att påföra förseningsavgift även vid särskild fastighetstaxering motsvarande de regler som i 18 kap. 42 § föreslås gälla vid allmän fastighetstaxering.

I paragrafens *andra stycke* hänvisas direkt till bestämmelserna i 18 kap. 43 - 46 §§ avseende bl.a. eftergift och debitering av förseningsavgift.

28-30 och 32 kap.

Ändringarna är följdändringar.

13 Hemställan

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen att anta förslagen till

1. lag om ändring i fastighetstaxeringslagen (1979:1152),
2. lag om ändring i lagen (1993:941) om ändring i uppbördslagen (1953:272),
3. lag om ändring i uppbördslagen (1953:272),
4. lag om ändring i lagen (1941:413) om arvsskatt och gåvoskatt.

14 Beslut

Prop. 1993/94:1

Regeringen ansluter sig till föredragandens överväganden och beslut att genom proposition föreslå riksdagen att anta de förslag som föredraganden har lagt fram.

**Förteckning över de remissinstanser som avgett yttrande över
departementspromemorian (Ds 1993:10) om organisationen vid
fastighetstaxeringen**

Prop. 1993/94:
Bilaga 1

Statskontoret, Riksrevisionsverket, Riksskatteverket, Kammarrätten i Jönköping, Kammarrätten i Sundsvall, Länsrätten i Stockholm län, Länsrätten i Göteborgs och Bohus län, Länsrätten i Västernorrlands län, Länsrätten i Värmlands län, Lantmäteriverket, Skogsstyrelsen, Statens Jordbruksverk, Svenska kommunförbundet, Landstingsförbundet, Lantbrukarnas Riksförbund, Sveriges Fastighetsägareförbund samt Villaägarnas Riksförbund,

Lag om ändring i fastighetstaxeringslagen (1979:1152)

Härigenom föreskrivs i fråga om fastighetstaxeringslagen (1979:1152)¹
dels att 17 kap. 4-14, 16, 18, 20-22 och 24-25 §§, 20 kap. 2, 4 och 21-23 §§, 22 kap. 7 §, 23 kap., 24 kap. 2-7 §§, 25 kap. 1-5 och 7 §§, 27 kap., 28 kap. 2 och 5-12 §§, 29 kap. 2 och 3 §§, 31 kap. samt 32 kap. 2 § skall upphöra att gälla,

dels att nuvarande 17 kap. 15 § skall betecknas 17 kap. 4 §, 17 kap. 17 § skall betecknas 17 kap. 5 §, 17 kap. 19 § skall betecknas 17 kap. 1 §, 17 kap. 23 § skall betecknas 17 kap. 6 §, 20 kap. 5 § skall betecknas 20 kap. 3 a §, 20 kap. 11 § skall betecknas 20 kap. 2 §, 20 kap. 12 § skall betecknas 20 kap. 4 §, 20 kap. 13 § skall betecknas 20 kap. 5 §, 20 kap. 14 § skall betecknas 20 kap. 5 a § och 20 kap. 15 § skall betecknas 20 kap. 6 §,

dels att 17 kap. nya 1 §, 2 och 3 §§ och nya 4-6 §§, 18 kap. 1, 6-10, 12, 14, 15, 22-26, 28-30, 32, 38 och 41 §§, 19 kap. 1-3 och 5-8 §§, 20 kap. 1 §, nya 2 §, 3 §, nya 3 a §, nya 4 §, nya 5 a §, nya 6 §, 7-10 §§, nya 11-15 §§, 16-20 §§, 21 kap. 1-7 §§, 22 kap. 1-3 §§, 24 kap. 1 §, 25 kap. 6 §, 26 kap. 2 och 3 §§, 28 kap. 1, 3 och 4 §§, 29 kap. 1 §, 30 kap. 1 § och 32 kap. 1 § samt rubrikerna närmast före 20 kap. 1 §, 21 kap. 1 §, 22 kap. 1 §, 24 kap. 1 §, 28 kap. 1 §, 29 kap. 1 §, 30 kap. 1 § och 32 kap. 1 § skall ha följande lydelse,

dels att det i lagen skall införas nya bestämmelser 18 kap. 9 a och 42—46 §§ och 26 kap. 4 § samt nya rubriker av följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

17 kap.

1 §

(19 §)

Riksskatteverket leder och ansvarar för skatteförvaltningens verksamhet enligt denna lag.

Skattemyndigheten leder och ansvarar för verksamheten i länet.

Det allmännas talan i ärenden enligt denna lag förs av skattemyndigheten.

*Beslutande myndigheter*2 §²

Län indelas i fastighetstaxeringsdistrikt. För hyreshusenheter får särskild distriktsindelning ske.

Taxeringsenhet får utan hinder av vad som sägs i första stycket hänföras till annat fastighetstaxeringsdistrikt om det erfordras med hänsyn till behovet av lokalkänne-

Beslut i taxeringsärende fattas av skattemyndigheten i det län där fastigheten är belägen.

En skattemyndighet får uppdra åt en annan skattemyndighet att fatta beslut i dess ställe i ett visst ärende eller en viss grupp av ärenden. Ett sådant uppdrag får ges endast om

dom i nämnden eller eljest för taxeringsarbete.

Alla taxeringsenheter, som bildas av samma fastighet, hänförs till samma fastighetstaxeringsdistrikt.

den andra myndigheten medger det och om det kan ske utan avsevärd olägenhet för fastighetsägaren.

Skattenämnden

3 §

Fastighetstaxeringsdistrikt för taxering av småhusenheter omfattar kommun eller del av kommun.

Fastighetstaxeringsdistrikt för taxering av lantbruks-, hyreshus- och industrienheter omfattar kommun, del av kommun eller flera kommuner.

Kommun eller del av kommun får ingå i två eller flera fastighetstaxeringsdistrikt.

Bestämmelser om skattenämnd och val till skattenämnd finns i 2 kap. 1, 3 och 5—7 §§ och 7 kap. 5—8 §§ taxeringslagen (:324)

Konsulenter m. m.

4 §

(15 §)³

Skattemyndigheten förordar senast den 15 september andra året före det år, då allmän fastighetstaxering äger rum, erforderligt antal personer med sakkunskap i fråga om fastighetsvärdering (konsulenter för fastighetstaxering) att biträda fastighetstaxeringsnämnd vid den allmänna fastighetstaxeringen.

Konsulent får ej vara ledamot av fastighetstaxeringsnämnd som han biträder.

Kommunstyrelsen får förordna tjänsteman hos kommunen som skattemyndigheten godkänner att granska deklarationer och andra handlingar. Godkännandet får när som helst återkallas.

Mot skattemyndighetens beslut enligt denna paragraf får talan en föras.

Skattemyndigheten får förordna det antal personer med sakkunskap i fråga om fastighetsvärdering (konsulenter för fastighetstaxering) som behövs för att biträda skattemyndigheten vid den allmänna fastighetstaxeringen.

Konsumenten får inte vara ledamot av den skattenämnd som han biträder.

5 §

(17 §)⁴

Konsulent för fastighetstaxering skall enligt skattemyndighetens bestämmande medverka vid förberedelsearbetet inför den allmänna fastighetstaxeringen. Han skall vid taxeringen granska de deklarationer och andra handlingar som nämnden för sådant ändamål överlämnar till honom.

Konsulenten skall efter erforderlig utredning avge skriftliga utlåtanden till ledning vid taxeringen. Han skall, i den omfattning nämndens ordförande finner påkallat, i nämnden föredra ärenden i vilka han har avgivit utlåtande.

En konsulent för fastighetstaxering skall enligt skattemyndighetens bestämmande medverka vid förberedelsearbetet inför den allmänna fastighetstaxeringen. Han skall vid taxeringen granska de deklarationer och andra handlingar som skattemyndigheten för sådant ändamål överlämnar till honom samt vid behov biträda skattemyndigheten vid utredning av taxeringsfrågor som kräver särskild sakkunskap.

6 §

(23 §)

Kostnad för sakkunnig eller tolk betalas av statsmedel med belopp som bestäms av regeringen eller myndighet som regeringen bestämmer.

Kostnad för konsulent eller tolk betalas av statsmedel med belopp som bestäms av regeringen eller av en myndighet som regeringen bestämmer.

18 kap.

1 §⁵

Till ledning vid allmän fastighetstaxering skall ägaren utan anmaning lämna deklaration (allmän fastighetsdeklaration) för varje fastighet. Deklaration skall dock inte lämnas för staten tillhörig försvarsfastighet som enligt 3 kap. 2 § är undantagen från skatteplikt eller för fastighet som vid föregående års taxering inte åsatts högre taxeringsvärde än 1 000 kronor.

Till ledning vid allmän fastighetstaxering skall ägaren utan föreläggande lämna deklaration (allmän fastighetsdeklaration) för varje fastighet. Deklaration skall dock inte lämnas för försvarsfastighet som tillhör staten och som enligt 3 kap. 2 § är undantagen från skatteplikt eller för fastighet som vid föregående års taxering inte åsatts högre taxeringsvärde än 1 000 kronor.

Deklaration skall inte heller lämnas för fastighet för allmänna kommunikationsändamål eller för distributionsbyggnad, värmecentral eller reningsanläggning som enligt 3 kap. 2 § är undantagen från skatteplikt eller för byggnad på annans mark då byggnadens värde understiger 50 000 kronor.

Fanns på sådan kommunikationsfastighet som nyss har nämnts husbyggnad som används för annat än kommunikationsändamål skall dock deklaration lämnas.

Efter anmaning är också den

Efter föreläggande är också den

som inte på grund av första stycket har deklarationsskyldighet, skyldig att *avge* fastighetsdeklaration.

som inte på grund av första stycket har deklarationsskyldighet, skyldig att *lämna* fastighetsdeklaration.

6 §

Fastighetsägare bör utöver uppgifter enligt 4 § lämna de upplysningar som är av betydelse för taxering av fastigheten.

Efter *anmaning* är fastighetsägare skyldig att till ledning vid fastighetens taxering lämna upplysningar också om andra förhållanden än dem, som anges i deklarationsformuläret. Upplysningarna skall lämnas skriftligen om annat inte har sagts i *anmaningen*.

Efter *föreläggande* är en fastighetsägare skyldig att till ledning vid fastighetens taxering lämna upplysningar också om andra förhållanden än dem som anges i deklarationsformuläret. Upplysningarna skall lämnas skriftligen om annat inte har sagts i *föreläggandet*.

7 §

Deklarationsskyldig skall efter *anmaning* förete alla handlingar som behövs för kontroll av egen fastighetsdeklaration såsom skogsbruksplan eller annan uppskattningshandling som avser skog på fastigheten, byggnadsritningar eller köpeavtal.

Den som är deklarationsskyldig skall efter *föreläggande* visa alla handlingar som behövs för kontroll av egen fastighetsdeklaration, såsom skogsbruksplan eller annan uppskattningshandling som avser skog på fastigheten, byggnadsritningar eller köpeavtal.

8 §

Besiktning av fastighet får *företas* vid förfarande enligt 19 kap. 3 § och vid taxering om *fastighets-taxeringsnämndens ordförande eller tjänsteman som biträder nämnden* kommer överens med fastighetsägaren om sådan besiktning.

Besiktning av fastighet får *göras* vid förfarande enligt 19 kap. 3 § och vid taxering, om *skattemyndigheten* kommer överens med fastighetsägaren om sådan besiktning.

9 §⁶

Allmän fastighetsdeklaration, som skall *avges* utan *anmaning*, skall *vara lämnad* senast den 1 december året före det år då allmän fastighetstaxering äger rum.

Allmän fastighetsdeklaration, som skall *lämnas* utan *föreläggande*, skall *lämnas* senast den 1 november året före det år då allmän fastighetstaxering äger rum.

Fastighetsdeklarationen med tillhörande handlingar skall lämnas till skattemyndighet.

Skattemyndighet får efter samråd med kommun bestämma att det inom kommunen skall finnas särskilt insamlingsställe för deklarationer, som skall lämnas till ledning för taxering inom länet.

9 a §

Om någon visar att han på grund av särskilda omständigheter är förhindrad att lämna allmän fastighetsdeklaration inom föreskriven tid, får han efter ansökan beviljas anstånd med att lämna deklarationen. Anstånd får inte utan att det finns synnerliga skäl medges längre än till utgången av februari månad under taxeringsåret.

En sådan ansökan görs hos och prövas av skattemyndigheten i det län där fastigheten är belägen. Har ansökan gjorts hos en annan skattemyndighet, skall denna pröva ansökan om tiden inte medger att ansökan överlämnas till rätt myndighet.

10 §⁷

Överläts fastighet efter det att allmän fastighetsdeklaration har lämnats men före taxeringsårets ingång, är såväl den förutvarande som den nye ägaren skyldiga att inom tio dagar därefter göra anmälan om överlåtelsen till *fastighets-taxeringsnämndens ordförande* eller till skattemyndigheten.

Om en fastighet överläts efter det att allmän fastighetsdeklaration har lämnats men före taxeringsårets ingång, är såväl den förutvarande som den nye ägaren skyldiga att inom tio dagar därefter göra anmälan om överlåtelsen till skattemyndigheten.

Har fastigheten blivit uppdelad i samband med överlåtelsen skall överlåtelsehandlingen företes i huvudskrift eller bestyrkt avskrift.

12 §

Brandförsäkringsanstalt är efter *anmaning* skyldig att till ledning vid allmän fastighetstaxering lämna uppgift om försäkringsvärdet på byggnader, som är hos anstalten försäkrade mot brandskada.

Brandförsäkringsanstalt är efter *föreläggande* skyldig att till ledning vid allmän fastighetstaxering lämna uppgift om försäkringsvärdet på byggnader, som är hos anstalten försäkrade mot brandskada.

14 §

Uppgiftspliktig, *från vilken* allmän fastighetsdeklaration eller annan uppgift *inte har inkommit* inom föreskriven tid, får *anmanas* att lämna sådan deklaration eller uppgift.

Ar deklaration eller uppgift ej upprättad i enlighet med denna lag,

En uppgiftspliktig person, som inte har lämnat in allmän fastighetsdeklaration eller annan uppgift inom föreskriven tid, får föreläggas att lämna sådan deklaration eller uppgift.

Om deklarationen eller uppgiften inte är upprättad i enlighet med

får den uppgiftspliktige *anmanas* att avhjälpa bristen.

denna lag, får den uppgiftspliktige *föreläggas* att avhjälpa bristen.

15 §

Allmän fastighetsdeklaration och annan uppgift eller upplysning till ledning vid egen taxering, som skall *avgivas* på grund av *anmaning*, skall lämnas inom den tid, som anges i *anmaningen*. *Skyldighet föreligger dock ej* att på grund av *anmaning* lämna deklaration eller uppgift på tidigare dag än handlingen skulle ha lämnats utan *anmaning*.

Allmän fastighetsdeklaration och annan uppgift eller upplysning till ledning vid egen taxering, som skall *avges* på grund av *föreläggande*, skall lämnas inom den tid, som anges i *föreläggandet*. *Uppgiftslämnaren är dock inte skyldig* att på grund av *föreläggandet* lämna deklaration eller uppgift på tidigare dag än handlingen skulle ha lämnats utan *föreläggande*.

22 §⁸

Anmaning får utfärdas av skattemyndighet eller fastighets-taxeringsnämnd samt tjänsteman eller konsulent för fastighetstaxering som *biträder fastighetstaxeringsnämnden*. Konsulent för fastighetstaxering får dock *ej anmana* någon att lämna allmän fastighetsdeklaration.

Föreläggande får utfärdas av en skattemyndighet eller konsulent för fastighetstaxering. En konsulent för fastighetstaxering får dock *inte förelägga* någon att lämna allmän fastighetsdeklaration.

23 §

Anmaning skall innehålla *föreläggande* för den *anmanade* att lämna fastighetsdeklaration, annan uppgift eller upplysning till den som utfärdat *anmaningen*, inom viss efter omständigheterna lämpad tid, minst fem dagar efter mottagandet. *Vidare skall anmaningen* innehålla uppgift om postadress för den som utfärdat *anmaningen*.

Fastighetsdeklaration eller annan uppgift skall efter föreläggande lämnas till den som utfärdat föreläggandet, inom viss efter omständigheterna lämpad tid, minst fem dagar efter mottagandet. *Föreläggandet skall* innehålla uppgift om postadress för den som utfärdat *föreläggandet*.

24 §⁹

I *anmaning*, som utfärdas av skattemyndighet eller fastighets-taxeringsnämnd, får vite *föreläggas* utom i fall som sägs i 7 §.

Ett *föreläggande* som utfärdas av skattemyndighet får *förenas med* vite utom i fall som sägs i 7 §.

25 §

Finner man beträffande *anmaning* eller annan i denna lag avsedd handling att det är *av betydelse* att erhålla bevis för att handlingen

Finner man, beträffande *föreläggande* eller *någon annan handling* i denna lag att det är *betydelsefullt att få* bevis för att hand-

kommer deklarationsskyldig eller annan till handa, skall handlingen delges honom, om det *ej* är känt att han inte kan anträffas.

lingen kommer *den* deklarations-skyldige eller annan till handa, skall handlingen delges honom, om det *inte* är känt att han inte kan anträffas.

26 §

Har i anmaning vite förelagts, skall anmaningen delges den som avses med föreläggandet.

Om ett föreläggande har förenats med vite, skall den som avses med föreläggandet delges detta.

28 §¹⁰

Vid prövning av ansökan om utdömande av vite får även vitets lämplighet bedömas.

Över beslut, varigenom vite förelagts, får talan ej föras.

29 §¹¹

*Fastighetstaxeringsnämnden får besiktiga fastighet även i annat fall än som avses i 8 §, om uppgift som behövs för att taxera en fastighet saknas eller det finns grundad anledning anta att uppgift som fastighetsägare lämnat är felaktig eller ofullständig. Besiktning får dock ske endast om tillförlitlig uppgift inte utan avsevärd olägenhet kan *erhållas* på annat sätt och uppgiften är av väsentlig betydelse för *åsättande* av en riktig taxering. I fråga om besiktning enligt denna paragraf gäller 30-40 §§.*

*Skattemyndigheten får besiktiga en fastighet även i annat fall än som avses i 8 §, om uppgiften som behövs för att taxera en fastighet saknas eller det finns grundad anledning anta att uppgifter som fastighetsägaren lämnat är felaktiga eller ofullständiga. Besiktning får dock ske endast om tillförlitlig uppgift inte utan avsevärd olägenhet kan *fås* på annat sätt och uppgiften är av väsentlig betydelse för att *åsätta* en riktig taxering. I fråga om besiktning enligt denna paragraf gäller 30-40 §§.*

30 §¹²

Länsrätten i det län där fastigheten är belägen beslutar om besiktning på framställning av fastighetstaxeringsnämnden.

Mot beslut om besiktning får talan inte föras.

Länsrätten i det län där fastigheten är belägen beslutar om besiktning på framställning av skattemyndigheten.

32 §¹³

Har fastighetstaxeringsnämnd gjort framställning om besiktning och behövs inte längre åtgärden skall nämnden genast anmäla detta till länsrätten.

Om skattemyndigheten har gjort framställning om besiktning och åtgärden inte längre behövs skall skattemyndigheten genast anmäla detta till länsrätten.

38 §¹⁴

Fastighetstaxeringsnämndens ordförande, konsulent eller tjänsteman som biträder nämnden verkställer beslut om besiktning. Om det är påkallat får annan ledamot i nämnden närvara.

Skattemyndigheten eller en konsulent verkställer beslut om besiktning.

Åtgärd som avses i 36 § sista meningen skall verkställas av kronofogdemyndigheten.

41 §^{14a}

Den som till ledning vid allmän fastighetstaxering uppsåtligen eller av grov oaktsamhet lämnar handling med oriktig uppgift och därigenom föranleder fara för att taxeringen blir för låg dömes till böter eller fängelse i högst sex månader.

Den som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet underlåter att lämna allmän fastighetsdeklaration dömes till böter.

I ringa fall dömes ej till ansvar enligt första eller andra stycket.

I ringa fall döms inte till ansvar.

Förseningsavgift

42 §

Om en deklarationsskyldig inte har kommit in med allmän fastighetsdeklaration inom föreskriven tid eller endast har lämnat en allmän fastighetsdeklaration med så bristfälligt innehåll att den uppenbarligen inte är ägnad att ligga till grund för taxering, skall en särskild avgift (förseningsavgift) om 500 kronor påföras honom.

Om en deklarationsskyldig som utan föreläggande skall lämna allmän fastighetsdeklaration, inte har kommit in med deklaration senast den 1 maj under taxeringsåret eller om han dessförinnan endast har kommit in med en allmän fastighetsdeklaration med så bristfälligt innehåll att den uppenbarligen inte är ägnad att ligga till grund för taxering, bestäms förseningsavgiften till 2 000 kronor.

Har den deklarationsskyldige inom föreskriven tid lämnat en deklarationshandling som inte är behörigen undertecknad tas förse-

ningsavgift ut endast om handlingen inte undertecknas inom den tid som föreskrivs i ett föreläggande. I sådant fall beräknas avgiften enligt första stycket.

43 §

Förseningsavgift skall efterskännas underlåtenheten kan antas ha ett sådant samband med den deklarationsskyldiges ålder, sjukdom, bristande erfarenhet eller liknande förhållande att den framstår som ursäktlig. Detsamma gäller om underlåtenheten framstår som ursäktlig med hänsyn till särskilda omständigheter eller om det framstår som uppenbart oskäligt att ta ut förseningsavgiften.

44 §

Bestämmelserna om eftergift skall beaktas även om något yrkande om detta inte har framställts, i den mån det föranleds av vad som förekommit i ärendet eller målet om förseningsavgift.

45 §

Förseningsavgift får inte påföras sedan den deklarationsskyldige har avlidit.

46 §

Bestämmelserna i denna lag om omprövning och överklagande av beslut om fastighetstaxering gäller i tillämpliga delar för beslut om förseningsavgift.

I fråga om debitering och uppbörd av förseningsavgift enligt denna lag gäller bestämmelserna i uppbördslagen (1953:272). Förseningsavgift skall därvid debiteras för det inkomstår den påförs.

19 kap.

1 §¹⁵

Senast den 31 december andra året före det år då allmän fastighetstaxering äger rum, skall

Senast den 1 oktober andra året före det år då allmän fastighetstaxering äger rum, skall regeringen

regeringen eller myndighet som regeringen bestämmer besluta föreskrifter för förberedelsearbetet.

Senast nämnda dag lämnar riksskatteverket beträffande småhus och tomtmark, utom såvitt avser småhus och tomtmark för småhus som ingår i lantbruksenhet, förslag till sådana föreskrifter som avses i 7 kap. 7 §.

Senast den 15 maj året före det år då allmän fastighetstaxering äger rum lämnar Riksskatteverket beträffande övriga byggnadstyper och ägoslag förslag till de föreskrifter som avses i 7 kap. 7 §.

Sådana föreskrifter och förslag till föreskrifter skall omedelbart tillställas statens lantmäteriverk och skattemyndigheterna.

eller den myndighet som regeringen bestämmer besluta föreskrifter för förberedelsearbetet.

Senast den 15 november samma år lämnar Riksskatteverket beträffande småhus och tomtmark, utom såvitt avser småhus och tomtmark för småhus som ingår i lantbruksenhet, förslag till sådana föreskrifter som avses i 7 kap. 7 § med undantag för föreskrifter om indelning i värdeområden.

Senast den 15 mars året före det år då allmän fastighetstaxering äger rum upprättar skattemyndigheten förslag till indelning i värdeområden för småhus hyreshus, avkastningsvärderad industri och tomtmark.

Senast den 15 mars året före det år då allmän fastighetstaxering äger rum lämnar Riksskatteverket förslag till föreskrifter om indelning i värdeområden för övriga ägoslag samt förslag till övriga föreskrifter enligt 7 kap. 7 § för samtliga byggnadstyper och ägoslag.

2 §¹⁶

Under förberedelsearbetet skall i varje fastighetstaxeringsdistrikt finnas en arbetsgrupp bestående av ledamöterna i fastighetstaxeringsnämnden. Ersättarna skall delta i arbetsgruppens sammanträden i samma omfattning som vid taxeringen.

Under förberedelsearbetet skall det vid varje skattemyndighet finnas referensgrupper bestående av förtroendevalda ledamöter i skattenämnden.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer fastställer det antal ledamöter som skall ingå i referensgruppen.

3 §¹⁷

Statens lantmäteriverk och arbetsgruppen skall undersöka vilka riktvärdetabeller för småhus som inte ingår i lantbruksenhet, som med hänsyn till rådande prisläge bör användas inom olika delar av fastighetstaxeringsdistriktet. Förslag härom skall upprättas. Under-

Statens lantmäteriverk och skattemyndigheten skall undersöka vilka riktvärdetabeller för småhus som inte ingår i lantbruksenhet, som med hänsyn till rådande prisläge bör användas inom olika delar av länet. Förslag härom skall upprättas. Undersökningen skall även

sökningen skall även omfatta upprättande av förslag till riktvärdekartor för tomtmark som inte ingår i lantbruksenhet inom *distriktet*.

Statens lantmäteriverk och *arbetsgruppen* skall vidare pröva att en tillämpning av förslag till föreskrifter enligt 1 § andra *stycket* leder till taxeringsvärden som svarar mot taxeringsvärdenivå enligt 5 § kap. 2 §. Motsvarande prövning görs av förslag till riktvärdekartor för tomtmark och riktvärdetabeller för småhus enligt första stycket.

omfatta upprättande av förslag till riktvärdekartor för tomtmark som inte ingår i lantbruksenhet inom *länet*.

Statens lantmäteriverk och *skattemyndigheten* skall vidare pröva att en tillämpning av förslag till föreskrifter enligt 1 § andra *fjärde styckena* leder till taxeringsvärden som svarar mot taxeringsvärdenivå enligt 5 kap. 2 §. Motsvarande prövning görs av förslag till riktvärdekartor för tomtmark och riktvärdetabeller för småhus enligt första stycket.

5 §¹⁸

Arbetsgruppen skall senast den 30 juni året före det år då allmän fastighetstaxering äger rum till skattemyndigheten överlämna förslag till riktvärdekartor för tomtmark som inte ingår i lantbruksenhet och riktvärdetabeller för småhus som inte ingår i lantbruksenhet. På samma gång skall *arbetsgruppen föreslå* ändringar i de förslag till föreskrifter som avses i 1 § *andra stycket*.

Skattemyndigheten i samråd med *Statens lantmäteriverk* skall senast den 1 juni året före det år då allmän fastighetstaxering äger rum upprätta förslag till riktvärdekartor för tomtmark som inte ingår i lantbruksenhet och riktvärdetabeller för småhus som inte ingår i lantbruksenhet. På samma gång skall *det föreslås* ändringar som behövs i de förslag till föreskrifter som avses i 1 § *andra-fjärde styckena*.

Referensgruppen skall under *arbetets gång* beredas möjlighet att lämna synpunkter.

6 §¹⁹

På grundval av *arbetsgruppernas* förslag samt de upplysningar som i övrigt kan vinnas skall skattemyndigheten senast den 15 augusti året före det år då allmän fastighetstaxering äger rum till regeringen eller myndighet som regeringen bestämmer avge yttrande över de enligt 1 § *andra stycket* lämnade förslagen till föreskrifter.

På grundval av *upprättade* förslag samt de upplysningar som i övrigt kan vinnas skall skattemyndigheten senast den 1 juni året före det år då allmän fastighetstaxering äger rum till regeringen eller *den* myndighet som regeringen bestämmer avge yttrande över de enligt 1 § *andra-fjärde styckena* lämnade förslagen till föreskrifter.

7 §²⁰

Senast den 1 oktober året före det år då allmän fastighetstaxering äger rum skall regeringen eller myndighet som regeringen bestäm

Senast den 1 september året före det år då allmän fastighetstaxering äger rum skall regeringen eller *den* myndighet som regeringen bestäm

mer besluta sådana föreskrifter som avses i 7 kap. 7 §.

mer besluta sådana föreskrifter som avses i 7 kap. 7 §.

8 §²¹

Den som under andra året före taxeringsåret äger småhusenhet, som förvärvats under tredje året före taxeringsåret, är efter *anmaning* av skattemyndighet skyldig att lämna de uppgifter som behövs till ledning inför allmän fastighetstaxering.

Den som under andra eller tredje året före taxeringsåret äger hyreshusenhet eller industrienhet är efter *anmaning* av skattemyndighet skyldig att lämna de uppgifter som behövs till ledning inför allmän fastighetstaxering.

Den som under andra året före taxeringsåret är innehavare av takt-enhet eller annan taxeringsenhet på vilken taktverksamhet pågår eller *eljest* är tillåten, är efter *anmaning* från skattemyndighet skyldig att till ledning inför allmän fastighetstaxering lämna uppgift om de priser som under andra året före taxeringsåret uppburits för brytvärd fyndighet.

Den som under andra året före taxeringsåret äger lantbruksenhet, som helt eller delvis förvärvats under tiden den 1 juli 1987 -- den 31 december 1990, är efter *anmaning* av skattemyndighet skyldig att lämna de uppgifter som behövs till ledning inför allmän fastighetstaxering.

Den som under andra året före taxeringsåret äger *en* småhusenhet, som förvärvats under tredje året före taxeringsåret, är efter *föreläggande* av skattemyndighet skyldig att lämna de uppgifter som behövs till ledning inför allmän fastighetstaxering.

Den som under andra eller tredje året före taxeringsåret äger *en* hyreshusenhet eller industrienhet är efter *föreläggande* av skattemyndighet skyldig att lämna de uppgifter som behövs till ledning inför allmän fastighetstaxering.

Den som under andra året före taxeringsåret är innehavare av takt-enhet eller annan taxeringsenhet på vilken taktverksamhet pågår eller *annars* är tillåten, är efter *föreläggande* från skattemyndighet skyldig att till ledning inför allmän fastighetstaxering lämna uppgift om de priser som under andra året före taxeringsåret uppburits för brytvärd fyndighet.

Den som under andra året före taxeringsåret äger *en* lantbruksenhet, som helt eller delvis förvärvats under tiden den 1 juli 1987 -- den 31 december 1990, är efter *föreläggande* av skattemyndighet skyldig att lämna de uppgifter som behövs till ledning inför allmän fastighetstaxering.

20 kap.²²

Fastighetstaxeringsnämndernas verksamhet m.m.

Taxering m.m.

1 §²³

Fastighetstaxeringsnämnden sammanträder på tid och plats som bestäms av ordföranden. Denne kallar ledamöterna och underrättar ersättarna om sammanträdena. Finns det behov av medverkan av konsulent för fastighetstaxering

Beslut om fastighetstaxering är grundläggande beslut om fastighetstaxering, omprövningsbeslut och beslut om taxeringsåtgärder efter domstols beslut.

kallar ordföranden denne till sammanträde. Till det första sammanträdet för årets taxering kallas även ersättarna. Skattemyndigheten och statens lantmäteriverk skall i god tid underrättas om tid och plats för sammanträdena.

2 §

(11 §)²⁴

Fastighetstaxeringsnämnden skall senast den 15 juni under taxeringsåret meddela beslut om taxering av fastighet som ingår i distriktet.

Skattemyndigheten skall senast den 15 juni under taxeringsåret meddela grundläggande beslut om taxering av fastighet som är belägen i länet.

Har fastighetsägaren, trots att han varit skyldig att lämna fastighetsdeklaration, inte avgett någon sådan, eller kan fastighetens taxeringsvärde inte beräknas tillförlitligt på grund av brister i eller bristfälligt underlag för deklarationen, skall taxeringsvärdet uppskattas till det belopp som framstår som skäligt med hänsyn till vad som framkommit i ärendet (s k ö n s t a x e r i n g).

3 §

Vid sammanträdena förs protokoll enligt de närmare föreskrifter som meddelas av regeringen eller myndighet som regeringen bestämmer.

Taxeringsärende avgörs i skattemyndighet, om ärendet

1. avser omprövning av en tvistig fråga och nämnden inte tidigare prövat de omständigheter och bevis fastighetsägaren åberopar,
2. avser en skälighets- eller bedömningsfråga av väsentlig ekonomisk betydelse för fastighetsägaren eller
3. av någon annan särskild anledning bör prövas i nämnden.

3 a §

(5 §)

Ägare av fastighet är berättigad att företräda inför fastighetstaxeringsnämnd för att meddela upplysningar till ledning för taxering av fastigheten.

Skattemyndigheten skall se till att ärendena blir tillräckligt utredda. Vill fastighetsägaren lämna upplysningar muntligt inför skattemyndigheten i ett fastighetstaxeringsärende som angår honom och som skall avgöras i nämnden, skall han få

*tillfälle till det om inte särskilda
skäl talar emot det.*

4 §

(12 §)²⁵

I fastighetstaxeringsnämnds beslut skall redovisas dels taxeringsbeslutet enligt punkterna 1-3, dels grunderna för beslutet enligt punkterna 4-7, nämligen

1. fastighetens indelning i taxeringsenheter,
2. typ av taxeringsenhet och taxeringsenhetens skattepliktsförhållande,
3. skattepliktig enhets taxeringsvärde och däri ingående delvärde samt värde av varje värderingsenhet,
4. storleken av sådan värdefaktor som särskilt anges i 8-15 kap.,
5. storleken av riktvärde,
6. exploateringsfaktor enligt 12 kap. 6 §, utbyggd effekt, taxeringseffekt, utnyttjandetid, regleringsmöjlighet och belägenhet enligt 15 kap. 7 § samt
7. säreget förhållande enligt 7 kap. 5 § eller annat förhållande som har föranlett ändring av riktvärde.

Värdet av en enskild värderingsenhet anges i fulla tusental kronor. Avrundning sker så att överstigande belopp, som inte uppgår till fullt tusental kronor, faller bort. Regeringen eller myndighet som regeringen bestämmer får föreskriva om de ytterligare avrundningsregler som behövs.

I fråga om elproduktionsenheter får grunderna för beslutet redovisas i särskild bilaga till nämndens beslut.

I skattemyndighetens beslut om fastighetstaxering skall redovisas

Värdet av en enskild värderingsenhet anges i fulla tusental kronor. Avrundning sker så att överstigande belopp, som inte uppgår till fullt tusental kronor, faller bort. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får föreskriva om de ytterligare avrundningsregler som behövs.

5 a §

(14 §)²⁶

Skattemyndighet skall senast den 30 juni under taxeringsåret underrätta ägare av fastighet om

1. innehållet i fastighetstaxeringsnämndens beslut om fastighetstaxering,
2. att ägaren senast den 31 augusti till fastighetstaxeringsnämndens ordförande får avge skriftliga erinringar mot beslutet,
3. att ny underrättelse kommer att sändas ut endast om ägaren har avgett erinringar mot beslutet eller fastighetstaxeringsnämnden, utan

Skattemyndigheten skall senast den 30 juni under taxeringsåret underrätta fastighetsägaren om

1. innehållet i skattemyndighetens grundläggande beslut om fastighetstaxering,
2. att ägaren kan begära omprövning av beslutet,
3. vad som skall iakttas av den som vill begära omprövning av eller överklaga skattemyndighetens beslut om fastighetstaxering.

att erinringar har avgetts, har beslutat åsätta annan taxering än som framgår av 11 § eller annars har frångått sådant beslut,

4. vad som skall iaktas av den som vill överklaga fastighetstaxe

ringsnämndens beslut om fastighetstaxering,

5. innehållet i skiljaktig mening.

6 §

(15 §)²⁷

Ingår i taxeringsenhet flera fastigheter eller delar av fastigheter skall fastighetstaxeringsnämnden efter ansökan ange hur stor del av taxeringsvärdet och i 5 kap. 7 § nämnda delvärden som belöper på fastighet eller fastighetsdel. Ansökan skall göras hos fastighetstaxeringsnämnden och får lämnas av ägare, arrendator, skattemyndighet eller besvärberättigad kommun.

Om det i en taxeringsenhet ingår flera fastigheter eller delar av fastigheter skall skattemyndigheten efter ansökan ange hur stor del av taxeringsvärdet och i 5 kap. 7 § nämnda delvärden som belöper på fastigheten eller fastighetsdelen. Ansökan skall göras hos skattemyndigheten och får lämnas av ägaren eller arrendatorn.

7 §²⁸

Om det inte är påkallat av särskild anledning att ärendet prövas av fullsuttan nämnd, är fastighetstaxeringsnämnd beslutför med ordföranden ensam vid

1. beslut som ej innefattar prövning av ärendet i sak

2. beslut om fördelning av taxeringsvärde enligt 15 §

3. beslut om rättelse av tidigare beslut, som till följd av skrivfel, räknefel eller annat sådant förbiseende innehåller uppenbar oriktighet

4. beslut om taxering utan avvikelse från allmän fastighetsdeklaration eller annan av ägaren till ledning för taxering av fastigheten lämnad uppgift och taxeringen sker med direkt tillämpning av behörig myndighets anvisning för taxeringen

5. beslut om taxering med avvikelse från allmän fastighetsdeklaration eller annan av ägaren till ledning för taxering lämnad uppgift, om taxeringsvärdet till följd av beslutet kommer att avvika med högst

Skattemyndigheten skall ompröva ett beslut om fastighetstaxering om det finns skäl för det. Att omprövning skall ske när fastighetsägare överklagat ett beslut om fastighetstaxering framgår av 21 kap. 5 §.

Om något grundläggande beslut om fastighetstaxering inte har fattats får taxering ske genom omprövning.

Skattemyndigheten får avstå från att på eget initiativ ompröva ett beslut, om omprövningen skulle avse endast ett mindre belopp.

20 000 kr. från det värde som skulle ha beslutats om de lämnade uppgifterna hade följts.

Fastighetstaxeringsnämnd är beslutför med av skattemyndighet förordnad ledamot ensam vid beslut om taxering i fall som avses i första stycket 4.

8 §

Är ordförande i fastighetstaxeringsnämnd jävig, utser nämnden inom sig viss ledamot att föra ordet vid ärendets behandling.

Om en fråga som avses i 7 § har avgjorts av allmän förvaltningsdomstol, får skattemyndigheten inte ompröva frågan.

9 §²⁹

Bestämmelserna i 16 kap. rättegångsbalken om omröstning tillämpas på avgörande av fastighetstaxeringsnämnden. Ordföranden skall dock säga sin mening först.

Skiljaktig mening hos ledamot, föredragande tjänsteman eller konsulent för fastighetstaxering skall avfattas skriftligen och avges inom en vecka efter sammanträdet.

Ordföranden skall underrätta skattemyndighet om skiljaktig mening i den ordning som föreskrivs av regeringen eller myndighet som regeringen bestämmer.

Vill fastighetsägaren begära omprövning av ett beslut, skall han göra detta skriftligt. Begäran skall ha kommit in till skattemyndigheten före utgången av det femte året efter taxeringsåret.

Om fastighetsägaren gör sannolikt att han inte inom två månader före utgången av den tid som anges i första stycket fått kännedom om ett beslut om fastighetstaxering som är till hans nackdel, får han ändå begära omprövning. Begäran skall ha kommit in inom två månader från den dag han fick sådan kännedom.

Har fastighetsägaren inom den tid som anges i första eller andra stycket lämnat in skrivelsen med begäran om omprövning till en annan skattemyndighet än den som fattat beslutet eller till en allmän förvaltningsdomstol, får ärendet ändå prövas. Skrivelsen skall då omedelbart översändas till den skattemyndighet som fattat beslutet med uppgift om den dag då handlingen kom in till myndigheten eller domstolen.

10 §³⁰

Fastighetstaxeringsnämndens första sammanträde skall äga rum senast den 15 december året före taxeringsåret. Vid sammanträdet skall ordföranden lämna noggrann redo-

Om en begäran om omprövning inte är egenhändigt undertecknad av fastighetsägaren eller hans ombud, får skattemyndigheten utfärda föreläggande om att under-

görelse för de föreskrifter och anvisningar angående taxeringen som berör distriktet.

tecknande skall ske med påföljd att omprövning annars inte görs.

11 §

Trots bestämmelsen i 8 § får en fråga som har avgjorts av länsrätt eller kammarrätt genom beslut som vunnit laga kraft omprövas, om beslutet avviker från rättstillämpningen i ett regeringsrättsavgörande som har meddelats därefter.

12 §

Omprövar skattemyndigheten självmant ett beslut om fastighets-taxering, får omprövningsbeslut som är till fastighetsägarens fördel meddelas före utgången av det femte året efter taxeringsåret. Ett sådant omprövningsbeslut får meddelas även efter utgången av det femte året efter taxeringsåret, om det föranleds av skattemyndighets beslut om fastighetstaxering eller allmän förvaltningsdomstols beslut i mål om fastighetstaxering avseende ett annat taxeringsår eller en annan taxeringsenhet.

13 §

Ett omprövningsbeslut som är till nackdel för fastighetsägaren får, utom i fall som avses i andra stycket samt 15 och 16 §§, inte meddelas efter utgången av året efter taxeringsåret.

Har fastighetsägaren inte gett in allmän fastighetsdeklaration i rätt tid, får ett omprövningsbeslut som är till hans nackdel meddelas efter utgången av den tid som anges i första stycket. Ett sådant omprövningsbeslut får meddelas inom ett år från den dag deklarationen kom in till skattemyndigheten, dock senast före utgången av det femte året efter taxeringsåret.

14 §

Skattemyndigheten får meddela ett omprövningsbeslut som är till

nackdel för fastighetsägaren efter utgången av den tid som anges i 13 § första stycket under de förutsättningar och på det sätt som anges i 15-20 §§ (e f t e r - t a x e r i n g).

15 §

Eftertaxering får ske om fastighetsägaren

1. i fastighetsdeklaration eller på annat sätt under förfarandet lämnat oriktig uppgift till ledning för taxeringen,

2. lämnat oriktig uppgift i mål om fastighetstaxering eller

3. underlåtit att lämna fastighetsdeklaration, uppgift eller infordrad upplysning trots att han är deklarationsskyldig eller uppgiftspliktig.

Detta gäller om den oriktiga uppgiften eller underlåtenheten medfört att ett beslut om fastighetstaxering blivit felaktigt eller inte fattats.

16 §³¹

Fastighetstaxeringsnämnden skall ompröva beslut när fastighetsägaren avger erinringar eller skäl annars föreligger. Fråga om nytt beslut får inte prövas av nämnden efter den 30 september under taxeringsåret.

Eftertaxering får också ske

1. vid rättelse av felräkning, misskrivning eller annat uppenbart förbiseende,

2. när en ändring i ett beslut om fastighetstaxering föranleds av beslut som anges i 12 § andra stycket.

17 §³²

Fastighetstaxeringsnämndens arbete beträffande fastighetstaxeringen skall vara avslutat senast den 30 september under taxeringsåret.

Eftertaxering enligt 15 § samt 16 § första stycket 1 får ske endast om den avser belopp av någon betydelse.

Eftertaxering får inte ske om beslutet med hänsyn till omständigheterna skulle framstå som uppenbart oskäligt eller om skattemyndigheten tidigare fattat beslut om eftertaxering i samma fråga.

18 §³³

Skattemyndighet skall senast den 31 oktober under taxeringsåret till ägare av fastighet sända underrätt-

Skattemyndighetens beslut om eftertaxering skall meddelas före utgången av femte året efter taxe-

else om fastighetstaxeringsnämndens avgörande enligt 16 §. Vidare skall skattemyndighet senast samma dag sända underrättelse till sökande som begärt fördelning av taxeringsvärdet enligt 15 §.

Underrättelse skall innehålla upplysning om vad som skall iaktas av den som vill överklaga fastighetstaxeringsnämndens beslut om fastighetstaxering samt om innehållet i skiljaktig mening.

Underrättelse skall vidare sändas till ägare som före utgången av juli månad under taxeringsåret inte erhållit underrättelse enligt 14 § och som senast den 25 augusti under taxeringsåret anmält att han önskar underrättelse om innehållet i beslut om fastighetstaxering.

ringsåret om inte annat följer av 19 och 20 §§.

19 §

Underrättelser enligt 14 och 18 §§ skall sändas till ägare av fastighet i vanligt brev. Försändelsen får i särskilda fall rekommenderas eller delges ägaren.

Beslut om eftertaxering enligt 16 § första stycket 2 får meddelas även efter den tid som anges i 18 § men senast sex månader efter det beslut som föranleder ändringen.

Beslut om eftertaxering på grund av oriktig uppgift i omprövningsärendet eller mål om fastighetstaxering får meddelas efter den tid som anges i 18 § men senast inom ett år från utgången av den månad då skattemyndighetens eller domstolens beslut i ärendet eller målet vunnit laga kraft.

20 §³⁴

Fastighetstaxeringsnämndens beslut enligt 11 § skall föras in i stomme till fastighetslängd. Besluten skall med de ändringar som gjorts med stöd av 16 § föras in i fastighetslängd. Nämndens beslut om byggnad på annans mark med värde under 10000 kronor skall dock ej föras in i fastighetslängd eller stomme till sådan längd.

Annan än staten tillhörig försvarsbyggnad, som enligt 3 kap.

2 § är undantagen från skatteplikt,

Skattemyndigheten skall snarast efter det att en domstol meddelat beslut i ett mål om fastighetstaxering vidta de taxeringsåtgärder som föranleds av domstolens beslut.

skall inte föras in i fastighetslängd eller stomme till sådan längd. Närmare föreskrifter om fastighetslängd meddelas av regeringen

eller myndighet som regeringen bestämmer.

21 kap.³⁵

Besvär över fastighetstaxeringsnämnds beslut.

Överklagande av skattemyndighets beslut.

1 §³⁶

En fastighetstaxeringsnämnds beslut får överklagas genom besvär hos länsrätten.

Besvär får anföras av ägare av den fastighet beslutet rör samt av vederbörande kommun och skattemyndighet.

En fastighetsägare eller en kommun skall ge in besvärsskrivelsen till skattemyndigheten i det län där fastigheten är belägen. Skattemyndigheten skall överlämna besvärsskrivelsen och övriga handlingar i ärendet till den länsrätt som skall pröva överklagandet.

Besvär av en skattemyndighet skall ges in till länsrätten.

Länsrätten prövar om besvärsskrivelsen har kommit in i rätt tid.

Ett överklagande av en fastighetstaxeringsnämnds beslut förfaller, om beslutet med stöd av 20 kap. 23 § ändrats så som klaganden begärt.

En skattemyndighets beslut om fastighetstaxering får överklagas hos länsrätten av fastighetsägaren och Riksskatteverket.

Fastighetsägaren får överklaga beslut att avvisa en begäran om omprövning av beslut om fastighetstaxering.

2 §³⁷

Har en fastighetsägare eller en kommun inom överklagandetiden gett in besvärsskrivelsen till en annan skattemyndighet än den som anges i 1 § tredje stycket, skall detta inte hindra att målet prövas. Detsamma gäller om skrivelsen getts in till en fastighetstaxeringsnämnd eller en länsrätt. Skrivelsen skall i sådana fall omedelbart överlämnas till den skattemyndighet som enligt 1 § tredje stycket skall ta emot den.

Ett beslut om föreläggande vid vite får inte överklagas.

Har en skattemyndighet inom överklagandetiden gett in besvärsskrivelsen till en annan länsrätt än den som skall pröva överklagandet skall inte heller detta hindra att målet prövas. I sådant fall skall skrivelsen omedelbart översändas till den länsrätt som skall pröva överklagandet.

Fastighetsägarens överklagande

Besvär av ägare av fastighet skall ha inkommit senast den 15 december under taxeringsåret.

3 §³⁸

Fastighetsägares överklagande skall vara skriftligt och ha kommit in före utgången av det femte året efter taxeringsåret. Om beslutet om fastighetstaxering har meddelats efter den 30 juni femte året efter det taxeringsår som beslutet avser och fastighetsägaren har fått del av beslutet efter utgången av oktober samma år, får överklagandet dock komma in inom två månader från den dag då han fick del av beslutet. Fastighetsägaren får överklaga ett beslut om fastighetstaxering även om det inte gått honom emot.

Kommuns besvär skall anföras före utgången av januari året efter taxeringsåret.

4 §³⁹

Skattemyndigheten skall pröva om överklagandet har kommit in i rätt tid. Har överklagandet kommit in för sent, skall myndigheten avvisa det, om inte annat följer av andra eller tredje stycket. Överklagandet skall inte avvisas, om förseningen beror på att skattemyndigheten har lämnat fastighetsägaren en felaktig under rättelse om hur man överklagar. Överklagandet skall inte heller avvisas, om det inom överklagandetiden kommit in till en annan skattemyndighet än den som fattat beslutet eller till en allmän förvaltningsdomstol. Överklagandet skall då omedelbart översändas till den skattemyndighet som fattat beslutet med uppgift om den dag då hand

lingen kom in till myndigheten eller domstolen.

5 §⁴⁰

Skattemyndighet har rätt att anföra besvär intill utgången av maj året efter taxeringsåret. Myndigheten skall inom samma tid ange yrkanden och grunder för besvärstalan, om inte med hänsyn till utredningens vidlyftighet eller andra synnerliga skäl länsrätten medger anstånd.

Skattemyndigheten skall snarast ompröva det överklagade beslutet. Detta gäller dock inte om överklagandet skall avvisas enligt 4 § eller om en omprövning strider mot 20 kap. 8 §.

Ett överklagande förfaller, om skattemyndigheten ändrar beslutet så som fastighetsägaren begär.

Om myndigheten ändrar beslutet på annat sätt än fastighetsägaren begär, skall överklagandet anses omfatta det nya beslutet. Finns det skäl för det, får myndigheten lämna honom tillfälle att återkalla överklagandet.

6 §⁴¹

Inkommer besvär från ägare av fastighet efter den i 3 § angivna tiden men före utgången av maj året efter taxeringsåret, får länsrätten pröva besvären om skattemyndigheten helt eller delvis biträder besvären i sak.

Om överklagandet inte avvisas enligt 4 § eller förefaller enligt 5 §, skall skattemyndigheten överlämna överklagandet, sitt omprövningsbeslut och övriga handlingar i ärendet till länsrätten. Om det finns särskilda skäl får överklagandet överlämnas till länsrätten utan föregående omprövning.

Riksskatteverkets överklagande

7 §⁴²

Har länsrätten avgjort besvär över viss taxering, får besvär inte anföras hos länsrätten rörande samma taxering.

Riksskatteverkets överklagande skall vara skriftligt och ha kommit in inom den tidsfrist som enligt 20 kap. gäller för beslut om omprövning på initiativ av skattemyndighet, eller efter sådan tid men inom två månader från den dag då det överklagade beslutet meddelades.

Om ett omprövningsbeslut som avser eftertaxering överklagas och en ändring till fastighetsägarens nackdel yrkas, skall överklagandet ha kommit in inom två månader från den dag beslutet meddelats.

22 kap.⁴³

Besvär över länsrätts och kammarrätts beslut.

Överklagande av länsrätts och kammarrätts beslut *m.m.*

1 §⁴⁴

Besvär över länsrätts beslut i mål om fastighetstaxering får, även om det *ej* följer av 33 § förvaltningsprocesslagen (1971:291) *anföras* om länsrätten har ändrat fastighetens taxering utan att klaganden har yrkat sådan ändring.

Länsrätts beslut i mål om fastighetstaxering får *överklagas* även om det *inte* följer av 33 § förvaltningsprocesslagen (1971:291) om länsrätten har ändrat fastighetens taxering utan att klaganden har yrkat *en* sådan ändring.

2 §⁴⁵

Mot länsrätts beslut i fråga, som avses i 20 kap. 15 §, får talan *inte* föras.

Överklagande får *inte* ske av länsrätts beslut som avser

1. en skattemyndighets beslut att avvisa en begäran om omprövning såsom för sent inkommen,
2. frågor som avses i 20 kap. 6 § eller
3. beslut om besikning enligt 18 kap. 30 §.

3 §⁴⁶

Vid besvär över länsrätts beslut skall besvärshandlingen ha kommit in om besvären ha anförts av fastighetsägare, inom två månader från det han har fått del av det överklagade beslutet, samt om besvären har anförts av skattemyndighet eller kommun, inom två månader från den dag, då länsrätts beslut meddelades.

Bestämmelserna i 6 kap. 11-24 §§ taxeringslagen (1990:324) gäller i tillämpliga delar för mål enligt denna lag. Vad som i taxeringslagen sägs om skattskyldig skall gälla fastighetsägare.

24 kap.⁴⁷

Övriga bestämmelser om besvär

Övriga bestämmelser om omprövning och överklagande

1 §⁴⁸

Besvärsrätt, som enligt 21-23 kap. gäller för ägare av fastighet, tillkommer den som vid ingången av taxeringsåret är ägare av fastighet liksom den som därefter, dock senast före ingången av femte året efter taxeringsåret, har blivit ägare av fastigheten *ävensom* arrendator, vilken jämlikt avtal,

Rätt att begära omprövning eller att överklaga som enligt 20-22 kap. gäller för ägare av fastighet, tillkommer den som vid ingången av taxeringsåret är ägare av fastighet liksom den som därefter, dock senast före ingången av femte året efter taxeringsåret, har blivit ägare av fastigheten. Detta gäller även

ingånget efter kommunalskattelagens ikraftträdande, gentemot ägare har att ansvara för skatt för fastighets garantibelopp.

en arrendator, som enligt avtal, ingånget efter kommunalskattelagens (1928:370) ikraftträdande, gentemot ägare har att ansvara för skatt för fastigheten.

En ny ägare har rätt att begära omprövning eller att överklaga endast när ärenden avser senaste allmänna fastighetstaxering eller ny taxering avseende taxeringsenheten som därefter skett genom särskild fastighetstaxering.

25 kap.

6 §⁴⁹

Bestämmelserna i 17 kap. 8--13, 15--17 och 19--25 §§ skall i tillämpliga delar gälla även i fråga om särskild fastighetstaxering. *Förordnande av konsulenter som avses i 17 kap. 15 § skall emellertid äga rum senast den 30 november året före det år då särskild fastighetstaxering äger rum.*

Skattemyndigheten skall åt särskild fastighetstaxeringsnämnd bereda ärenden och ombesörja göromål av expeditionell art. Skattemyndigheten granskar fastighetsdeklarationer och tillhandahåller i den omfattning som arbetsförhållandena medger föredragande i ärende som myndigheten granskat.

Bestämmelserna i 17 kap. 2-6 §§ skall i tillämpliga delar gälla även i fråga om särskild fastighetstaxering.

26 kap.

2 §⁵⁰

Efter *anmaning* är den som vid årets ingång var ägare till fastighet skyldig att lämna särskild fastighetsdeklaration.

Deklarationen med tillhörande handlingar skall lämnas till den som har utfärdat *anmaningen* eller till skattemyndigheten inom den tid som anges i *anmaningen*. Sluttiden får inte bestämmas till tidigare dag än tionde dagen efter mottagandet av *anmaningen*. Sluttiden får inte heller bestämmas till tidigare dag än den 15 februari under taxeringsåret.

Efter *föreläggande* är den som vid årets ingång var ägare till en fastighet skyldig att lämna särskild fastighetsdeklaration.

Deklarationen med tillhörande handlingar skall lämnas till den som har utfärdat *föreläggandet* eller till skattemyndigheten inom den tid som anges i *föreläggandet*. Sluttiden får inte bestämmas till tidigare dag än tionde dagen efter mottagandet av *föreläggandet*. Sluttiden får inte heller bestämmas till tidigare dag än den 15 februari under taxeringsåret.

Anmaning utfärdas om det kan antas att det vid årets ingång *föreläggat* sådant förhållande som enligt 16 kap. skall medföra ny taxering. *Anmaning* får också utfärdas om framställning enligt 16 kap. 4 eller 5 § har gjorts utan att särskild fastighetsdeklaration har lämnats. *Anmaning* behöver inte utfärdas, om det är uppenbart att deklaration inte behövs för taxeringen.

Föreläggande utfärdas om det kan antas att det vid årets ingång *funnits* sådant förhållande som enligt 16 kap. skall medföra ny taxering. *Föreläggande* får också utfärdas om framställning enligt 16 kap. 4 eller 5 § har gjorts utan att särskild fastighetsdeklaration har lämnats. *Föreläggande* behöver inte utfärdas, om det är uppenbart att *någon* deklaration inte behövs för taxeringen.

3 §⁵¹

Bestämmelserna i 18 kap. 2-9, 12-14, 16, 22-40 §§ samt 41 § första och *tredje* styckena skall *i den mån* inte annat är föreskrivet i detta kapitel *äga motsvarande tillämpning* vid särskild fastighetstaxering. I *anmaning* att lämna fastighetsdeklaration skall vidare lämnas uppgift om den grund på vilken *anmaning* sker.

Vite får inte *föreläggas* i fall som sägs i 2 §. I *förnyad anmaning* att lämna särskild fastighetsdeklaration får däremot *vite föreläggas*.

Bestämmelserna i 18 kap. 2-9, 12-14, 16, 22-40 §§ samt 41 § första och *andra* styckena skall, *om* inte annat är föreskrivet i detta kapitel, *gälla* vid särskild fastighetstaxering. I *föreläggande* att lämna fastighetsdeklaration skall vidare lämnas uppgift om den grund på vilken *föreläggandet* sker.

Föreläggande får inte *förenas med vite* i fall som sägs i 2 §. *Förnyat* *föreläggande* att lämna särskild fastighetsdeklaration får däremot *förenas med vite*.

4 §

Om en deklarationsskyldig som förelagts att lämna särskild fastighetsdeklaration inte har kommit in med deklarationen inom föreskriven tid eller endast har lämnat en deklaration med så bristfälligt innehåll att den uppenbarligen inte är ägnad att ligga till grund för taxering, skall en särskild avgift (förseningsavgift) om 500 kronor påföras honom. Har någon deklaration inte lämnats inom föreskriven tid efter förnyat föreläggande bestäms förseningsavgiften till 2 000 kronor. Har den deklarationsskyldige inom föreskriven tid lämnat en deklarationshandling som inte är behörigen undertecknad, tas förseningsavgift ut endast om handlingen inte undertecknas inom den tid som före-

skrivs i ett föreläggande. I sådant fall bestäms avgiften till 500 kronor.

Bestämmelserna i 18 kap. 43-46 §§ gäller för förseningsavgift enligt denna paragraf.

28 kap.⁵²

De särskilda fastighetstaxeringsnämndernas verksamhet m.m. Taxering

1 §⁵³

Bestämmelserna i 20 kap. 1-9 §§ samt 15 § gäller i tillämpliga delar vid särskild fastighetstaxering.

Bestämmelserna i 20 kap.

1-3 a §§ samt 6-20 §§ gäller i tillämpliga delar vid särskild fastighetstaxering.

3 §⁵⁴

Bestämmelserna i 20 kap. 12 och 13 §§ om fastighetstaxeringsnämndens beslut gäller vid särskild fastighetstaxering. I beslutet skall också redovisas de skäl som ligger till grund för verkställd ny taxering eller, om särskild fastighetsdeklaration har lämnats eller om framställning om ny taxering har gjorts, de skäl som ligger till grund för beslut att ny taxering inte skall ske.

Bestämmelserna i 20 kap. 4 och 5 §§ om beslut gäller vid särskild fastighetstaxering. I beslutet skall också redovisas de skäl som ligger till grund för verkställd ny taxering eller, om särskild fastighetsdeklaration har lämnats eller om framställning om ny taxering har gjorts, de skäl som ligger till grund för beslut att ny taxering inte skall ske.

4 §⁵⁵

Skattemyndigheten skall senast den 30 juni under taxeringsåret underätta den som var ägare till fastighet vid ingången av året om

1. innehållet i den särskilda fastighetstaxeringsnämndens beslut om ny taxering av fastighet,

2. att ägaren senast den 31 augusti till fastighetstaxeringsnämndens ordförande får avge skriftliga erinringar mot beslutet,

3. att ny underrättelse kommer att sändas ut endast om ägaren har avgett erinringar mot beslutet eller fastighetstaxeringsnämnden, utan att erinringar har avgetts, har beslutat åsätta annan taxering än som framgår av 2 § eller annars har frångått sådant beslut,

4. vad som skall iakttas av den

Skattemyndigheten skall senast den 30 juni under taxeringsåret underätta den som var ägare till fastighet vid ingången av året om

1. innehållet i skattemyndighetens beslut om ny taxering av fastighet,

2. att ägaren kan begära omprövning av beslutet,

3. vad som skall iakttas av den som vill begära omprövning av eller överklaga skattemyndighetens beslut.

som vill överklaga *den särskilda fastighetstaxeringsnämndens* beslut, 5. *innehållet i skiljaktig mening.*

Senast den 30 juni under taxeringsåret skall *den lokala* skattemyndigheten underrätta den som har lämnat särskild fastighetsdeklaration eller som har gjort framställning om ny taxering i det fall skattemyndigheten har beslutat att ny taxering inte skall ske. *Underrättelsen skall innehålla de skäl som ligger till grund för beslutet.* Vidare skall gälla vad som sägs i första stycket punkterna 2-5.

Underrättelse skall också sändas till den som har blivit ägare till fastighet efter ingången av året om han hos *den lokala* skattemyndigheten har anmält att han vill ha en sådan underrättelse.

Senast den 30 juni under taxeringsåret skall skattemyndigheten underrätta den som har lämnat särskild fastighetsdeklaration eller som har gjort framställning om ny taxering i det fall skattemyndigheten har beslutat att ny taxering inte skall ske. Vidare skall gälla vad som sägs i första stycket punkterna 2-3.

Underrättelse skall också sändas till den som har blivit ägare till *en* fastighet efter ingången av året om han hos skattemyndigheten har anmält att han vill ha en sådan underrättelse.

29 kap.⁵⁶

Besvär över särskild fastighetstaxeringsnämnds beslut

Överklagande av skattemyndighetens beslut

1 §⁵⁷

Bestämmelserna i 21 kap. 1, 2 och 7 §§ skall gälla även i fråga om särskild fastighetstaxering.

Bestämmelserna i 21 kap. skall i *tillämpliga delar* gälla även i fråga om särskild fastighetstaxering.

30 kap.⁵⁸

Besvär över länsrätts och kammarrätts beslut

Överklagande av länsrätts och kammarrätts beslut

1 §⁵⁹

Bestämmelserna i 22 kap. 1 § *samt* 3-7 §§ skall även gälla i fråga om särskild fastighetstaxering. *Mot länsrätts beslut om sådan fördelning av taxeringsvärde som skett med tillämpning av 28 kap. 1 § och 20 kap. 15 § får talan inte föras.*

Bestämmelserna i 22 kap. skall i *tillämpliga delar* även gälla i fråga om särskild fastighetstaxering.

32 kap.⁶⁰

Övriga bestämmelser om
besvär

Övriga bestämmelser om *om-
prövning och överklagande*

1 §⁶¹

Besvärsrätt, som enligt 29-31 kap. gäller för ägare av fastighet, tillkommer den som vid ingången av taxeringsåret är ägare av fastighet liksom den som därefter, dock senast före ingången av det taxeringsår då allmän fastighets-taxering sker nästa gång, har blivit ägare av fastigheten *ävensom* arrendator, vilken *jämlikt* avtal, ingånget efter kommunal-skattelagens ikraftträdande, gentemot ägare har att ansvara för skatt för *fastighets garantibelopp*.

Rätt att begära omprövning och att överklaga, som enligt 28-30 kap. gäller för ägare av fastighet, tillkommer den som vid ingången av taxeringsåret är ägare av fastighet liksom den som därefter, dock senast före ingången av det taxeringsår då allmän fastighetstaxering sker nästa gång, har blivit ägare av fastigheten. *Detta gäller även arrendator, som enligt avtal, ingånget efter kommunal-skattelagens (1928:370) i-kraftträdande, gentemot ägare har att ansvara för skatt för fastigheten.*

Denna lag träder i kraft den 1 december 1993 och tillämpas första gången vid allmän och särskild fastighetstaxering år 1994.

¹Senaste lydelse av

17 kap. 6 § 1990:379.
7 § 1991:1679.
8 § 1991:1679.
9 § 1990:379.
10 § 1991:1679.
11 § 1990:379.
12 § 1991:1679.
13 § 1990:379.
14 § 1991:1679.
16 § 1990:379.
18 § 1990:379.
19 § 1990:379.
20 § 1990:379.
21 § 1990:379.
22 § 1990:379.
24 § 1990:379.
20 kap. 2 § 1991:1679.
4 § 1991:1679.
21 § 1990:379.
22 § 1985:820.
23 § 1990:379.
22 kap. 7 § 1981:280.
23 kap. 1 § 1985:820.
2 § 1981:1119.
3 § 1981:280.
4 § 1981:280.

- 24 kap. 2 § 1990:379.
3 § 1981:280.
4 § 1981:280.
5 § 1981:280.
6 § 1991:1679.
7 § 1981:280.
- 25 kap. 1 § 1981:1119.
2 § 1981:1119.
4 § 1991:379.
3 § 1981:1119.
5 § 1991:1679.
7 § 1991:1679.
- 27 kap. 1 § 1981:1119.
2 § 1981:1119.
- 28 kap. 2 § 1989:477.
5 § 1989:477.
6 § 1989:477.
7 § 1990:379.
8 § 1981:1119.
9 § 1992:1666.
10 § 1981:1119.
11 § 1981:1119.
12 § 1992:1666.
- 29 kap. 2 § 1990:379.
3 § 1981:1119.
- 31 kap. 1 § 1990:379.
2 § 1985:820.
3 § 1981:1119.
4 § 1981:1119.
- 32 kap. 2 § 1981:1119.
- ²Senaste lydelse 1985:820.
³Senaste lydelse 1990:379.
⁴Senaste lydelse 1990:379.
⁵Senaste lydelse 1992:1666.
⁶Senaste lydelse 1990:379.
⁷Senaste lydelse 1990:379.
⁸Senaste lydelse 1990:379.
⁹Senaste lydelse 1990:379.
¹⁰Senaste lydelse 1990:379.
¹¹Senaste lydelse 1981:280.
¹²Senaste lydelse 1981:280.
¹³Senaste lydelse 1981:280.
¹⁴Senaste lydelse 1981:280.
^{14a}Senaste lydelse 1981:280.
¹⁵Senaste lydelse 1992:1127.
¹⁶Senaste lydelse 1991:1679.
¹⁷Senaste lydelse 1990:1382.
¹⁸Senaste lydelse 1990:1382.
¹⁹Senaste lydelse 1990:379.
²⁰Senaste lydelse 1986:258.
²¹Senaste lydelse 1990:1382.
²²Senaste lydelse 1981:1119.
²³Senaste lydelse 1991:1679.
²⁴Senaste lydelse 1989:477.
²⁵Senaste lydelse 1992:1666.
²⁶Senaste lydelse 1990:379.
²⁷Senaste lydelse 1990:379.
²⁸Senaste lydelse 1990:379.
²⁹Senaste lydelse 1990:379.
³⁰Senaste lydelse 1986:258.
³¹Senaste lydelse 1985:820.
³²Senaste lydelse 1985:820.
³³Senaste lydelse 1990:379.
³⁴Senaste lydelse 1992:1666.
³⁵Senaste lydelse 1981:1119.
³⁶Senaste lydelse 1990:379.
³⁷Senaste lydelse 1990:379.
³⁸Senaste lydelse 1985:820.

- ³⁹Senaste lydelse 1985:820.
- ⁴⁰Senaste lydelse 1990:379.
- ⁴¹Senaste lydelse 1990:379.
- ⁴²Senaste lydelse 1981:280.
- ⁴³Senaste lydelse 1981:1119.
- ⁴⁴Senaste lydelse 1981:280.
- ⁴⁵Senaste lydelse 1981:280.
- ⁴⁶Senaste lydelse 1990:379.
- ⁴⁷Senaste lydelse 1981:280.
- ⁴⁸Senaste lydelse 1981:280.
- ⁴⁹Senaste lydelse 1990:379.
- ⁵⁰Senaste lydelse 1990:379.
- ⁵¹Senaste lydelse 1981:1119.
- ⁵²Senaste lydelse 1981:1119.
- ⁵³Senaste lydelse 1981:1119.
- ⁵⁴Senaste lydelse 1981:1119.
- ⁵⁵Senaste lydelse 1990:379.
- ⁵⁶Senaste lydelse 1981:1119.
- ⁵⁷Senaste lydelse 1981:1119.
- ⁵⁸Senaste lydelse 1981:1119.
- ⁵⁹Senaste lydelse 1981:1119.
- ⁶⁰Senaste lydelse 1981:1119.
- ⁶¹Senaste lydelse 1981:1119.

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 1993-05-28

Närvarande: justitierådet Per Jermsten, regeringsrådet Stig von Bahr, justitierådet Inger Nyström.

Enligt protokoll vid regeringssammanträde den 13 maj 1993 har regeringen på hemställan av statsrådet Lundgren beslutat inhämta lagrådets yttrande över förslag till lag om ändring i fastighetstaxeringslagen (1979:1152).

Förslaget har inför lagrådet föredragits av kammarrättsassessorn Ulla Werkell.

Lagrådet lämnar förslaget utan erinran.

Proposition	1
Propositionens huvudsakliga innehåll	1
Propositionens lagförslag	4
Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 17 juni 1993	38
1 Ärendet och dess beredning	38
2 Ny organisation för fastighetstaxeringen	39
2.1 Allmänna utgångspunkter	39
2.2 Myndighetsbeslut och lekmannamedverkan	42
2.3 Ordförande och övriga ledamöter i skattenämnd	43
2.4 Konsulenter, sakkunniga m.fl.	45
2.5 Distriktsindelning	45
2.6 Kommunala taxeringsrevisorer m.m.	47
3 Förberedelsearbetet	48
3.1 Inledning	48
3.2 Förändringar av förberedelsearbetet	48
3.2.1 Föreskrifter och rekommendationer	48
3.2.2 Provvärdering m.m.	51
4 Skattemyndigheternas verksamhet	53
4.1 Sammanträden, beslutsförhet, omröstning, m.m.	53
4.2 Beslutsbehörighet	54
4.3 Utredning i fastighetstaxeringsärenden m.m.	57
4.4 Arbetsperioden för taxeringsarbetet	60
4.5 Beslut om fastighetstaxering	63
5 Förseningsavgift m.m.	66
5.1 Förseningsavgift införs	66
5.2 Förseningsavgiftens storlek	68
5.3 Vem som skall betala förseningsavgiften	69
5.4 Eftergift	70
5.5 Inbetalning och debitering, m.m.	71
5.6 Anstånd	71
6 Ändring av fastighetstaxeringsbeslut	72
6.1 Omprövningsförfarandet	72
6.1.1 Omprövning på begäran av fastighetsägare	72
6.1.2 Omprövning på skattemyndighetens initiativ	75
6.1.3 Kvittning och eftertaxering	77
6.2 Överklaganderegler	80
6.2.1 Överklagande av fastighetsägare	80
6.2.2 Överklagande av det allmänna	83
6.2.3 Överklagande av länsrätts och Kammarrätts beslut	84
6.2.4 Det allmännas processföring	84

7	Fastighetstaxeringsprocessen	86	Prop. 1993/94:1
7.1	Systematiken vid fastighetstaxering	86	
7.2	Processform	89	
7.3	Processföremålet	92	
7.4	Taleändring	93	
7.5	Rättskraft	94	
7.6	Deldom och mellandom	97	
8	Beslut om taxeringsåtgärder	98	
9	Ikraftträdande m.m.	100	
10	Ekonomiska och administrativa konsekvenser	100	
11	Upprättade lagförslag	101	
12	Författningskommentarer	102	
13	Hemställan	115	
14	Beslut	116	
<i>Bilaga 1</i>	Förteckning över remissinstanser	117	
<i>Bilaga 2</i>	Lagrådsremissens lagförslag	118	
<i>Bilaga 3</i>	Lagrådets yttrande	148	